

Begroting

2020

Gemeente Gennep

Besloten door het college van B&W d.d. 17-9-2019 (346522);
Vastgesteld door de gemeenteraad van Gennep d.d. 4-11-2019.

Gemeente Gennepe

Postbus 9003

6590 HD Gennepe

T: 0485-494141

Bezoekersadres: Ellen Hoffmannplein 1, Gennepe

Internet: www.gennepe.nl

E-mail: gemeente@gennepe.nl

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
Aanbiedingsbrief	4
Leeswijzer	6
Van voorjaarsnota naar begroting	9
Kerngegevens	20
Programma's	21
Veiligheid	22
Openbare ruimte	29
Economische structuur, toerisme en recreatie	37
Onderwijs en kinderopvang	45
Cultuur en sport	50
Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk.....	58
Duurzaamheid	69
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.....	77
Dienstverlening	85
Bestuur en organisatie	88
Gemeentefinanciën	93
Paragrafen	99
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	100
Lokale heffingen	112
Grondbeleid.....	121
Bedrijfsvoering	125
Onderhoud kapitaalgoederen	129
Verbonden partijen	133
Financiering	142
Financiële Begroting	150
Exploitatiebegroting	151
Investerings- en balansontwikkelingen.....	158
Bijlagen	161
Meerjarig investeringsprogramma.....	162
Vaste activa	163
Reserves en voorzieningen.....	168
Langlopende leningen	169
Subsidies	170
Afkortingenlijst	171

AANBIEDINGSBRIEF

Datum: 17 september 2019
Zaaknummer: 346522

Onderwerp: Begroting 2020

Geachte leden van de raad,

Sinds 2018 zijn wij samen met u op weg naar een meer leefbare, sociale, veilige, bruisende, duurzame en klantgerichte gemeente. Als college hebben we al in het vorige jaar de vele ambities uit het coalitieakkoord vertaald naar de meerjarenbegroting en daarmee de nodige stappen in de door u gewenste richting gezet. Die beweging willen we ook de komende jaren voortzetten. De randvoorwaarden daarvoor zijn aanwezig, want we kunnen u melden dat we het tekort van structureel € 1 miljoen hebben gedicht (Voorjaarsnota 2019) zonder afbreuk te doen aan uw wensen.

Van belang is te melden dat ook in de gemeente Gennep de kosten voor jeugdzorg toenemen en de vraag naar Wmo-voorzieningen stijgt. Door een aantal gerichte maatregelen zorgen we er echter voor dat we uw ambities overeind kunnen houden. Bij die maatregelen gaat het onder andere om verlaging van de rekenrente, een beperkte aanpassing van de lasten, een verlaging van de personeelskosten, het slim inzetten van de algemene reserve en een taakstellende bezuiniging op het sociaal domein.

Die taakstellende bezuiniging is wat ons betreft niet strijdig met ons streven om een sociale gemeente te zijn, een gemeente waar zorg wordt verleend aan iedereen die deze zorg nodig heeft. We zien mogelijkheden om de kosten van jeugdzorg en WMO te beteugelen. Om dat verantwoord te kunnen doen gaan we onderzoeken of we de stijgende kosten kunnen beperken zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de dienstverlening. Op basis van dat onderzoek bepalen we in het voorjaar van 2020 of we voldoende op het sociaal domein kunnen verdienen óf dat we over de gehele breedte van het gemeentelijk beleid (en dus integraal) keuzes moeten maken om al onze ambities overeind te kunnen houden. Indien van toepassing, leggen we die keuzes bij de Voorjaarsnota 2020 aan u voor.

Tot slot: op dit moment leggen wij u een meerjarig sluitende begroting voor waarin niet alleen aandacht is voor kostenbeheersing en de uitdagingen die zich voordoen op het gebied van het sociaal domein. In de nieuwe begroting zijn namelijk ook weer enkele belangrijk concrete wensen vanuit het

coalitieprogramma verwerkt. Daarbij gaat het met name om de realisatie van het KEC, de invoering van het omgevingsplan en het onderzoek naar een mogelijke doorsteek tussen Ringbaan en N271.

Wij zien uit naar een vruchtbare behandeling van onze voorstellen in de gemeenteraad.

Financiële situatie

Het saldo van de meerjarenbegroting ziet er als volgt uit:

2020 € 32.000 positief

2021 € 66.000 negatief

2022 € 34.000 positief

2023 € 234.000 positief.

We hebben de begroting in aansluiting op de beweging die we de vorige begroting in gang hebben gezet, verder vormgegeven. Dit is gebeurd met de bedoeling u als leden van de raad beter te bedienen en de samenhang tussen visie, ambities, doelen en activiteiten in combinatie met de financiële vertaling daarvan verder te verhelderen.

Qua opzet heeft de begroting vier hoofdbestanddelen: een overzicht van bijstellingen die hebben plaatsgevonden ten opzichte van de voorjaarsnota 2019 in combinatie met een dekkingsplan, het programmaplan, de (verplichte) paragrafen en de bijlagen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Genneep,

LEESWIJZER

De programmabegroting bestaat uit vier delen, te weten:

- Van voorjaarsnota naar begroting
- Programma's en taakvelden
- Paragrafen
- De financiële begroting

Alle bedragen in de begroting zijn, tenzij anders aangegeven, afgerond op hele euro's. Wanneer het voor de gemeente hogere lasten betreft (dus meer uitgaven of minder inkomsten) zijn het negatieve cijfers, dan staat er een min voor. Wanneer het voor de gemeente lagere lasten betreft (dus minder uitgaven of meer inkomsten) zijn het positieve cijfers.

Van voorjaarsnota naar begroting

In dit hoofdstuk nemen we u mee in de totstandkoming van de begroting. Uitgangspunt is de stand van de begroting inclusief de Voorjaarsnota 2019 en 1e trimesterrapportage 2019. De (autonome) bijstellingen en ontwikkelingen die sindsdien zijn ontstaan, zijn samengevat in een overzicht en de belangrijkste wijzigingen zijn toegelicht. In dit hoofdstuk staan ook de onzekerheden in de begroting en de naleving van de voorwaarden die de Provincie in 2019 heeft gesteld bij het toekennen van het meerjarig repressief toezicht voor de begrotingen 2019-2022.

Het programmaplan

De programmabegroting is het stuurinstrument van de gemeenteraad. In de programmabegroting focussen we per programma op de nieuwe beleidsontwikkelingen. Deze komen voort uit ons collegeprogramma 'Volle kracht vooruit!'. Naast de programmabegroting is er een begroting op beheersniveau. Dit vormt het stuurinstrument voor ons college en geeft inzicht in de afzonderlijke producten die de gemeente levert.

In de programmabegroting leggen we een relatie tussen de beoogde doelstellingen, oftewel de te behalen maatschappelijke effecten (met effectindicatoren), de te leveren prestaties (met prestatie-indicatoren) en de daaraan verbonden kosten. Deze onderdelen werken we op taakveldniveau uit via drie vragen:

- *Wat willen we bereiken?* Korte beschrijving van de doelstelling.
- *Wat gaan we er voor doen?* Korte toelichting op de activiteiten, maatregelen, projecten e.d. die opgepakt gaan worden om de doelstellingen te bereiken.
- *Wat mag het kosten?* Aan het einde van ieder programma staan de baten en lasten voor het begrotingsjaar 2020 en de meerjarenbegroting 2021-2023 uitgesplitst naar taakveld. Naast de baten en lasten per programma zijn, indien van toepassing, de incidentele baten en lasten in het programma weergegeven.

Het programmaplan is ten opzichte van de programmabegroting 2019 niet gewijzigd. Het programmaplan bestaat uit elf programma's.

1. Veiligheid
2. Openbare ruimte
3. Economische structuur, toerisme en recreatie
4. Onderwijs en kinderopvang
5. Cultuur en sport
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
7. Duurzaamheid
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
9. Dienstverlening
10. Bestuur
11. Gemeentefinanciën

Bij elk programma hebben we op basis van de zes ambities van het collegeprogramma of recent vastgestelde beleidsplannen uiteengezet hoe onze visie binnen dat programma luidt. Tevens hebben we op programmaniveau enkele speerpunten benoemd, die afgeleid zijn van onze ambities.

In de programma's waar dat relevant is, hebben we een duurzaamheidsparagraaf opgenomen.

Taakvelden

Voor elk programma hebben we de taakvelden weergegeven. Een taakveld is de voorgeschreven indeling op basis van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Gezien de landelijke vergelijkbaarheid tussen begrotingen is de landelijke taakveldnummering, naast de begrotingsprogrammanummering, opgenomen. Hierdoor kan de nummering onlogisch lijken in relatie tot het nummer van het programma.

Bij elk taakveld staat de verantwoordelijk portefeuillehouder genoteerd en is de mate van beleidsmatige en financiële beïnvloedbaarheid aangegeven. We gebruiken hiervoor de volgende codering:

1	2	3	Volledig financieel en beleidsmatig te beïnvloeden, autonome taak.
1	2	3	Overwegend financieel en beleidsmatig te beïnvloeden.
1	2	3	Overwegend niet financieel en beleidsmatig te beïnvloeden.
1	2	3	Geheel niet financieel en beleidsmatig te beïnvloeden, wettelijke taak.

Per taakveld geven we de beleidsdoelstellingen aan en wat we ervoor gaan doen om de doelstellingen te bereiken. We hebben hierbij zoveel mogelijk de nadruk gelegd op de incidentele of bijzondere acties die in 2020 op de rol staan. Reguliere werkzaamheden, zoals bijvoorbeeld de uitvoering van uiteenlopende verordeningen, hebben we niet in volledigheid benoemd. Maar dat betekent dus niet dat die reguliere taken ondergeschikt zijn geworden.

Indien aan de orde, zijn bij de taakvelden de (wettelijk verplichte) beleidsindicatoren benoemd. Het merendeel van de kengetallen komt van de site 'waarstaategemeente.nl'. Deze gegevens worden

geleverd door externe bronnen en zijn wettelijk verplicht om te vermelden. Als gegevens niet bekend zijn, is het ook verplicht om 'N/b' (Niet beschikbaar) te vermelden.

Tot slot is per taakveld de beleidsmatige bijdrage van (een) verbonden partij(en) aan dat betreffende taakveld beschreven.

De paragrafen

De begroting bevat de volgende zeven paragrafen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Lokale heffingen
- Grondbeleid
- Bedrijfsvoering
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Verbonden partijen
- Financiering

Deze paragrafen zijn alle bij wet voorgeschreven onderdelen van de programmabegroting. In de paragrafen zijn de beleidsmatige aspecten van diverse beheersinstrumenten opgenomen. De beheersinstrumenten vallen onder één of meer programma's.

De financiële begroting

Het onderdeel 'financiële begroting' bestaat uit twee delen:

- Exploitatiebegroting
- Investerings en balansontwikkelingen

De exploitatiebegroting bevat een overzicht van baten en lasten per begrotingsjaar en de overzichten van de incidentele baten en lasten. De overzichten van baten en lasten zijn gespecificeerd per programma, waarbij tevens de onttrekkingen c.q. toevoegingen aan de reserves zijn vermeld. In dit deel is ook de berekening van het structureel en reëel evenwicht opgenomen.

De toelichting op de financiële positie van de gemeente Gennep is opgenomen in het deel Investerings en balansontwikkelingen.

VAN VOORJAARSNOTA NAAR BEGROTING

Stand Voorjaarsnota

In de vergadering van 1 juli 2019 heeft de gemeenteraad de Voorjaarsnota 2019 vastgesteld. In deze nota zijn de financiële uitgangspunten, nieuwe ontwikkelingen en gewijzigd of nieuw beleid voor de Begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023 opgenomen. In dezelfde vergadering is ook de 1e trimesterrapportage 2019 aan de orde geweest. In deze rapportage is de stijging van de kosten van de jeugdzorg gemeld. Die stijging legt een groot beslag op de financiële ruimte van de gemeente Gennep, wat ook doorwerkt in de voorjaarsnota.

De stand van de meerjarenbegroting in de Voorjaarsnota 2019 was, zoals uit onderstaand overzicht blijkt, structureel € 1 miljoen negatief.

Stand begrotingsexploitatie met nieuw beleid Voorjaarsnota 2019				
	2020	2021	2022	2023
Saldo begroting 2019	172.000	136.000	32.000	84.000 ¹⁾
Bijstelling 2 ^e trimesterrapportage 2018	35.000	35.000	35.000	35.000
Bijstelling 1 ^e trimesterrapportage 2019	-695.000	-664.000	-659.000	-671.000
Stand na 1^e trimesterrapportage 2019	-488.000	-493.000	-592.000	-552.000
Nieuw beleid voorjaarsnota				
Paraatheid brandweer	-51.000	-60.000	-67.000	-74.000
Zwarteweg maatregelen binnen de bebouwde kom (rente en afschrijving)		-112.000	-110.000	-108.000
Zwarteweg 60 km maatregelen (rente en afschrijving)		-13.000	-13.000	-13.000
Doorsteek Ringbaan-N271 voorbereiding	-100.000	-50.000		
Onderzoek fietsveiligheid Spoorwegje-rotunde Spoorstraat	-25.000			
Onderzoek grensovergangen		-25.000		
Onderhoud bosranden	-25.500	-25.500	-25.500	-25.500
Uitvoering actieprogramma centrumvisie	-55.000			
Uitvoering actieprogramma bedrijventerreinvisie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Lagere uitkeringen algemene bijstand	220.000	220.000	220.000	220.000
Optimaliseren begraafplaats	-50.000	-50.000	-50.000	
Verlaging rekenrente GRP	-370.000	-370.000	-370.000	-370.000
Nieuwe huisstijl	-25.000			
Stand na voorjaarsnota 2019	-979.500	-988.500	-1.017.500	-932.500

In de voorjaarsnota stond als beginstand saldo 2023 € 32.000. Dit was het doortrekken van het saldo 2022. Het saldo is aangepast na doorrekening van de actuele kapitaallasten in 2023.

Actualisatie begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2024

Zoals gebruikelijk hebben wij na de vaststelling van de Voorjaarsnota de meerjarenbegroting doorgelicht, waarbij we de budgetten nogmaals kritisch beschouwd hebben. Alle budgetten zijn onderbouwd op basis van eenheden en eenheidsprijzen, zodat duidelijk is waarop het benodigde budget is gebaseerd. Deze actie heeft geleid tot een aantal bijstellingen; enkele budgetten zijn verlaagd, andere moesten worden verhoogd. Ook inkomstenposten zijn bijgesteld.

In onderstaand overzicht is een samenvatting opgenomen van het resultaat van deze actie en het saldo.

Prog	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
1	Exploitatiebijdrage Veiligheidsregio	-33.000	-33.000	-27.000	-27.000
3	Economisch beleid	-10.000	-10.000		
3	Economisch beleid bijdrage NV GIC	25.000	25.000	25.000	25.000
3	Toeristenbelasting	45.000	45.000	45.000	45.000
6	Budget inhuur sociaal domein/regiesysteem	75.000	75.000	75.000	75.000
6	WSW stelpost dekking uit sociaal domein	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
6	WMO huishoudelijke hulp	136.000	97.000	97.000	97.000
6	WMO eigen bijdragen	-46.000	-46.000	-46.000	-46.000
6	Jeugdzorg algemeen	10.000	10.000	10.000	10.000
6	Jeugdzorg maatwerkdienstverlening 18-	354.000	386.000	63.000	63.000
6	Volksgezondheid bijdrage Veiligheidsregio	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
7	GRP bijstelling incl verlaging rekenrente	-331.000	-307.000	--287.000	-266.000
7	Afvalinzameling	78.000	78.000	78.000	78.000
8	Bouwgrondexploitaties	26.000	-21.000	-17.000	8.000
8	Invoering nieuw vergunningensysteem	-150.000			
8	Omgevingswet bijdrage gemeenschappelijke regeling	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
8	Omgevingswet bouwactiviteiten leges	120.000	120.000	120.000	120.000
10	College van BenW	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000
10	Verkiezingen		-9.000	-9.000	-39.000
10	Automatisering software	-47.000	-47.000	-47.000	-47.000
10	Automatisering hardware	-17.000	-16.000	-23.000	-17.000
10	Personeelskosten	-366.000	-359.000	-385.000	-404.000
11	Algemene uitkering	397.000	480.000	517.000	517.000
11	Stelpost uitkomst onderzoek jeugdzorg			300.000	300.000
11	Dividend	3.000	3.000	3.000	-43.000
11	Rente geldleningen	50.000	-12.000	110.000	119.000
div	Kapitaallasten	140.000	-20.000	-1.000	--49.000
div.	Onderhoud gebouwen	25.000	25.000	25.000	25.000
	Bijstellingen < € 10.000	-40.000	-43.000	-47.000	-51.000
	TOTAAL	79.000	56.000	214.000	127.000

Tabel: overzicht financiële effecten

- = nadelig; + = voordelig

Belangrijkste bijstellingen per programma

PROGRAMMA "VEILIGHEID"

Exploitatiebijdrage Veiligheidsregio, onderdeel brandweer

De exploitatiebijdrage stijgt door indexering van de kosten met de loon en prijsontwikkelingen.

PROGRAMMA "ECONOMISCHE STRUCTUUR, TOERISME EN RECREATIE"

Economisch beleid

Verhoging budget voor invoering keurmerk veilig ondernemen geheel buitengebied en centrum van Gennep. Verhoging alleen voor 2020 en 2021.

Economisch beleid

Wegvallen nog beschikbare budget voor bijdrage aan de regio voor innovatie, voorheen bijdrage gemeenschappelijke regeling GVIC.

Toeristenbelasting.

In de begroting is rekening gehouden met een stijging van het aantal overnachtingen van 40.000 per jaar. In de afgelopen jaren is gebleken dat het aantal overnachtingen hoger ligt dan de raming. Deze stijging is nu meegenomen en betekent een toename van de opbrengsten met € 45.000 (3%).

PROGRAMMA "SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK"

WMO eerstelijnsloket en jeugd

Voor het regiesysteem sociaal domein was € 50.000 gereserveerd. Het regiesysteem kan gerealiseerd worden met een aanvulling op het zaakstelsel Djuma waardoor het budget naar beneden bijgesteld wordt met € 40.000 structureel. Daarnaast kan het budget voor noodzakelijke studiekosten van team Toegang verminderd worden met € 15.000. Vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek sociaal domein verminderen we de flexibele budgetten voor inhuur met € 20.000.

WSW stelpost dekking gemeentelijke bijdrage uit middelen sociaal domein

Bij de behandeling van de begroting 2018 is besloten om de gemeentelijke bijdrage in de WSW te dekken uit de overige middelen sociaal domein. Gedeeltelijk was dit ingevuld door overige budgetten te verlagen, er resteert nog € 300.000. De budgetten in het sociaal domein zijn vanaf 2020 niet meer begroot op basis van de ontvangen rijksmiddelen maar op basis van te verwachten uitgaven. Hiermee is in deze overige budgetten geen mogelijke ruimte meer voor het dekken van de gemeentelijke bijdrage. De stelpost kan hierdoor niet meer gehandhaafd worden.

WMO huishoudelijke hulp

Op basis van de cijfers van de afgelopen jaren is een doorrekening gemaakt van de verwachte kosten (inclusief index) en is het bedrag voor huishoudelijke hulp bepaald.

WMO maatwerkvoorzieningen eigen bijdragen

De inkomsten van de eigen bijdrage zijn gebaseerd op het verwachte aantal cliënten, die een eigen bijdrage betalen.

Jeugdzorg algemeen

Op basis van de begroting bovenregionale zorg, ingekocht via de MGR, zijn de budgetten herschikt.

Jeugdzorg maatwerkdienstverlening 18-

Het Rijk heeft aanvullende budgetten beschikbaar gesteld om de tekorten in de jeugdzorg te verminderen. Op basis van het huidige cliëntenbestand is een inschatting gemaakt van de kosten voor de benodigde zorg.

Volksgezondheid, Veiligheidsregio onderdeel GGD

De exploitatiebijdrage stijgt door indexering van de kosten met de loon en prijsontwikkelingen.

PROGRAMMA "DUURZAAMHEID"

GRP bijstellingen inclusief verlaging rekenrente

Een nieuw GRP is opgesteld waarin de rekenrente is verlaagd van 4% naar 2%. In de begroting 2019 waren voor het GRP in de jaren 2021 en volgende geen nieuwe investeringen meer opgenomen en daarmee ook geen hogere rentelasten. Nu zijn wel weer investeringen opgenomen waardoor de te verrekenen BTW ook weer stijgt. Hierdoor neemt het nadelig effect van de lagere rekenrente voor de begroting in de jaren 2021 en volgende af.

Afvalinzameling.

Voor de afvalinzameling is rekening gehouden met een forse stijging van de kosten waardoor de te verrekenen BTW stijgt. Daarnaast is de toerekening van de kosten van de organisatie verhoogd door een hogere ambtelijke inzet voor inspectierondes naar aanleiding van afvalmeldingen.

PROGRAMMA "RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING"

Grondexploitaties.

Door verlenging van de looptijd complex Gennepermolen kunnen we in 2020 meer uren doorberekenen aan de grondexploitaties. In 2020 sluiten we een aantal grondexploitaties af, waardoor de toe te rekenen kosten dalen.

Invoering nieuw vergunningensysteem.

Deelname gezamenlijke aanschaf, gebruik en beheer van een gemeenschappelijke VTH-informatievoorziening. De noodzaak om informatie uit te wisselen en te delen wordt steeds groter en ontwikkelingen zoals de Omgevingswet dwingen ons om onze informatievoorziening te standaardiseren, processen op elkaar af te stemmen en aan te sluiten op landelijke voorzieningen. Dit verbetert de dienstverlening aan onze inwoners. Gekozen is voor een gemeenschappelijke aanpak binnen de provincie Limburg. Het proces van aanbesteding is afgerond en de centrale voorbereiding t.a.v. de implementatie is opgestart. Alle deelnemers zullen gefaseerd aansluiten. Gennep zal, samen met haar>NNL partners, in Q2 2020 de nieuwe informatievoorziening implementeren.

Omgevingswet bouwactiviteiten leges.

Medio juli 2019 is de opbrengst van de leges bouwvergunningen (omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen') al veel hoger dan begroot. We zien een toename van de bouwactiviteiten en de behoefte aan nieuwe woningen waardoor de opbrengst van deze leges is verhoogd. Deze verhoging nemen we structureel op.

Omgevingswet, inhuur

Door toename van het aantal vergunningaanvragen is een hogere inzet van met name de samenwerking Noord Limburg nodig.

PROGRAMMA "BESTUUR EN ORGANISATIE"

College van BenW salariskosten

Op basis van de nieuwe cao stijgen de salariskosten voor het college.

Verkiezingen

Bijstelling door verhoging kosten presentiegelden en het aantal verkiezingen in 2023.

Automatisering software en hardware

Het pakket Office aanschaffen is niet meer mogelijk. Jaarlijks moeten nu licentiekosten betaald worden. Voor vervanging van de mobiele telefoons zijn nu ook jaarlijks budgetten opgenomen.

Personeelskosten

Stijging door de nieuwe cao waarin voor 2019 en 2020 een loonstijging is opgenomen van in totaal 6,25%.

De jaren 2017 en 2018 hebben we afgesloten met een groot positief saldo. In beide jaren waren de personeelskosten lager dan begroot. De lagere kosten werden o.a. veroorzaakt door het niet direct invullen van vacatures. Gezien de voordelen in de afgelopen jaren is het totale budget voor personeelskosten vanaf 2020 verlaagd met € 150.000 als verwachte besparing door het niet volledig invullen van de formatie.

Het budget voor gratificaties en flexibel belonen is in de begroting 2019 voor de jaren 2019 en 2020 verlaagd naar € 30.000. Vanaf het begrotingsjaar 2021 was nog € 43.000 opgenomen. Budget kan structureel naar € 30.000.

PROGRAMMA "GEMEENTEFINANCIËN"

Algemene uitkering.

De opbrengst van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is bijgesteld op basis van doorrekening van de meicirculaire 2019.

Het ministerie geeft voor de algemene uitkering twee varianten, tegen constante prijzen en tegen lopende prijzen. Het verschil zit in het toepassen van een andere uitkeringsfactor.

Wij gaan uit van de berekening in constante prijzen omdat we over de uitgaven meerjarig geen indexering toepassen. Voor het jaar 2020 zit er geen verschil tussen de uitkeringsfactor constante prijzen en lopende prijzen. Voor 2021 is de algemene uitkering in lopende prijzen € 420.000 hoger dan de algemene uitkering in constante prijzen. Voor 2022 en volgende jaren loopt het verschil verder op.

De budgetten voor de uitgaven 2020 zijn weer onderbouwd door de budgethouders. De bijstellingen zijn in aantallen gezien beperkt. Bij de jaarrekening hadden we de laatste jaren een voordeel door onderschrijdingen van de budgetten, 2017 € 120.000, 2018 € 80.000. Conclusie is gerechtvaardigd dat de budgetten toereikend zijn zonder een indexering.

Vanuit dit standpunt hebben we vanaf 2021 in de verwachte uitkering € 200.000 meegenomen als verhoging van de algemene uitkering voor loon en prijsstijgingen.

Stelpost uitkomst onderzoek jeugdzorg.

Betreft het doortrekken vanaf 2022 van de compensatie voor hogere kosten jeugdzorg conform beleidslijn provincies en ministerie van Binnenlandse Zaken.

Dividend

Op basis van de begrotingsbrief van de provincie is de verwachting dat het dividend van Enexis in 2023 gaat dalen door het aflopen van de door de Autoriteit Consument en Markt vastgestelde methode voor het vaststellen van de tarieven van de netbeheerders (reguleringsperiode).

Rente geldleningen

Door de toename van de investeringen en doordat we op de bestaande leningen jaarlijks € 2 miljoen aflossen moeten we op termijn nieuwe geldleningen aantrekken. In de begroting 2019-2022 is rekening gehouden met een lening van € 10 miljoen in 2021 met een rente van 1,5%. Op basis van een actuele ontwikkeling van de boekwaarde van de investeringen verwachten we nogmaals € 10 miljoen nodig te hebben.

De rente is nu heel laag waardoor we nu uitgaan van een percentage van 1% ook voor de al in de begroting 2019 geplande lening. Voor overtollig kasgeld c.q. korte termijn financiering zijn geen renteopbrengsten c.q. lasten opgenomen, omdat hierover geen rente wordt vergoed c.q. berekend.

Kapitaallasten

In de kapitaallasten is rekening gehouden met vervangingsinvesteringen ICT, kosten uitbreiding Elzendaalcollege en aanpassing gebouw Mikado. Deze onderwijsinvesteringen zijn gebaseerd op het vast te stellen huisvestingsprogramma 2020.

Bij het vaststellen van de begroting 2019 zijn voor het jaar 2019 diverse kredieten voor investeringen beschikbaar gesteld. De afschrijving van deze investeringen is meegenomen vanaf het begrotingsjaar 2020. Voor de investeringen verbouw gemeentekantoor en het opknappen van de Pottenhoek is duidelijk dat in 2019 maar beperkt kosten worden gemaakt waarmee over 2020 de afschrijving lager is. Deze lagere afschrijvingslasten zijn berekend op € 180.000.

Onderhoud gebouwen

De kosten van het onderhoud zijn op basis van de onderhoudsplannen weer doorgerekend. In totaliteit kunnen de kosten naar beneden bijgesteld worden met € 25.000.

Inzet reserves, aanwending algemene vrije reserve

De gemeente heeft een goede reservepositie. De reserve zetten we in voor dekking van incidentele lasten. In de voorjaarsnota 2019 zijn onderstaande onderwerpen opgenomen waarvan de lasten incidenteel zijn en daarnaast de kosten van de invoering nieuw vergunningensysteem.

	2020	2021	2022	2023
Doorsteek Ringbaan-N271 voorbereiding	-100.000	-50.000		
Onderzoek fietsveiligheid Spoorwegje- rotonde Spoorstraat	-25.000			
Onderzoek grensovergangen		-25.000		
Invoering nieuw vergunningsstelsel	-150.000			
Optimaliseren begraafplaats	-50.000	-50.000	-50.000	
Nieuwe huisstijl	-25.000			
	-350.000	-125.000	-50.000	

Samenvattend

Voor de bouw van het Kind Expertise Centrum (KEC) was in de begroting 2019-2022 een investering opgenomen. De plannen zijn nu verder uitgewerkt en de aanleg van de openbare ruimte rondom het KEC is nu ook doorgerekend. De realisatie van het KEC kost meer dan de al in de begroting 2019-2022 opgenomen investering. De hogere investeringen leiden tot extra kapitaallasten van € 200.000 vanaf 2022. Daarnaast wordt een aanvullend bedrag onttrokken aan de algemene vrije reserve voor kosten van tijdelijke huisvesting en sloop.

Na verwerking van bovenstaande bijstellingen is de stand van de begroting:

Stand begroting voor verwerking maatregelen				
	2020	2021	2022	2023
Stand voorjaarsnota	-979.500	-988.500	-1.017.500	-932.500
Opgenomen stelpost verlaging rekenrente. Effect zit in de bijstellingen	370.000	370.000	370.000	370.000
Totaal bijstellingen	79.000	56.000	214.000	127.000
Aanwending algemene vrije reserve	350.000	125.000	50.000	
Aanvullende lasten realisatie KEC			-205.000	-203.000
Tussenstand begroting	-180.500	-437.500	-588.500	-638.500

Het saldo van de begroting is nog steeds negatief waardoor aanvullende maatregelen nodig zijn om te komen tot een sluitende begroting.

Inzet reserves, bestemmingsreserve dekking kapitaallasten

Het is niet meer toegestaan investeringen direct te dekken uit een reserve, het is verplicht om alle investeringen te activeren. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de exploitatie. Het Besluit Begroting en Verantwoording staat toe een bestemmingsreserve te vormen voor de dekking van kapitaallasten. De te vormen bestemmingsreserve is dan gelijk aan het bedrag van de investering. Jaarlijks wordt een bedrag uit de reserve gehaald wat gelijk is aan de afschrijving. Gekozen is om deze opzet toe te passen voor investeringen met een korte looptijd. Dit geeft de meeste budgettaire ruimte in de begroting en hiermee voorkom je dat middelen worden vastgelegd

voor een lange periode. De investeringen met een korte looptijd zijn allemaal ICT uitgaven met een afschrijvingstermijn van 4 jaar.

In de begroting 2019 is aan investeringen ICT € 350.000 opgenomen. In het investeringsprogramma 2020-2023 is € 657.000 aan investeringen ICT opgenomen.

In totaliteit vormen we een bestemmingsreserve van € 1.007.000 ten laste van de algemene vrije reserve.

Zwarteweg maatregelen binnen de bebouwde kom.

In de Voorjaarsnota is voor maatregelen aan de Zwarteweg, gedeelte binnen de bebouwde kom, een investering opgenomen van € 1.600.000. Het aantal maatregelen kan teruggebracht worden waardoor de kosten uitkomen op € 800.000.

Kosten jeugdzorg en WMO

De kosten van de jeugdzorg en WMO zijn toegenomen. Het Rijk heeft voor 2019-2021 een compensatie gegeven waarvan bekend is dat deze onvoldoende is om de hogere kosten op te vangen. De compensatie is tot en met 2021 omdat het Rijk eerst een onderzoek wil doen naar de oorzaak van de stijging. Dit is voor de gemeenten een grote onzekerheid voor de meerjarenbegroting waardoor de provincies in een brief hebben aangegeven dat de gemeenten de compensatie mogen doortrekken in de jaren 2022 en 2023.

De Gemeente Gennep gaat ook lokaal onderzoek doen. We beginnen met een diepgaande analyse van de kosten per cliënt. We verwachten dat deze analyse een aantal aanknopingspunten gaat bieden. Enerzijds voor de inkoopmogelijkheden, die we regionaal belegd hebben, en anderzijds voor mogelijk optimalisatie van de werkprocessen. Eventueel kan het onderzoek ook nog leiden tot beleidsmatige aanpassingen.

Onroerend zaakbelasting

Voor de onroerend zaak belasting is al een aantal jaren een nullijn gehanteerd. Dat betekende dat de totale OZB opbrengst op hetzelfde niveau bleef. Een gemiddeld hogere WOZ waarde werd gecompenseerd met een tariefsverlaging. De totale hogere WOZ waarde komt naast de marktontwikkeling ook door nieuwbouw van woningen en bedrijfspanden. De verwachte landelijke waardeontwikkeling voor 2020 is 9% en genereert bij een gelijkblijvend tarief een hogere opbrengst van € 260.000. Daarbij komt dan nog de stijging door de nieuwbouw van woningen en bedrijfspanden.

Met het oog op het beperken van de lokale lasten verhogen we de opbrengst OZB voor 2020 met € 100.000 en daarna jaarlijks met € 50.000. Deze verhoging is lager dan de potentiële meeropbrengst door de waardeverhoging van de WOZ objecten waardoor het tarief blijft dalen.

Post onvoorzien

Voorgeschreven is dat in de begroting een post onvoorzien beschikbaar moet zijn die daarbij is voorbehouden aan de raad. De post onvoorzien is € 50.000 en is de afgelopen jaren niet (volledig) gebruikt. Post onvoorzien verlagen naar € 25.000.

Stand begroting na verwerking maatregelen				
	2020	2021	2022	2023
Tussenstand begroting	-180.500	-437.500	-588.500	-638.500
Instellen bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	87.500	148.000	200.500	251.500
Verlaging investering maatregelen Zwarteweg		48.000	47.000	46.000
Jeugdzorg maatwerkdienstverlening verlaging kosten			100.000	200.000
WMO verlaging kosten			50.000	100.000
Hogere opbrengst onroerend zaak belastingen	100.000	150.000	200.000	250.000
Verlaging post onvoorzien	25.000	25.000	25.000	25.000
Stand begroting	32.000	-66.500	34.000	234.000

Na verwerking van bovenstaande mutaties zijn de saldi voor de jaren 2020, 2022 en 2023 positief. Het jaar 2021 heeft een klein tekort.

Op basis van het uitgevoerde verdiepingsonderzoek houdt de provincie voor de gemeente Gennep repressief toezicht. Als het begrotingsjaar niet structureel en reëel in evenwicht is dient aannemelijk te zijn dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren maar uiterlijk in 2023 in stand wordt gebracht. In 2023 hebben we evenwicht (een positief saldo) in de begroting. Met de nu voorliggende meerjarenbegroting houden we repressief toezicht.

Samenvatting meerjarenbegrotingsaldi				
Jaar	2020	2021	2022	2023
Bedrag	€ 32.000	€ -66.500	€ 34.000	€ 234.000
Exploitatietekorten komen ten laste van de algemene vrije reserve, de batige exploitatiesaldi komen ten gunste van de algemene vrije reserve.				

Voor de beoordeling van een structureel en reëel evenwicht van de begroting worden de incidentele lasten en baten en structurele aanwendungen van reserves, met uitzondering van aanwendungen bestemmingsreserve dekking kapitaallasten, geëlimineerd. Na eliminatie van voornoemde posten zijn onze structurele baten hoger dan de structurele lasten waardoor onze begroting meerjarig ook structureel en reëel in evenwicht is.

In onderstaand overzicht staat het structureel begrotingssaldo.

Structureel begrotingssaldo				
	2020	2021	2022	2023
Saldo baten en lasten	32.000	-66.500	34.000	234.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	- 2.701.000	-625.000	-100.000	
Begrotingssaldo na bestemming	-2.669.000	-691.500	-66.000	234.000
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	2.637.500	635.000	100.000	
Structureel begrotingssaldo	-31.500	-56.500	34.000	234.000

Onzekerheden in de begroting

De begroting geeft een zo actueel mogelijk overzicht van de financiële stand van zaken voor 2020. Een aantal ontwikkelingen en risico's willen we aangeven, die het saldo van de begroting kunnen beïnvloeden.

Open einde regelingen

De gemeente heeft een aantal open einde-regelingen: de Wet Werk en Bijstand, Leerlingenvervoer, Minimabeleid, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Wet Sociale Werkvoorziening en Jeugdzorg. De hoogte van de kosten is afhankelijk van het aantal aanvragen waar we geen directe invloed op hebben.

Het open einde karakter is ook van toepassing op een aantal opbrengsten in de begroting: leges vergunningen en toeristenbelasting.

Ontwikkelingen bouwsector

De sterk groeiende economie en het daarmee samenhangend consumentenvertrouwen heeft geleid tot een forse groei in de bouwproductiviteit. Dit heeft een positief effect op de opbrengst van de leges voor de omgevingsvergunningen waar in de begroting op geanticipeerd is.

Een ander gevolg is een groeiende vraag naar bouwmaterialen en personeel in de bouwsector. Door de groeiende vraag zijn de prijzen gestegen. Ook het tekort aan personeel heeft een prijsverhogend effect. Daarnaast is sprake van een risico op vertraging in de uitvoering.

Door deze ontwikkelingen bestaat het risico dat de kosten van de grotere geplande projecten hoger uitvallen.

Verruimde BTW sportvrijstelling.

Met ingang van 1 januari 2019 is de verruimde btw-sportvrijstelling in werking getreden. Door deze wetswijziging vervalt het recht op aftrek van btw voor gemeenten en niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties. Dit leidt tot een structurele extra belastingopbrengst van € 241 miljoen voor de Rijksoverheid. Omdat de wetswijziging direct voortvloeit uit Europese regelgeving en het (dus) geen bezuinigingsmaatregel is, heeft het kabinet eerder al aangegeven de opbrengst van deze extra belastingmaatregel terug te laten vloeien naar de gedupeerden, te weten de gemeenten en amateursportorganisaties.

Voor de compensatie moet een aanvraag voor de Specifieke Uitkering Gemeente (SPUK) ingediend worden. Voor deze uitkering is een maximum bedrag beschikbaar van € 152 miljoen in 2019. Zijn de aanvragen hoger dan het beschikbare bedrag, dan wordt dit naar evenredigheid verdeeld. In de regeling is een afbouw voorzien. De gemeente Gennep heeft een aanvraag ingediend waarbij het verlies aan btw aftrek wordt gecompenseerd, maar het risico bestaat dat de aanvraag niet volledig wordt toegekend.

Door de onzekerheid over de compensatieregeling is in de begroting het gewijzigde btw regime nog niet verwerkt en ook niet de mogelijke bijdrage van de SPUK.

Toezicht provincie Limburg

Door de provincie is in 2019 voor de vierde keer een financieel verdiepingsonderzoek uitgevoerd. Het doel van dit onderzoek is een uitspraak te doen over de toezichtvorm voor de begrotingsjaren 2019-2022.

Conclusie van het onderzoek

De conclusie van het financieel verdiepingsonderzoek is dat de gemeente Gennep voldoet aan de voorwaarden voor meerjarig repressief toezicht, ofwel 'toezichtarm'. De provincie heeft dan ook aldus besloten. Aan dit besluit is één voorwaarde verbonden:

"verwerk na vaststelling door de raad van het beheerplan gebouwen inclusief binnensportaccommodaties uiterlijk in de begroting 2021, maar bij voorkeur eerder, de financiële consequenties."

Kapitaalgoederen zijn van belang voor realisatie van gemeentelijke programma's, zoals milieu, onderwijs en verkeer. Een integrale afweging tussen aanwezigheid van kapitaalgoederen, kwaliteitsniveau, onderhoud en visie is van strategisch belang voor de gemeente en voor de financiële positie.

Voor de wegen is een actueel beheersplan aanwezig. Voor de riolering is er een actueel Gemeentelijk Riolering Plan. Voor de gebouwen inclusief accommodaties is geen actueel beheersplan dat vastgesteld is door de raad.

Wij zijn hier wel volop mee bezig. Voor de kernen zijn voorzieningenplannen beschikbaar. Samen met de schoolbesturen, gemeente Mook en Middelaar en de gemeente Bergen werken we aan een Integraal Huisvestingsplan voor de scholen. Daarnaast vindt een onderzoek plaats naar de benodigde omvang en kwaliteit van de binnensportaccommodaties. Voor de gebouwen is in 2018 een nieuw meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Dit zijn de bouwstenen om in 2020 een integraal voorstel voor te leggen aan de raad voor het beleid en beheer van de gebouwen en accommodaties waarvan we de financiële consequenties meenemen in de begroting 2021. Hiermee voldoen we aan door de provincie gestelde voorwaarde.

KERNGEGEVENS

Kerngegevens gemeente Genneep			
	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Sociale structuur			
Aantal inwoners	17.071	17.040	17.000
Jongeren 0 t/m 19 jaar	3.561	3.580	3.570
Middengroep 20 t/m 64 jaar	9.589	9.620	9.610
Ouderen 65 jaar en ouder	3.921	3.840	3.820
Aantal bijstandsgerechtigden	267	280	270
Aantal WSW-ers	201,3 SE	209.3 SE	203 SE
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente (in ha)	5.040	5.040	5.040
Waarvan land	4.802	4.802	4.802
Waarvan water	238	238	238
Lengte wegen (in km)	203	203	203
Waarvan onverhard	46	46	46
Waarvan verhard	157	157	157
Aantal woonruimten	8.840	8.437	8.695
Financieel			
Totale lasten	€ 49.700.000	€ 47.260.000	€ 52.428.000
Lasten per inwoner	€ 2.911	€ 2.773	€ 3.073
Opbrengst belastingen	€ 4.659.000	€ 4.543.000	€ 4.760
Opbrengst belastingen per inwoner	€ 273	€ 267	€ 280
Uitkering Gemeentefonds incl. sociaal domein	€ 29.041.000	€ 29.516.000	€ 30.598.000
Algemene uitkering Gemeentefonds per inw.	€ 1.701	€ 1.732	€ 1.800
Netto schuldquote ¹⁾	18,27 %	43,35%	54,41%
Netto schuldquote gecorrigeerd alle leningen	18,27 %	43,35%	54,41%
Solvabiliteitsratio ¹⁾	38,01 %	33,05%	26,30%
Grondexploitatie ¹⁾	0,03 %	0,03%	0.03%
Structurele exploitatieruimte ¹⁾	-1.57 %	1,71%	-0.06%
Belastingcapaciteit ¹⁾	94,97 %	95,27%	95.50%

1) Voor een toelichting op deze kengetallen zie de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Voor verdere informatie over de fysieke structuur van de gemeente, zie de [paragraaf onderhoud kapitaalgoederen](#).

PROGRAMMA'S

PROGRAMMA

VEILIGHEID

Visie

We willen een gemeente zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is en dat de bewoners van de gemeente Gennep veilig zijn en zich veilig voelen. Daarvoor is het nodig dat het in de gemeente veilig is: fysiek veilig, sociaal veilig, verkeersveilig en hoogwaterveilig. Om de veiligheid voor onze inwoners te bevorderen willen we hier samen met andere ketenpartners stevig op inzetten en extra op investeren. We zetten alle middelen die we kunnen benutten in om op te treden tegen misstanden en overtredingen van wet- en regelgeving. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal en samenwerken is daarbij het sleutelwoord.

In een gemeente als de onze moet sociale samenhang vanzelfsprekend zijn. Onze inwoners, bedrijven en organisaties zijn zeer actief in de gemeente Gennep, nemen verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor elkaar en we werken samen in het creëren van een veilige, leefbare en gezonde woon- en leefomgeving. Ze hebben vertrouwen in de lokale overheid en we staan dicht bij onze inwoners en ondernemers. We benutten ons netwerk dan ook optimaal en tonen ons als een solidaire en betrouwbare partner die op het vlak van openbare orde en veiligheid stevig regie voert op de aanpak van overlast en onveiligheid. Onze rol kan variëren van het faciliteren, initiëren en stimuleren van initiatieven, waarbij we verbindend optreden en veiligheid als onderwerp verankeren in de reguliere netwerken en bestaande structuren binnen de gemeente.

Veiligheid en andere programma's

Veiligheid laat zich niet beperken tot één programma. Ook vanuit andere programma's doen zich ontwikkelingen voor, die raken aan de belangen van openbare orde en veiligheid. Te denken valt bijvoorbeeld aan de aanpak rondom mensen met verward gedrag, verkeersveiligheid en hoogwaterveiligheid. Dergelijke programma overstijgende onderwerpen zijn in het programma geplaatst waar het prismaat ligt, maar zullen zeker ook in samenhang met de belangen vanuit dit programma opgepakt worden.

Duurzaamheid

Volle kracht vooruit, de speerpunten

Veiligheid is een dynamisch onderwerp. Wat vandaag een thema is kan volgende week door een incident of ontwikkeling worden ingehaald. Een snel veranderende wereld om ons heen vraagt namelijk om een snelle en dynamische sturing op veiligheid. Om in te kunnen spelen op de actualiteit en nieuwe ontwikkelingen is er voor gekozen om het in 2019 vastgestelde Integraal Veiligheidsbeleid op te stellen als een raamwerk, een dynamisch document dat bijsturing mogelijk maakt.

Naast de reguliere werkzaamheden zoals bijvoorbeeld het voeren van casusregie, Waak voor inbraak, uitvoeren van het Damoclesbeleid, de taken op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding, toezicht buitengebied en handhaving in de natuur en het behandelen van

overlastmeldingen zal er jaarlijks aan diverse onderwerpen, behorende bij de onderstaande speerpunten, uitvoering worden gegeven. Hierbij zal de samenwerking, integraliteit en interactie met inwoners, ondernemers, veiligheidspartners en andere betrokkenen centraal staan, want alleen ga je sneller maar samen kom je verder.

- Hulpdiensten in de buurt: We willen dat de hulpdiensten, zoals politie, brandweer en ambulance, snel ter plaatse zijn op het moment dat er van deze diensten gebruik moet worden gemaakt. We vinden dat de hulpdiensten letterlijk en figuurlijk in de buurt moeten zijn. Daar maken we ons sterk voor.
- Gewelddelicten / misdrijven met een grote impact: We verbeteren zowel de objectieve als subjectieve veiligheid verder door de slachtofferkans te beperken, de pakkans te vergroten en de aangiftebereidheid onder slachtoffers te verhogen. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor de kwetsbare doelgroepen en mensen met een verhoogde slachtofferkans.
- Georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit: We brengen een professionaliseringsslag aan in de aanpak van ondermijning, met een betere inzet van (nog door te ontwikkelen) bestuursrechtelijke instrumenten en handhavingsactiviteiten. We gaan structureel en intensiever samenwerken binnen de gemeente over vakgebieden heen en met ketenpartners: één weerbare en georganiseerde overheid tegen (georganiseerde) criminelen.
- Geen coffeeshops e.d. in Gennep: We blijven voorkomen dat coffeeshops en/of waterpijpcafés zich in Gennep vestigen.
- Verdere versterking ketenregie en aanpak zorg en veiligheidsthema's: We beperken zo veel mogelijk het risico dat iemand tussen wal en schip terecht komt door tijdig, met onze partners, de juiste hulp en ondersteuning aan te bieden. We investeren zodanig in jeugd dat ongewenst overlast gevend en crimineel gedrag 'duurzaam' vermindert en de focus meer komt te liggen op perspectief. We gaan voor de-normalisatie van drugsgebruik en willen daarmee het gebruik van zowel soft- als harddrugs terugdringen.
- Verdere versterking ketenregie en aanpak zorg en veiligheidsthema's: We zetten verder in op de samenwerking tussen het Sociaal Domein en Veiligheid door middel van op elkaar afgestemde zorg- en strafmaatregelen. Hierbij moeten maatregelen vanuit civiel-, straf- en bestuursrechtelijk kader en een passend zorgaanbod elkaar versterken. De gezamenlijke inzet en integrale aanpak op onder andere jeugd en jongvolwassenen, personen met verward gedrag en andere kwetsbare burgers moet leiden tot de verbetering van veiligheid en het veiligheidsgevoel bij burgers.
- Doorontwikkeling ondersteunende organisatie en intelligence: We willen op basis van duiding van objectieve cijfers en de meting van subjectieve veiligheid kunnen communiceren over het veiligheidsniveau in de gemeente en de verschillende wijken. We maken trends en ontwikkelingen hierin inzichtelijk en duiden deze, afgezet tegen andere gemeenten en de landelijke stand van zaken. We benutten de informatie die binnen onze gemeente aanwezig is om, samen met onze ketenpartners, veiligheidsissues zo effectief mogelijk aan te pakken met de beschikbare schaarse capaciteit.
- Versterking toezicht en handhavingsactiviteiten: We versterken het toezicht en de handhavingsactiviteiten met als doelstelling: afname van de criminaliteit en ongewenst gedrag en daarmee toename van het veiligheidsgevoel.

TAAKVELDEN

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Portefeuillehouder: **Burgemeester**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- We willen dat de hulpdiensten, zoals politie, brandweer en ambulance, snel ter plaatse zijn op het moment dat er van deze diensten gebruik moet worden gemaakt. We vinden dat de hulpdiensten letterlijk en figuurlijk in de buurt moeten zijn.

Wat gaan we er voor doen?

- We werken actief samen met de hulpdiensten op het gebied van fysieke veiligheid en houden bluswatervoorzieningen, noodcommunicatie, noodaggregaten, rampenplannen en draaiboeken op orde.
- We onderhouden en borgen de gemeentelijke crisisorganisatie, bestuurlijke advisering met bijbehorende overleggen, en bijdragen aan verbeteringen, oefeningen en trainingen. Onze werkzaamheden en activiteiten zijn beheersmatig en gericht op het continueren van de huidige standaard en vragen naar verwachting in 2020 geen aanvullende werkzaamheden.
- We sturen middels tactisch en strategisch overleg op het behalen van normtijden en kwalitatieve en kwantitatieve inzet van de hulpdiensten. We hebben inzicht in het aantal incidenten en calamiteiten en stemmen maatregelen af om deze te voorkomen. We ondersteunen de ontwikkelingen ten aanzien van Paraatheid Brandweer op lokaal niveau.
- We hebben regulier afstemming met ambulancediensten, monitoren en rapporteren prestaties en acteren op ontwikkelingen.

Verbonden partijen die bijdragen aan realisatie doelen

[De Veiligheidsregio Limburg-Noord \(VRLN\)](#)

De Veiligheidsregio Limburg-Noord draagt bij aan alle doelen van het taakveld: zij geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen te behartigen op het gebied van:

- *De brandweezorg;*
- *De geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR);*
- *De rampenbestrijding en crisisbeheersing;*

En verder heeft de VRLN onder andere de taken:

- *Het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen;*
- *Het bijdragen aan een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio.*

Daarnaast behartigt de VRLN die taken die door de wet- en regelgeving aan gemeenten zijn toegekend op gebied van collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg waarvoor samenwerking tussen gemeenten op de schaal van de regio uit het oogpunt van verhoging van efficiency en effectiviteit wordt vereist.

Beleidsindicatoren

Hulpdiensten in de buurt

Omschrijving	W2016	W2017	W2018	B2019	B2020	B2021	B2022
Reactietijd prio1 ritten politie (95% binnen 15 min)			80,9%	85%	85%	85%	85%
Reactietijd spoed / A1 ritten ambulance (95% binnen 15 min)			75,4%	95%	95%	95%	95%
Gemiddelde opkomsttijd brandweer (binnen 15 min)	09:54	007:32					

NB de beleidsindicatoren worden in 2021 nog aangescherpt en aangevuld bij de doorontwikkeling van de ondersteunende organisatie en intelligence.

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Portefeuillehouder: **Burgemeester**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- We willen zowel de objectieve als subjectieve veiligheid verder verbeteren. We gaan voor beperking van de slachtofferkans, vergroting van de pakkans en verhoging van de aangiftebereidheid onder slachtoffers. Hierbij hebben we specifieke aandacht voor de kwetsbare doelgroepen en mensen met een verhoogde slachtofferkans.
- We gaan voor verdere professionalisering in de aanpak van georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit, met een betere inzet van (nog door te ontwikkelen) bestuursrechtelijke instrumenten en handhavingsactiviteiten. We gaan structureel en intensiever samenwerken binnen de gemeente over vakgebieden heen en met ketenpartners: één weerbare en georganiseerde overheid tegen (georganiseerde) criminelen.
- We willen geen coffeeshops en/of waterpijpcafés in Gennep.
- We beperken zo veel mogelijk het risico dat iemand tussen wal en schip terecht komt door tijdig, met onze partners, de juiste hulp en ondersteuning aan te bieden.
- We willen dat overlastgevend en crimineel gedrag van jeugd 'duurzaam' vermindert en de focus meer komt te liggen op perspectief. We willen het gebruik van zowel soft- als harddrugs terugdringen.
- We willen op basis van duiding van objectieve cijfers en de meting van subjectieve veiligheid kunnen communiceren over het veiligheidsniveau in de gemeente en de verschillende wijken. We maken trends en ontwikkelingen hierin inzichtelijk en duiden deze, afgezet tegen andere gemeenten en de landelijke stand van zaken. We benutten de informatie die binnen onze gemeente aanwezig is om, samen met onze ketenpartners, veiligheidsissues zo effectief mogelijk aan te pakken met de beschikbare schaarse capaciteit.

- We willen afname van criminaliteit, toename van het veiligheidsgevoel en willen (escalatie van) complexe zorg- en veiligheidsproblemen ten gevolge van ongewenst gedrag voorkomen.
- We gaan voor vermindering van het aantal overlastmeldingen.

Wat gaan we er voor doen?

- We implementeren het digitaal opkopersregister voor de aanpak van heling.
- We organiseren de Week van de Veiligheid.
- We ondersteunen de uitrol van het door de politie geïnitieerde pilotproject “camera’s op hotspots” bij slachtoffers van inbraak.
- We versterken de publiek/private samenwerking door de regionale aanpak naar lokaal te vertalen.
- We ontwikkelen en zetten in op een bestuurlijke aanpak van risicolocaties, uitvoering middels integrale handhaving.
- We ondersteunen en verbinden de aanpak van zorgfraude.
- We vergroten de bestuurlijke weerbaarheid door het organiseren van een bestuurlijke themabijeenkomst 'Ondermijning'.
- We vergroten de ambtelijke weerbaarheid aangaande het thema ondermijning.
- We verbeteren bewustwording, handelingsperspectief en meldingsbereidheid van ondernemers, inwoners en instellingen.
- We voeren procesregie op veiligheidscasuïstiek met een zorgcomponent.
- We ontwikkelen een groepsgerichte aanpak om jeugdoverlast en -criminaliteit terug te dringen.
- We ontwikkelen een aanpak gericht op het terugdringen van alcohol en drugsgebruik onder jongeren.
- We implementeren de aanpak rondom woonoverlast en de inzet van buurtbemiddeling, mediation en bestuurlijke maatregelen.
- We implementeren de wetswijzigingen over de Verplichte GGZ op lokaal niveau.
- We brengen de doelgroep 'licht verstandelijk beperkten' in onze gemeente in beeld. Na analyse van de gegevens stellen we een plan van aanpak op voor het weerbaar maken van deze doelgroep in lijn met het OMO-beleid (Ontmoeten, Meedoen, Ondersteunen).
- Ter ondersteuning van alle activiteiten voortkomend uit het Integraal veiligheidsbeleid (IVB) benutten we het netwerk van ondernemersverenigingen, dorps- en wijkraden en dorpsondersteuners beter door het structureel onder de aandacht brengen van IVB-thema’s, het ophalen van signalen van onveiligheid(gevoelens) en ondersteunen van initiatieven van bewoners (in lijn met het OMO-beleid en zoet-zuur-zorgbenadering).
- We geven specifiek aandacht aan het toezicht op huisvesting van arbeidsmigranten om incidentele overlastsituaties effectiever en in een vroeg stadium aan te pakken. Daarnaast zorgen we hiermee ervoor dat de leefomstandigheden voor deze groep inwoners veilig is.
- We houden bij zowel reguliere (horeca) ondernemingen als bij evenementen toezicht op de naleving van respectievelijk de Drank- en Horecawet als de verleende evenementenvergunning.
- We geven integraal uitvoering aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit ter bestrijding van adresfraude en identiteitsfraude.
- We richten ons bij overtredingen van de APV en andere lokale regelingen specifiek op kamperen, parkeren en visserij.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Verwijzingen Halt; daadwerkelijke aantallen (en per 10.000 jongeren)	23,3 (7,2)	20 (170)	16
Jongeren met jeugdreclassering (in % van alle jongeren van 12 t/m 22 jaar)	0,5 %	0,5 %	
Winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	0,6	0,9	
Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	3,8	3,2	
Diefstallen uit woning (per 1.000 inwoners)	2,6	2,3	

Aanpak geweldsdelicten / misdrijven met een grote impact

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018	B2019	B2020	B2021	B2022
Woningcriminaliteit	68	69	56	39	35	30	25	25
Geweldsdelicten	58	61	55	50	30	30	25	25
Horizontale fraude	41	57	42	58	55	50	45	40

Aanpak georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018	B2019	B2020	B2021	B2022
Illegale handel	59	62	48	64	55	50	45	40

Verdere versterking ketenregie en aanpak zorg en veiligheidsthema's

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018	B2019	B2020	B2021	B2022
E33 politiemelding: overlast door verward/ overspannen personen	23	49	46	54	50	45	40	35
Jeugdoverlast meldingen politie	42	33	42	35	32	30	25	22

Doorontwikkeling ondersteunende organisatie en intelligence

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018	B2019	B2020	B2021	B2022
Index onveiligheidsgevoelens	104	88	nnb	nnb	85	85	85	85

NB de beleidsindicatoren worden nog aangescherpt en aangevuld bij de doorontwikkeling van de ondersteunende organisatie en intelligence.

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Veiligheid	-54.347	-48.000	-45.500	-45.500	-45.500	-45.500
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-25.773	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000
1.2	Openbare orde en veiligheid	-28.574	-25.000	-22.500	-22.500	-22.500	-22.500

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Veiligheid	1.468.885	1.670.637	1.641.427	1.650.881	1.651.946	1.659.013
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.249.553	1.277.120	1.388.828	1.398.000	1.399.065	1.406.132
1.2	Openbare orde en veiligheid	219.332	393.517	252.599	252.881	252.881	252.881

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Veiligheid	1.414.538	1.622.637	1.595.927	1.605.381	1.606.446	1.613.513
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.223.780	1.254.120	1.365.828	1.375.000	1.376.065	1.383.132
1.2	Openbare orde en veiligheid	190.758	368.517	230.099	230.381	230.381	230.381

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

De daling van het saldo van het taakveld openbare orde en veiligheid komt door lagere toerekening directe salariskosten.

PROGRAMMA

OPENBARE RUIMTE

Visie

We willen een gemeente zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is en dat de bewoners van de gemeente Gennep veilig zijn en zich veilig voelen. Daarvoor is het nodig dat het in de gemeente veilig is: fysiek veilig, sociaal veilig, verkeersveilig en hoogwaterveilig. Een kwalitatief goede leefomgeving is hierbij van essentieel belang. Vanuit het programma Openbare ruimte wordt hier een belangrijke bijdrage aan geleverd door de volgende randvoorwaarden te stellen: een goede omgevingskwaliteit (groen, natuur en landschap zijn hiervoor van cruciale betekenis, als ook de benutting van cultuurhistorische eigenheid); een prettig openbaar gebied en goede verkeersveiligheid.

Onze rol bij de realisering en/of verbetering van die kwaliteitsaspecten kan variëren van initiërend en uitvoerend tot faciliterend of regisserend. Waar mogelijk vragen wij (ook) inzet en verantwoordelijkheid van de samenleving.

We gaan voor (verdere) verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte, met name ook buiten de bebouwde kom. Dit vertaalt zich onder andere in duurzaamheid (zoals gescheiden opvang van schoon en vuil water), aandacht voor groen en bomen, verkeersveiligheid en materiaalgebruik. Belangrijk daarbij is de bevordering van de kwaliteit van natuur en landschap met speerpunten als vergroting van de soortenrijkdom, landschappelijke inpassing en initiatieven voor besteding van de gelden uit het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied.

De doelstellingen uit het Routeboek Programma Versterking Vrijtijdseconomie vinden ook in dit programma hun weerslag. Vanuit toeristisch recreatief oogpunt is de kwaliteit van de openbare ruimte immers van groot belang. In de in 2019 vastgestelde omgevingsvisie 'Samen maken we Gennep' is hier ruimschoots aandacht voor.

Duurzaamheid

We geven uitvoering aan de gemeentelijke duurzaamheidsvisie, zoals verwoord in de beleidsnota 'Duurzaam Gennep' (2017). We nemen onze verantwoordelijkheid en geven het goede voorbeeld; duurzaamheidsbesef moet een integraal onderdeel van het gemeentelijk denken zijn. Binnen dit programma kan gedacht worden aan de volgende thema's:

- Schone en stille mobiliteit is de toekomst. Als gemeente gaan we aantoonbaar bijdragen aan het stimuleren van het gebruik van elektrische fietsen en auto's. Zo werken we verder aan verbetering van de laadsystemen voor elektrische voertuigen en fietsen in de openbare ruimte en bij ondernemers. We verbeteren het fietsnetwerk zodat de fiets een steeds aantrekkelijk alternatief voor de auto wordt.
- Een gezonde leefomgeving met veel groen en de mogelijkheid om te bewegen. Duurzaamheid is veelomvattend en vraagt juist daarom om het maken van duidelijke en doordachte keuzes. Denk hierbij aan het opnieuw inrichten van straten en pleinen waar veel aandacht moet zijn voor

duurzaamheid. Zo is het thema klimaatadaptatie structureel onderdeel van onze eigen ruimtelijke plannen en projecten.

- In het Klimaatakkoord en het openbare verlichtingsplan zijn afspraken gemaakt over energiebesparing, schone technologie en klimaatbeleid. De openbare verlichtingsmasten worden daarom voorzien van nieuwe armaturen met LED techniek. Deze LED techniek heeft een aantal voordelen, minder onderhoud, een betere kleurherkenning, minder energieverbruik en een langere levensduur.

Volle kracht vooruit, de speerpunten

- Klimaatadaptatie: we willen dat de maatregelen in het kader van klimaatadaptatie, waaronder het Deltaplan Maas, de Lob van Gennep, wateroverlast bij extreme regenval en hittestress, snel helder worden en passend binnen onze ambities hun beslag krijgen.
- Aanpak problematische verkeersknelpunten: we willen dat de gemeente verkeersveiliger wordt door de aanpak van problematische verkeersknelpunten op het gemeentelijk grondgebied.
- Duurzaam toerisme: vanuit het oogpunt van duurzaam toerisme willen we onder andere voor fietsers en wandelaars interessant zijn.
- Verbetering parkeermogelijkheden in de kern: We willen dat het winkelhart van Gennep bruist en zowel door de week als in de weekends een trekpleister vormt voor inwoners en bezoekers. Het kritisch en creatief kijken naar het parkeren in de kern maakt daarvan onderdeel uit.

TAAKVELDEN

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- We willen het aanzien van de gemeente Gennep, het gevoel van veiligheid en het woongenot verhogen. Een opgeruimde en goed onderhouden leefomgeving is het visitekaartje van de gemeente Gennep en maakt de gemeente toeristisch-recreatief aantrekkelijker.
- Een openbare ruimte waarbij de inrichting en het onderhoud afgestemd zijn op de invloed van klimaatadaptatie, hittestress en regenwater.
- Verbeterde doorstroming van (vracht)verkeer op gebiedsontsluitingswegen en kernen.
- De bereikbaarheid van Gennep verbeteren met aandacht voor verkeersveiligheid, sociale veiligheid en doorstroming op lokaal en regionaal niveau. Conform bindende landelijke afspraken is het beleid gericht op terugdringing van het aantal doden en ernstig gewonden door gedragsbeïnvloeding en fysieke aanpassingen.
- Veilige en toegankelijke wegen en paden die op een duurzame manier worden onderhouden.
- We willen het fietsgebruik stimuleren en voor onze inwoners en toeristen een fietsvriendelijke gemeente blijven.
- Een aantrekkelijk mobiliteitssysteem en betere ruimtelijk economische bereikbaarheid.

Wat gaan we er voor doen?

- We schakelen BuitenWerk en andere partijen in voor het onderhouden van de openbare ruimte, en waar nodig brengen we de inrichting en het beheer van de openbare ruimte op een duurzame manier op het gewenste niveau. We hebben hierbij nadrukkelijk aandacht voor het versterken van de bermen in het buitengebied en onderhoud aan asfaltwegen en bestratingen.
- We actualiseren het Wegenbeleidsplan.
- We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma van het GRP. In 2020 staan de volgende locaties op het programma: Schoolstraat en Pottenhoek. Bij de herinrichting houden we rekening met de gevolgen van hittestress en regenwater. Dit doen we door meer groen aan te brengen en regenwater te scheiden van het vuile water.
- We gaan de Zwarteweg ten noorden van Milsbeek als 60 km/u-zone inrichten en realiseren binnen de bebouwde kom een aantal quick wins om de gevoelens van veiligheid bij aanwonenden en verkeersdeelnemers te vergroten. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan het aanpassen van het kruispunt bij de noordelijke komgrens, het fietsverkeer naar één zijde van de weg brengen en fysiek afscheiden, het aanbrengen van plateaus op de kruispunten of het plaatsen van druppels op de weg en het aanbrengen van stil asfalt.
- We starten met de voorbereidende werkzaamheden om te komen tot de aanleg van een doorsteek van de Ringbaan naar de N271 om daarmee de Zwarteweg te ontlasten van doorgaand (vracht)verkeer. Hiervoor is een budget opgenomen. Omdat de planning voor de uitvoering van de werkzaamheden nog niet bekend is zijn de uitvoeringskosten, indicatief geraamd op € 5,5 à 6,5 miljoen nog niet opgenomen.

- We starten met onderzoeken om de overlast van vrachtverkeer in de kernen Ottersum en Ven-Zelderheide te beperken door de aanleg van een rondweg.
- We onderzoeken de mogelijkheden om het kruispunt Hoogveld-Groote Heeze-Hoofdstraat Heijen aan te passen in het kader van de uitbreiding van haven Heijen.
- We zijn en blijven betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden aan de N271. De (financiële) verantwoordelijkheid voor dit project ligt bij de provincie Limburg.
- We onderzoeken en verbeteren de fietsveiligheid van het fietspad tussen de rotonde Brabantweg/Spoorstraat en Spoorwegje.
- We creëren een veilig oversteekpunt voor de schoolgaande jeugd op de Rijksweg ter hoogte van de Grens om het gevaarlijke oversteekpunt bij de Schaafsebosweg weg te nemen.
- Als eerste stap in het verbeteren van het fietsnetwerk doen we onderzoek naar veelgebruikte fietsroutes en de kwaliteit ervan.
- We gaan in regionaal verband (Trendsportal) aan de slag met het verbeteren van de verkeerseducatie, onder andere op scholen.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Aantal verkeersongevallen	112	108	75
Aantal gewonden bij verkeersongevallen	10	15	16
Aantal dodelijke verkeersongevallen	0	1	1
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	4	7	6
Verkeersongevallen met een gewonde fietser	2	1	4

Taakveld 2.2 Parkeren

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een aantrekkelijk parkeerklimaat zonder parkeerproblemen.
- Een winkelhart waar men makkelijk en goed kan parkeren.

Wat gaan we er voor doen?

- We doen een parkeeronderzoek in het centrum van Gennep om de parkeerdruk in beeld te brengen, net zoals we dat in 2007 en 2015 hebben gedaan.
- Op basis van een inventarisatie die in 2019 heeft plaatsgevonden, maken we een uitvoeringsplan voor uitbreiding en verbetering van fietsparkeervoorzieningen en oplaadpunten voor elektrische fietsen en starten met de uitvoering daarvan.
- In overleg met de Adviesraad Sociaal Domein bepalen we welke van de in 2019 geïnvesterde verbeteringsmaatregelen op het gebied van parkeren voor mindervaliden we gaan doorvoeren.

Taakveld 5.7-1 Openbaar groen, algemeen

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- We willen het aanzien van de gemeente Gennep, het gevoel van veiligheid en het woongenot verhogen. Een opgeruimde en goed onderhouden leefomgeving is het visitekaartje van de gemeente Gennep en maakt de gemeente toeristisch-recreatief aantrekkelijker.

Wat gaan we er voor doen?

- We actualiseren het Groenbeleidsplan.
- We brengen de inrichting en het beheer van het openbare groen op een duurzame manier op het gewenste niveau. Onze aandacht blijft hierbij uitgaan naar het beheersen van zwerfafval, onkruid, en onderhoud van bomen en plantsoenen. De beschikbare middelen zetten we in voor kleinschalige aanpassingen aan of vervanging van openbaar groen en bosranden.
- Het bomenbestand wordt jaarlijks geïnspecteerd. Aandachtspunten hierbij zijn de veiligheid en vitaliteit van de bomen. Op basis van de resultaten geven we invulling aan de onderhoudsbehoefte van de bomen.
- We gaan het noodzakelijke onderhoud aan bosranden die grenzen aan percelen en paden programmatisch aanpakken, in plaats van enkel op basis van incidenten en klachten. Hiermee komen we tegemoet aan de toenemende klachten over de overlast die vanwege de uit de kluiten gewassen begroeiing wordt ervaren. Totaal gaat het om 34 km bosranden.

Taakveld 5.7-2 Openbaar groen, natuurbescherming

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- De natuur en het landschap zijn van hoge kwaliteit en worden optimaal beheerd en beschermd zodat de positieve bijdrage aan de leefbaarheid gewaarborgd blijft.
- Een hoge biodiversiteit in natuur en landschap.
- Minder overlast van eikenprocessierupsen en ander ongedierte.

Wat gaan we er voor doen?

- We geven uitvoering aan de projecten in het Routeboek Programma Versterking Vrijtijdseconomie, voor programmaonderdeel Natuur en Landschap, zoals het beleefbaar maken van natuur en landschap (Koningsven-De Diepen) , het realiseren van een uitstroomvoorziening aan het Rozenbroek in Milsbeek en verdere uitwerking en implementatie van de Omgevingsvisie.
- We maken een start met de uitvoering van de voorstellen uit het rapport 'Regiovisie Maasheggen', met betrekking tot het herstel van het Maasheggenlandschap.
- We maken gebruik van Gedragcodes in het beheer, om te voldoen aan de Wet natuurbescherming en houden zoveel mogelijk rekening met de aanwezigheid van (wettelijk beschermde) flora en fauna.

- We dragen bij aan de uitvoering van het instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL) Het IKL-jaarprogramma "Gennep Buiten", waaraan de gemeente financieel bijdraagt. De gemeentelijk projectleider is eerste aanspreekpunt, onderhoudt contact met verschillende lokale partijen en vertaalt het programma, wensen en ambities naar de praktijk.
- We onderhouden het ooievaarsnest en de camera op het stadhuis. We zorgen dat het nest via de website van 'Beleef de Lente' gevolgd kan worden.
- We stimuleren projecten vanuit de samenleving die bijdragen aan de kwaliteitsverbetering van het buitengebied. De gemeentelijke coördinatie, administratie en PR van het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied is hierbij een belangrijk instrument.
- Met betrekking tot de eikenprocessierups volgen we de landelijke ontwikkelingen ter voorbereiding op toekomstige bestrijding. We maken een actieplan wat past binnen de landelijke ontwikkeling om de processierups te bestrijden. Ook wordt er een communicatieplan opgesteld, zodat burgers beter en sneller worden geïnformeerd.
- We ondernemen acties om de biodiversiteit te vergroten, mede om te stimuleren dat de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups goed kunnen gedijen. Te denken valt aan het aanleggen van bloemrijke akkerranden (we verstrekken hiervoor gratis zaden), groen binnen projecten en we nemen het initiatief voor biologische bestrijding van de eikenprocessierups door de inzet van extra mezenkastjes.

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Openbare ruimte		-574.765	-553.596	-497.000	-447.000	-372.000	-372.000
0.10	Mutaties reserves	-172.635	-171.596	-125.000	-75.000		
2.1	Verkeer en vervoer	-273.384	-266.000	-256.000	-256.000	-256.000	-256.000
2.2	Parkeren	-5.015	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-123.731	-111.000	-111.000	-111.000	-111.000	-111.000

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Openbare ruimte		3.181.082	3.334.292	3.432.871	3.546.241	3.522.019	3.526.076
0.10	Mutaties reserves	171.596					
2.1	Verkeer en vervoer	1.286.604	1.582.909	1.697.202	1.813.660	1.789.902	1.794.423
2.2	Parkeren	26.382	65.919	27.561	27.513	27.465	27.417
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.696.500	1.685.464	1.708.108	1.705.068	1.704.652	1.704.236

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Openbare ruimte		2.606.316	2.780.696	2.935.871	3.099.241	3.150.019	3.154.076
0.10	Mutaties reserves	-1.039	-171.596	-125.000	-75.000		
2.1	Verkeer en vervoer	1.013.220	1.316.909	1.441.202	1.557.660	1.533.902	1.538.423
2.2	Parkeren	21.367	60.919	22.561	22.513	22.465	22.417
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.572.768	1.574.464	1.597.108	1.594.068	1.593.652	1.593.236

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

De lasten voor wegen en verkeer stijgt doordat de dotatie aan de voorziening groot onderhoud wegen tot en met 2021 jaarlijks met € 55.000 wordt verhoogd en de kapitaallasten van de investeringen.

In 2019 waren incidenteel budgetten beschikbaar voor verkeers- en vervoersplannen.

Openstaande PM posten uit de Voorjaarsnota 2019.

- Uitvoering doorsteek Ringbaan-N271
- Maatregelen overlast vrachtverkeer Otersum-Ven-Zelderheide.

Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Vorbereiding doorsteek Ringbaan N-271	€ 100.000	€ 50.000		
Onderzoek fietsveiligheid Spoorwegje-rotonde Spoostraat	€ 25.000			
Onderzoek grensovergangen		€ 25.000		
Totaal incidentele lasten	€ 125.000	€ 75.000		

Incidentele baten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Aanwending avr dekking incidentele lasten	€ 125.000	€ 75.000		
Totaal incidentele baten	€ 125.000	€ 75.000		

PROGRAMMA

ECONOMISCHE STRUCTUUR, TOERISME EN RECREATIE

Visie

We willen een gemeente zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is. Het is daarom van belang dat er voor bewoners, ondernemers en bezoekers sprake is van goede omgevingskwaliteit, dat er voldoende recreatieve mogelijkheden zijn en dat de gemeente op economisch gebied bruist.

Onze rol bij de realisering en/of verbetering van voorzieningen binnen dit aandachtsgebied varieert. Waar mogelijk vragen wij (ook) inzet en verantwoordelijkheid van de samenleving. Dit zien we o.a. terug bij spelen en ontmoeten in de openbare ruimte.

Onze bedrijventerreinen moeten een hoogwaardige uitstraling hebben en veilig zijn. De lokale (en regionale) vrijetijdseconomie floreert doordat we samen met inwoners en ondernemers - onze ambassadeurs - optimaal gebruik maken van onze onderscheidende kwaliteiten. Daarbij dragen alle kernen vanwege hun unieke kwaliteiten bij aan het toeristisch-recreatieve product gemeente Gennep. Het historische stadshart van Gennep klopt bovendien als nooit tevoren, doordat we beschikken over actieve, samenwerkende ondernemers en een compact aantrekkelijk winkelgebied waar het zowel voor run-shoppers als fun-shoppers aangenaam toeven is. Voor een brede keuze aan horecagelegenheden en leuke kleine winkeltjes moet je in Gennep zijn.

Duurzaamheid

We geven uitvoering aan de gemeentelijke duurzaamheidsvisie, zoals verwoord in de beleidsnota 'Duurzaam Gennep' (2017). We nemen onze verantwoordelijkheid en geven het goede voorbeeld. Maar we kunnen de doelen, zoals bijvoorbeeld het minimaliseren van de 'Gennepse voetafdruk', niet alleen behalen. Daarom gaan we de dialoog aan met ondernemers en stimuleren/prikkelen ze tot het treffen van duurzaamheidsmaatregelen.

De Regionale Energiestrategie (RES) is een regionale vertaling van het Klimaatakkoord voor de sectoren Gebouwde Omgeving en Elektriciteit. De RES is een regionaal samenwerkingsverband voor de ruimtelijke inpassing van de energietransitie en vormt een uitwerking van de elektriciteits-, warmte- en energiebesparingsopgave van de regio Noord-Limburg. De RES wordt periodiek, met een frequentie van twee jaar bijgesteld.

In 2020 zullen wij onderzoeken of, in aanvulling op het digitale energieloket, er een energieloket c.q. duurzaamheidsloket van Gennep in het klantcontactcentrum kan worden geopend. Inwoners en ondernemers kunnen bij dit loket informeren naar besparingsmaatregelen.

Volle kracht vooruit, de speerpunten

- Klimaatadaptatie: we willen dat de maatregelen die in het kader van klimaatadaptatie (onder andere Deltaplan Maas en Lob van Gennep) nodig zijn zodanig worden uitgewerkt dat ze vanuit toeristisch-recreatief perspectief meerwaarde voor Gennep bieden.
- Ondernemersklimaat: we willen dat er in de gemeente Gennep een uitstekend ondernemersklimaat heerst.
- Bruisend winkelhart: we willen dat het winkelhart van Gennep bruist en zowel door de week als in de weekends een trekpleister vormt voor inwoners en bezoekers.
- Marketing en promotie: we zetten Gennep op de kaart door actief aan de slag te gaan met marketing en promotie.
- Onderscheidend karakter: we willen als gemeente zowel voor bewoners als bezoekers onderscheidend zijn. Bij ons kun je zowel natuur en landschap als cultuurhistorie écht beleven. Dat moet er toe leiden dat de gemeente Gennep meer bezoekers gaat trekken die gemiddeld genomen langer blijven en vaker terugkomen.
- Ambassadeurs: we willen dat onze ondernemers en inwoners tot ambassadeurs van onze gemeente worden. Zij vormen de boegbeelden van de gemeente Gennep.
- Duurzaam toerisme: we willen met name inzetten op duurzaam toerisme en juist voor wandelaars en fietsers en bezoekers van de binnenstad / het winkelcentrum interessant zijn.
- Samenwerking: we werken samen met onze buurgemeenten en de overige gemeenten in de Regio Noord-Limburg om onze ambities te verwezenlijken. We blijven ons daarbij constructief en coöperatief opstellen en hebben oog voor de belangen van anderen hebben.

TAAKVELDEN

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een gezond economisch beleid en een duurzaam en aantrekkelijk ondernemersklimaat.
- Geen winkelleegstand.
- Een toekomstbestendige agrarische sector met behoud van landschappelijke waarde.
- De gemeente staat te boek als coöperatief, ondernemend en meedenkend.

Wat gaan we er voor doen?

- Via het Bedrijvenloket+ blijven we ondernemers ondersteunen bij procedures, informeren we ondernemers actief over duurzaamheid, beleid en subsidiemogelijkheden, fungeren we als intermediair tussen het bedrijfsleven en de overheid en verbeteren we het ondernemersklimaat doordat we onze rol pakken in de uitvoering van de centrumvisie en de bedrijventerreinvisie. Daarnaast bedienen we vanuit het Bedrijvenloket+ de ondernemer op het gebied van werving en selectie van nieuwe medewerkers, geven we advies over arbeidswet- en regelgeving en zijn we actief in de regio via het Werkgeversservicepunt Noord-Limburg.
- We denken actief mee met agrarische ondernemers en ondersteunen hen bij de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, ondersteunen bij bedrijfstransformaties en bedrijfsbeëindigingen en grijpen landschappelijke kansen waar die zich aandienen, eventueel met inzet van het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied.
- We geven uitvoering aan het actieprogramma van de centrumvisie. We doen dat samen met ondernemers en vastgoedeigenaren. Hierbij fungeren ondernemers en vastgoedeigenaren die mee hebben gedacht in de uitwerking van de centrumvisie als ambassadeurs van de centrumvisie. In 2020 gaat het om:
  - We stellen een centrummanager aan die makelt en schakelt tussen ondernemers en vastgoedeigenaren en die tevens de aangewezen persoon is voor acquisitie.
  - We treffen voorbereidingen om in 2021 te kunnen starten met een ondernemersfonds of bedrijveninvesteringszone.
  - We bieden ondernemers de mogelijkheid om met een architect te sparren over transformatievraagstukken in het centrum.
  - We gaan c.q. blijven in onderhandeling met vastgoedeigenaren van prominent leegstaand vastgoed in het centrum, waarbij we koersen op uitvoering van de geïnventariseerde quick scans (Duivenakker, vm Blokkerpand en omgeving politiebureau).
  - We actualiseren het bestemmingsplan voor het kernwinkelgebied om de planologische mogelijkheden af te stemmen op de doelstellingen van de centrumvisie.
- In navolging van een succesvolle pilot die in 2019 in Heijen heeft plaatsgevonden, breiden we het Keurmerk Veilig Buitengebied uit.
- We benaderen inwoners en ondernemers die met plannen, suggesties, ideeën en/of initiatieven komen vanuit een positieve grondhouding.

Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een optimale bedrijfsinfrastructuur met bedrijventerreinen, die bovengemiddeld functioneren.
- De kernen, bedrijventerreinen en het buitengebied van de gemeente Gennep zijn voorzien van glasvezel.

Wat gaan we er voor doen?

- We gaan samen met ondernemers, vastgoedeigenaren uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma van de in 2019 vastgestelde bedrijventerreinvisie. We starten met de quick wins en bereiden de acties die een langere doorlooptijd hebben voor.
- We houden het Keurmerk Veilig Ondernemen voor de bedrijventerreinen samen met ondernemers, politie en brandweer op een hoog peil. We voeren periodiek een schouw uit en pakken de actiepunten op die hieruit voortkomen.
- We leveren via een actieve inbreng van het Bedrijvenloket+ een bijdrage aan de pilot Parkmanagement.
- We ondersteunen actief het Stagebureau Land van Cuijk en Maasduinen door de inzet van het Bedrijvenloket+.
- We ondersteunen en faciliteren de ontwikkelingsinitiatieven rondom Haven Heijen.
- In 2020 worden de laatste meters glasvezel gelegd, waarmee het gehele gemeentelijke grondgebied beglaasd is.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Banen	8.410	8.440	8.370
Vestigingen	1.610	1.610	1.640

Noot: De invloed van de gemeente Gennep op bovenstaande indicatoren is zeer beperkt.

Taakveld 3.4 Toeristische en recreatieve voorzieningen

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn en R. Peperzak** (regiovisie BGMM)

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- De unieke landschappelijke kwaliteiten van Gennep komen krachtiger tot uitdrukking.
- Het Genneper Huys is beter herkenbaar en beleefbaar.
- Het onderscheidend vermogen van Gennep zorgt voor meer bezoekers.
- We hebben samen met de ondernemers een nieuwe en eigentijdse vorm opgezet voor het vermarkten van onze gemeente en haar kwaliteiten, inwoners en ondernemers zijn onze ambassadeurs.
- In 2025 zijn de vrijetijdsbestedingen in de regio gegroeid naar 1 miljard euro.

Wat gaan we er voor doen?

- We geven vervolg aan het Atelier Gennep Huys en gaan samen met Staatsbosbeheer in een kleinere werkgroep aan de slag met de ideeën die zijn opgedaan in het atelier. We betrekken inwoners en belanghebbenden hierbij. Voor de financiële dekking gaan we subsidiemogelijkheden bij provincie en rijk onderzoeken.
- Samen met de regiogemeenten voeren we Actieprogramma Vrijetijdseconomie 2018-2025 uit. De gemeente Gennep vervult hierbij de voortrekkersrol.
- We moedigen ondernemers aan om met nieuwe, onderscheidende initiatieven op het gebied van verblijfsrecreatie en dagrecreatie te komen, en ondersteunen en faciliteren hen hierbij.
- We zetten samen met ondernemers en toeristische platforms een nieuwe vorm van promotie en marketing op, vooral gericht op het trainen van (kleine) ondernemers en het realiseren van hefboomprojecten.
- We blijven participeren in de verschillende hoogwaterveiligheids-gremia om ervoor te zorgen dat de noodzakelijke maatregelen geen nadelig effect hebben op de ruimtelijke kwaliteit, maar juist vanuit toeristisch en recreatief perspectief meerwaarde bieden. Het Maasdal zal in het kader van hoogwaterveiligheid de komende decennia anders worden ingericht, waarbij versterking van de vrijetijdseconomie een belangrijke plaats krijgt.
- We continueren onze actieve bijdrage aan de verkenning in het kader van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) van het Rijk naar de meest wenselijke variant voor de inrichting van de Lob van Gennep als retentiegebied en zijn daarbij alert op 'meekoppelkansen'.
- We ondersteunen ideeën vanuit de centrumvisie om het historische centrum van Gennep toeristisch aantrekkelijk te houden, denk hierbij aan het duurzaam "vergroenen" van het historische centrum en de optimalisatie van bewegwijzering.
- We gaan verder met de uitvoering van de fiches zoals opgenomen in het Programma Versterking Vrijetijdseconomie (het Routeboek) en staan open voor nieuwe ontwikkelingen op toeristisch-recreatief gebied. Dit doen we niet alleen, maar samen met ondernemers, verenigingen en stichtingen.
- We werken samen met onze buur- en regiogemeenten, onder andere binnen de gremia van Dynamic Borders en de Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar.
- We zetten verder in op de versterking van onze duurzame fiets- en wandelinfrastructuur.
- We vervullen een actieve rol in het opzetten van een structureel overleg tussen ondernemers in de toeristisch recreatieve sector onderling en de gemeente.
- We gaan verder met de vernieuwing en uitbreiding van de ruiter- en menroutes, die geschakeld worden aan de routes van Bergen en Mook en Middelaar.

Taakveld 5.7-3 Speelvoorzieningen

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Er zijn voldoende en kwalitatief goede voorzieningen voor jeugd en jongeren.
- Initiatieven voor aanpassing of uitbreiding van speelvoorzieningen komen vanuit de samenleving.

Wat gaan we er voor doen?

- We sporen buurtverenigingen, dorps- en wijkraden, jeugd- en jongerenorganisaties en andere belanghebbende partijen aan om met initiatieven te komen voor speel- en/of ontmoetingsplekken, waarbij we met name aandacht vragen voor de ontwikkeling van goed bereikbare natuurspeelterreinen. We benutten daarbij de kansen die gebiedsontwikkelingen en/of initiatieven van ondernemers bieden.
- We actualiseren het speelruimtebeleid.

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Economische structuur, toerisme en recreatie		-1.783.821	-2.312.679	-1.943.000	-1.900.750	-1.720.750	-1.720.750
0.10	Mutaties reserves	-207.769	-565.879	-335.000	-250.000		
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-7.250	-9.000	-10.000			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-5.598	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
3.4	Economische promotie	-1.562.126	-1.731.800	-1.592.000	-1.644.750	-1.714.750	-1.714.750
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.078					

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Economische structuur, toerisme en recreatie		1.159.667	1.608.256	1.208.589	1.070.751	820.751	820.751
0.10	Mutaties reserves	255.879					
3.1	Economische ontwikkeling	241.523	302.155	347.075	292.075	282.075	282.075
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	101.814	49.902	65.940	5.940	5.940	5.940
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	25.010	25.516	25.387	25.459	25.459	25.459
3.4	Economische promotie	476.476	1.091.368	671.872	673.962	433.962	433.962
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	58.965	139.315	98.315	73.315	73.315	73.315

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Economische structuur, toerisme en recreatie		-624.154	-704.423	-734.411	-829.999	-899.999	-899.999
0.10	Mutaties reserves	48.110	-565.879	-335.000	-250.000		
3.1	Economische ontwikkeling	241.523	302.155	347.075	292.075	282.075	282.075
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	94.564	40.902	55.940	5.940	5.940	5.940
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	19.412	19.516	19.387	19.459	19.459	19.459
3.4	Economische promotie	-1.085.650	-640.432	-920.128	-970.788	-1.280.788	-1.280.788
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	57.887	139.315	98.315	73.315	73.315	73.315

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

De lasten van economische ontwikkeling en de fysieke bedrijfsinfrastructuur zijn in 2020 hoger door incidentele budgetten voor respectievelijk de centrumvisie en De Brem.

Voor economische promotie zijn in 2019 extra middelen vanuit de regio beschikbaar. De opbrengsten stijgen door hogere inkomsten toeristenbelasting.

Voor aanleg natuurspeeltuinen zijn in 2019 en 2020 extra middelen beschikbaar.

Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Budget bijkomende kosten afronding De Brem	€ 50.000			
Uitvoeringsplan centrumvisie	€ 55.000			
Keurmerk veilig ondernemen buitengebied	€ 10.000	€ 10.000		
Uitvoering routeboek	€ 250.000	€ 250.000		
Aanleg natuurspeeltuinen	€ 25.000			
Totaal incidentele lasten	€ 390.000	€ 260.000		

Incidentele baten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Aanwending AR grondexploitaties kosten De Brem	€ 50.000			
Aanwending algemene vrije reserve kosten dekking kosten routeboek	€ 250.000	€ 250.000		
Aanwending algemene vrije reserve kosten dekking kosten aanleg natuurspeeltuinen	€ 25.000			
Totaal incidentele baten	€ 325.000	€ 250.000		

Visie

We willen een gemeente zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is. Het is daarom van belang dat er voor bewoners, ondernemers en bezoekers sprake is van een goede omgevingskwaliteit, dat er voldoende (school)voorzieningen zijn.

Onze rol bij de realisering en/of verbetering van voorzieningen binnen dit aandachtsgebied kan variëren van initiërend en uitvoerend tot faciliterend of regisserend. Waar mogelijk vragen wij (ook) inzet en verantwoordelijkheid van de samenleving.

Onderwijs is geen doel op zich, maar een middel om ervoor te zorgen dat iedereen de mogelijkheden krijgt zichzelf te ontwikkelen op een niveau dat bij hem of haar past en zo mee te doen aan de maatschappij. De scholen zijn zelf verantwoordelijk voor passend onderwijs en een belangrijke partner binnen het sociaal domein. Wij willen de scholen zoveel mogelijk ondersteunen bij hun streven om goed onderwijs te verzorgen en hun leerlingen te voorzien van passend onderwijs, onder meer door het realiseren en consolideren van goede onderwijshuisvesting. Het is van belang om de goede samenwerking te behouden met de lokale scholen.

Duurzaamheid

We geven uitvoering aan de gemeentelijke duurzaamheidsvisie, zoals verwoord in de beleidsnota 'Duurzaam Gennep' (2017). We nemen onze verantwoordelijkheid en geven het goede voorbeeld. Dit betekent onder andere dat wij inzetten op verduurzaming van de gebouwen waar de gemeente (mede)verantwoordelijk voor is.

Volle kracht vooruit, de speerpunten

- Jeugd- en jongerenvoorzieningen: we willen dat het in de gemeente Gennep ook goed toeven is voor jeugd en jongeren en dat er voor hen voldoende voorzieningen zijn.
- Kind Expertise Centrum: integrale samenwerking van professionele opvoeders en leerkrachten.
- Laaggeletterdheid: we willen dat de laaggeletterdheid in onze gemeente afneemt.

TAAKVELDEN

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Realisatie van een Kind Expertise Centrum.
- Onderwijshuisvesting die bijdraagt aan optimale leer- en ontwikkelingsmogelijkheden.

Wat gaan we er voor doen?

- We werken samen met de betrokken schoolbesturen en kinderopvangorganisatie om tot een definitief ontwerp voor het in 2021 op te leveren Kind Expertise Centrum (KEC) te komen.
- Als bouwheer voor de realisatie van het KEC verzorgen we de aanbesteding en de bouwbegeleiding.
- We geven uitvoering aan het nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).
- We geven uitvoering aan de geïnterpreteerde acties binnen het Programma voorzieningen huisvesting onderwijs.

Verbonden partijen die bijdragen aan realisatie doelen

[Gemeenschappelijk orgaan openbaar onderwijs \(Invitare\)](#)

De centrumgemeente Cuijk coördineert en oefent de bevoegdheden uit, zoals bedoeld in artikel 48 Wet primair onderwijs en in de statuten van Stichting Invitare, met uitzondering van de opheffing van de scholen op voorspraak van de portefeuillehouder onderwijs.

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Alle kinderen in de gemeente Gennep halen het beste uit zichzelf door gebruik te maken van de aanwezige onderwijsvoorzieningen. Leerlingen kunnen hun eigen talenten en vaardigheden zo volledig mogelijk ontplooien.
- Alle leerplichtige en kwalificatieplichtige kinderen in de gemeente volgen onderwijs passend bij hun mogelijkheden.
- Er zijn meer mogelijkheden om de Duitse taal te leren.
- Zorgvragen worden voorkomen door effectieve vroegsignalering.

Wat gaan we er voor doen?

- Gezamenlijk met de basisscholen blijven wij een vakleerkracht Bewegingsonderwijs aanbieden.
- We handelen preventief om verzuim en voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Als het nodig is handhaven we op het nakomen van de Leerplichtwet, volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS).
- We onderzoeken de verdere mogelijkheden voor het aanbieden van Duitse taal-programma's buiten het onderwijs.

- We zetten het casusoverleg voort waarin ontwikkelachterstanden bij kinderen van 0 tot 4 jaar in een vroeg stadium worden gesignaleerd en aangepakt.
- We ondersteunen het Taalhuis bij de aanpak van laaggeletterdheid.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Absoluut verzuim	1	0	0
Relatief verzuim	36	43	29
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	18	17	25

Uitgegaan is van de leerplichtige leerlingen en kwalificatieplichtigen behalve de kwalificatieplichtigen op het MBO. Deze worden begeleid door de medewerkers van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Venray.

Relatief verzuim: Leerplichtige staat wel op een school ingeschreven, maar hij/zij verzuimt zonder geldige reden les- of praktijktijd. Absoluut verzuim: Er is sprake van absoluut verzuim als een leerplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven.

*In 2017 zijn ook de preventieve acties meegenomen in het verzuim. Voor 2018 is puur gekeken naar het wettelijke verzuim. Het aantal preventieve acties in 2018 was 11.

Taakveld 6.1 Kinderopvang

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- We houden het aanbod van peuterspeelzaalwerk in stand.
- Peuterspeelzalen en kinderdagverblijven bieden een veilige omgeving.
- Alle kinderen in de gemeente Gennep kunnen gebruik maken van peuterspeelzaalwerk of kinderopvang.
- Peuters met een risico op een taal- en onderwijsachterstand (doelgroeppeuters) zijn beter voorbereid op de basisschool.

Wat gaan we er voor doen?

- We verstrekken subsidie aan aanbieder(s) van peuterspeelzaalwerk.
- We houden risicogestuurd toezicht bij buitenschoolse opvangvoorzieningen, kinderdagverblijven, gastouderbureaus en gastouders.
- We geven uitvoering aan de regeling voor kinderopvang voor ouders met een sociale medische indicatie.
- We zetten in op vroegsignalering en aanpak van mogelijke taal- en onderwijsachterstand bij peuters.

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Onderwijs en kinderopvang	-124.347	-141.000	-1.818.500	-152.500	-152.500	-152.500
0.10	Mutaties reserves	-27.910	-40.000	-1.666.000			
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-95.415	-100.000	-151.500	-151.500	-151.500	-151.500
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.022	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Onderwijs en kinderopvang	1.309.386	1.372.091	3.056.586	1.386.136	1.671.361	1.637.256
4.2	Onderwijshuisvesting	860.926	855.578	857.402	813.001	657.860	628.697
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	380.933	392.543	2.074.057	448.057	888.472	883.579
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	67.527	123.970	125.127	125.078	125.029	124.980

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Onderwijs en kinderopvang	1.185.039	1.231.091	1.238.086	1.233.636	1.518.861	1.484.756
0.10	Mutaties reserves	-27.910	-40.000	-1.666.000			
4.2	Onderwijshuisvesting	860.926	855.578	857.402	813.001	657.860	628.697
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	285.517	292.543	1.922.557	296.557	736.972	732.079
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	66.506	122.970	124.127	124.078	124.029	123.980

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

De mutaties in de baten en lasten komen door de nieuwbouw KEC. In 2020 is rekening gehouden met het afboeken van de boekwaarden van de bestaande schoolgebouwen en de sloopkosten. Deze kosten worden gedekt door de aanwending van de algemene vrije reserve.

Vanaf 2020 zijn de kapitaallasten van de nieuwbouw opgenomen.

Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Afboeking boekwaarde en sloopkosten scholen Picardie	€ 1.626.000			
Bijdrage exploitatielasten Mikado	€ 40.000			
Totaal incidentele lasten	€ 1.460.000			

Incidentele baten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Aanwending algemene vrije reserve afboeking boekwaarde en sloopkosten scholen Picardie	€ 1.626.000			
Aanwending algemene vrije reserve exploitatielasten Mikado	€ 40.000			
Totaal incidentele baten	€ 1.460.000			

PROGRAMMA

CULTUUR EN SPORT

Visie

We willen een gemeente zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is. De kwaliteit van de leefbaarheid in de kernen en het buitengebied van de gemeente Gennep is daarbij van essentieel belang. Vanuit het programma Cultuur en Sport wordt hier een belangrijke kwalitatieve bijdrage aan geleverd door de aanwezigheid van voldoende voorzieningen en een bloeiend verenigingsleven. Deze aspecten bevorderen de sociale samenhang van de samenleving.

Onze rol bij de realisering en/of verbetering van die kwaliteitsaspecten kan variëren van initiërend en uitvoerend tot faciliterend of regisserend. Waar mogelijk vragen wij (ook) inzet en verantwoordelijkheid van de samenleving.

Wij zien het als onze taak om het culturele en sportieve klimaat in de gemeente Gennep te versterken. Verenigingen en inwoners moeten zodanig gefaciliteerd worden, dat iedereen kan meedoen met sportbeoefening of beweging en kan deelnemen aan het rijke culturele leven in Gennep. Wij doen dat samen met partijen binnen het culturele en sportieve veld. De kracht en kunst zit 'm in het samendoen. Vanuit deze grondhouding worden initiatieven vanuit de samenleving ondersteund en wordt samenwerking en verbinding gestimuleerd.

In het Jaar van de Ontmoeting is gebleken dat cultuur wezenlijk kan bijdragen aan het verbeteren van de participatie van personen en groepen met een achterstand. Dit zullen we bij toekomstige aanpassingen in het cultureel beleid laten landen. Diversiteit en participatie zullen we benoemen als doelstellingen en toetscriteria in ons cultuurbeleid en cultuur krijgt een plaats in de ontwikkeling van participatie- en integratiebeleid.

Kunst en cultuurhistorie worden waar mogelijk meer zichtbaar en beleefbaar gemaakt. De inzet van het Fonds Kunst en Cultuurhistorie maakt dit mogelijk. Ook de realisatie van de projecten uit het routeboek van het Programma Versterking Vrijtijdseconomie draagt daar aan bij. In 2020 zal daarnaast nadrukkelijk aandacht worden geschonken aan de viering van 75 jaar Bevrijding.

De Erfgoedkaart vormt een goede basis voor een nog te ontwikkelen erfgoedbeleid en is een belangrijke drager voor toeristische ontwikkelingen. We gaan door met dit verder te ontwikkelen.

Duurzaamheid

We geven uitvoering aan de gemeentelijke duurzaamheidsvisie, zoals verwoord in de beleidsnota 'Duurzaam Gennep' (2017). We nemen onze verantwoordelijkheid en geven het goede voorbeeld. Dit betekent onder andere dat wij inzetten op verduurzaming van onze (sport) accommodaties waar de gemeente (mede)verantwoordelijk voor is.

Volle kracht vooruit, de speerpunten

- Vitale individuen: we willen zoveel mogelijk inwoners 'in beweging' krijgen.

- Vitale verenigingen: we willen dat de verenigingen in onze gemeente (die het hart van de samenlevingen vormen) levensvatbaar en vitaal blijven en de vele maatschappelijke functies die zij hebben, kunnen blijven vervullen.
- Jeugd- en jongerenvoorzieningen: we willen dat het in de gemeente Gennep ook goed toeven is voor jeugd en jongeren en dat er ook voor hen voldoende voorzieningen zijn.
- Binnensportaccommodaties: de gemeente beschikt over voldoende capaciteit en de accommodaties verkeren in goede staat.

TAAKVELDEN

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een breed en kwalitatief goed sport- en beweegaanbod.
- Vitale sportaanbieders die hun maatschappelijke functies kunnen blijven vervullen en hun sportaanbod goed communiceren naar de inwoners.
- Sportieve, vitale en actieve inwoners.

Wat gaan we er voor doen?

- We voeren het programma Gennep Doet Mee (2019-2022) uit, met aandacht voor vitale jeugd, vitaal meedoen en vitale verenigingen.
- We geven uitvoering aan het Lokaal Sportakkoord.
- We stellen beleidsuitgangspunten op voor breedte- en topsport.
- We komen sportverenigingen financieel tegemoet op het gebied van gemeentelijke lasten.
- We werken samen met sportaanbieders om in de gemeente een sportkoepel te realiseren die hun belangen behartigt en meedenkt over het gemeentelijk beleid op het gebied van sport en bewegen.
- We organiseren opnieuw samen met sportaanbieders een sportgala.
- We geven uitvoering aan de subsidieregeling 'Ondersteunen basisinfrastructuur sociaal domein'.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Niet sporters	52 %	52 %	

De verwachting van het RIVM is dat de sportdeelname tot 2030 ongeveer gelijk zal blijven (RIVM, 2016).

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Inwoners kunnen de meeste takken van sport en bewegingsonderwijs in eigen gemeente beoefenen.
- Optimaal gebruik van binnen- en buitensportaccommodaties, als ook van de openbare ruimte die geschikt is voor sport en bewegen.
- Sportaccommodaties verkeren in voldoende staat van onderhoud.

Wat gaan we er voor doen?

- We zetten de uitvoering in werking van de besluiten op het gebied van binnensportaccommodaties met nadrukkelijke aandacht voor kwaliteit, capaciteit en verduurzaming.

- We stimuleren initiatieven van inwoners en sportaanbieders om (delen van) de exploitatie van accommodaties zelf ter hand te nemen.
- We geven uitvoering aan de meerjarige onderhoudsplannen voor gemeentelijke accommodaties, geprivatiseerde sportverenigingen en ondersteunen initiatieven voor het beter gebruik van accommodaties.

Taakveld 5.3 Kunst & Cultuur

Portefeuillehouder: **R. Peperzak** (kunst & cultuur) en **Burgemeester** (mondiaal bewustzijn)

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Inwoners en ondernemers zijn cultureel betrokken.
- Alle kinderen kunnen gebruik maken van culturele voorzieningen.
- Roepaen is een vitaal cultureel instituut.
- Aantrekkelijke en kwalitatief goede openbare ruimte.

Wat gaan we er voor doen?

- Het jaar 2020 staat in het teken van de 75 jarige Bevrijding, het jaar van de Vrede Vrijheid en Vriendschap. Hierin staat niet alleen de cultuurhistorie centraal, maar ook de stimulering van kunst en cultuur in de gemeente Gennep. De gemeente draagt bij aan het programma.
- We verstrekken jaarlijkse subsidies aan vrijwilligersorganisaties (onderdeel subsidieregeling ondersteunen basisinfrastructuur sociaal domein) en aan projecten en activiteiten op het gebied van kunst en cultuur (onderdeel subsidieregeling stimulering maatschappelijke participatie). Daarnaast verstrekken we subsidie aan cultureel podium Roepaen en aan harmonie- en fanfare verenigingen die onder leiding van de Stichting Muziekopleiding Gennep samen muziekopleidingen organiseren (subsidieregeling Muziekonderwijs).
- We leveren een financiële bijdrage aan cultuureducatie voor de basisscholen in de gemeente Gennep.
- We brengen het Jeugdcultuurfonds onder de aandacht van (ouders van) jonge inwoners die om financiële redenen geen gebruik kunnen maken van het culturele aanbod in de gemeente.
- Ook in 2020 ondersteunen we stichting GESP voor het onderhouden van de stedenband met onze partnerstad San Pedro de Lóvago (Nicaragua).
- De gemeente stimuleert, faciliteert en co-financiert initiatieven voor het plaatsen van kunst in de openbare ruimte.
- We benutten de kansen die zich voordoen in het koppelen van leegstaand vastgoed aan culturele en kunstzinnige activiteiten.

Taakveld 5.4 Musea

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Inwoners en bezoekers hebben kennis van de Gennepe cultuurhistorie.

Wat gaan we er voor doen?

- We verstrekken subsidie aan musea.
- We zijn in gesprek met Museum het Petershuis om gezamenlijk te kijken hoe het museum zich klaar maakt voor de toekomst (verdere digitalisering) en hoe Museum het Petershuis beter aan kan sluiten bij onze ontwikkelingen zoals het Routeboek en de actualisatie van het erfgoedbeleid. Zo willen we beter op elkaar aansluiten en elkaar verder versterken.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Bescherming en instandhouding van het cultuurhistorisch erfgoed.
- Cultuurhistorie is inzichtelijk en bereikbaar.
- Gennepe staat op de kaart als vestingstad.

Wat gaan we er voor doen?

- Binnen dit taakveld voeren we een aantal terugkerende werkzaamheden uit zoals het aanwijzen van gemeentelijke monumenten en het verstrekken van instandhoudingssubsidie aan eigenaren van rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten. Daarnaast ondersteunen we de werkgroep Martinustoren financieel, geven we subsidie aan cultuurhistorische verenigingen en ondersteunen we Open Monumentendag 2020.
- We verbeteren de informatievoorziening over cultureel erfgoed en breiden deze uit.
- We ontwikkelen een cultuurhistorische waardenkaart, onderdeel van de Erfgoedkaart Limburg, verder door.

Taakveld 5.6 Media-Bibliotheek

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- De Bibliotheek is een plek waar kennis centraal staat, alsook kunst- en cultuurbeleving.
- Taal- en mediavaardige kinderen.
- Structurele afname van laaggeletterden.
- Vitale en actieve lokale omroep.

Wat gaan we er voor doen?

- Samen met Biblioplus en de samenwerkende gemeenten actualiseren we de beleidsvisie op bibliotheekwerk.
- Biblioplus is sinds 2017 regisseur in de aanpak tegen laaggeletterdheid. Er is een groeiend partnernetwerk (signaleren en doorverwijzen) opgebouwd en er zijn taalvragers verbonden aan het Taalhuis (cursussen, trainingen, taalcafé). We ondersteunen de uitvoering van de activiteiten van het Taalhuis in 2020. Het Taalhuis is een fysieke plek in de Bibliotheek en richt zich op het terugdringen van laaggeletterdheid door activiteiten op het gebied van het herkennen en de toeleiding van laaggeletterden, cursussen en trainingen voor mensen met taalachterstand en preventieve activiteiten. We doen hierbij beroep op subsidie van de Provincie Limburg voor de aanpak van laaggeletterdheid (aanvraag in 2019 met doorlooptijd in 2020). Het in beeld krijgen en toe leiden van de doelgroep (o.a. naar het taalhuis) blijft echter een grote uitdaging, vanwege het taboe dat nog steeds op laaggeletterdheid rust. Naast de uitvoering van diensten in het taalhuis van Biblioplus wordt de komende periode extra ingezet op on- en offline publiekscampagnes om familieleden te activeren en een preventieve aanpak o.a. via leesonderwijs en Bibliotheek op School.
- Binnen Biblioplus subsidiëren we Bibliotheek op School dat in 2020 wordt ingezet. Versterking van taalbeheersing en mediawijsheid wordt aangepakt door collectie van boeken op scholen, projecten en activiteiten leesbevordering en specialistische expertise (inzet van leesconsulent voor leerkracht, ouders en kind).
- We werken als gemeente mee aan de vorming van een streekomroep door de lokale omroepen. De samenwerking moet leiden tot een verhoging van de kwaliteit en maatschappelijke waarde en een verlaging van de kosten.

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Cultuur en sport		-135.832	-92.925	-52.425	-52.425	-42.425	-41.947
0.10	Mutaties reserves	-52.715	-35.500				
5.1	Sportbeleid en activering	-20.039	-15.000	-10.000	-10.000		
5.2	Sportaccommodaties	-6.219	-4.625	-4.625	-4.625	-4.625	-4.625
5.5	Cultureel erfgoed	-29.499	-9.800	-9.800	-9.800	-9.800	-9.322
5.6	Media	-27.360	-28.000	-28.000	-28.000	-28.000	-28.000

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Cultuur en sport		1.935.070	2.184.893	2.029.384	2.029.869	2.031.004	2.030.468
0.10	Mutaties reserves	35.500					
5.1	Sportbeleid en activering	247.231	301.093	371.818	372.842	373.882	373.882
5.2	Sportaccommodaties	860.951	1.031.087	779.493	777.481	776.496	775.512
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	260.628	308.909	327.886	329.224	330.537	331.537
5.4	Musea	41.101	33.719	34.645	35.095	35.277	35.277
5.5	Cultureel erfgoed	71.690	82.584	77.929	78.029	78.029	78.029
5.6	Media	417.969	427.501	437.613	437.198	436.783	436.231

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Cultuur en sport		1.799.239	2.091.968	1.976.959	1.977.444	1.988.579	1.988.521
0.10	Mutaties reserves	-17.215	-35.500				
5.1	Sportbeleid en activering	227.192	286.093	361.818	362.842	373.882	373.882
5.2	Sportaccommodaties	854.732	1.026.462	774.868	772.856	771.871	770.887
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	260.628	308.909	327.886	329.224	330.537	331.537
5.4	Musea	41.101	33.719	34.645	35.095	35.277	35.277
5.5	Cultureel erfgoed	42.192	72.784	68.129	68.229	68.229	68.707
5.6	Media	390.609	399.501	409.613	409.198	408.783	408.231

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

In 2019 is voor aanpassing sportaccommodaties eenmalig € 100.000 beschikbaar.

Openstaande PM posten uit de Voorjaarsnota 2019

Kwaliteit en kwantiteit binnensportaccommodaties.

PROGRAMMA

SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK

Visie

We willen een gemeente zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is en dat de bewoners van de gemeente Gennep veilig zijn en zich veilig voelen. Ook sociaal veilig. En in een gemeente als de onze - met een sociale demografie met kwetsbare inwoners - moet sociale samenhang dan vanzelfsprekend zijn. Een bloeiend verenigingsleven bevordert de sociale samenhang. We nemen verantwoordelijkheid voor onszelf en voor elkaar. Als gemeente kunnen en willen we daar een stimulerende en ondersteunende rol in vervullen. Wij scheppen daarvoor (voor zover nodig) de randvoorwaarden dat onze inwoners elkaar kunnen ontmoeten en dat zij mee kunnen doen aan onze samenleving. Samen nemen wij ook de verantwoordelijkheid voor onze inwoners die het wat minder getroffen hebben. Ook voor hen moet het goed toeven in de gemeente Gennep zijn. Als zij gebruik moeten maken van de ondersteuning die de gemeente op diverse terreinen biedt, worden zij ruimhartig en klantgericht met raad en daad terzijde gestaan. Een bloeiend verenigingsleven is daarbij van essentieel belang.

De inwoners en ondernemers van de gemeente Gennep kunnen rekenen op een meedenkende gemeente die maatwerk levert. De gemeentelijke dienstverlening sluit aan bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van onze klanten. We hechten aan burgerparticipatie en overheidsparticipatie, maar willen onze inwoners en ondernemers niet overvragen. We hebben een flexibele rolopvatting: er is veel ruimte voor initiatieven vanuit de lokale samenleving zelf, maar als het nodig is, zijn we ook bereid zelf de regie te nemen.

Binnen het sociaal domein is al enkele jaren de beweging die we transformatie noemen ingezet: naar inwoners die meer zelf aan zet zijn en naar een meer passende en samenhangende zorg en ondersteuning voor kwetsbare inwoners. De huidige ontwikkelingen binnen de jeugdzorg en Wmo versterken de noodzaak om hier onverminderd mee door te gaan. We gaan onderzoeken hoe we de kosten binnen het sociaal domein (jeugdzorg en WMO) tot gewenste proporties kunnen brengen in relatie tot de gewenste kwaliteit.

In 2020 geven we met onze omgeving (partners, inwoners, overige betrokkenen) het programmaplan Ontmoeten Meedoen Ondersteunen (OMO) verder vorm en geven we uitvoering aan de nieuw te ontwikkelen arbeidsmarktvisie. Hierbij sluiten we aan bij de actuele ontwikkelingen en maken we actief gebruik van bruikbare inzichten die elders zijn opgedaan. We volgen daarbij de rode draad van de positieve gezondheid en de eigen kracht van de inwoners, zelfregie en collectief eigenaarschap.

Met inzet van vrijwillige projecten en algemene voorzieningen zullen we het gebruik van de maatwerkvoorzieningen, voor zover mogelijk, terugbrengen. Daarbij maken we onderscheid tussen wat noodzakelijk is en wat wenselijk voor het welbevinden van onze inwoners. Zo is het voor iedereen goed toeven in de gemeente Gennep.

Duurzaamheid

We geven uitvoering aan de gemeentelijke duurzaamheidsvisie, zoals verwoord in de beleidsnota 'Duurzaam Gennep' (2017). We willen ervoor zorgen dat ook onze inwoners met een kleine beurs aangehaakt worden en/of blijven bij de energietransitie.

Volle kracht vooruit, de speerpunten

- Voldoende voorzieningen voor iedereen: we willen dat er in elke kern passende en op de lokale behoefte toegesneden (gemeenschaps)voorzieningen aanwezig zijn. Wij willen dat het in de gemeente Gennep ook goed toeven is voor jeugd en jongeren en dat er ook voor hen voldoende voorzieningen zijn.
- Preventieve aanpak: we gaan extra aandacht besteden aan de jeugdzorg enerzijds om bestaande problemen in te dammen en anderzijds om door preventie winst te boeken. We willen ook dat de filosofie positieve gezondheid breed gedragen en geïmplementeerd gaat worden vanwege de preventieve werking die er van uit gaat.
- Succesvolle transformatie Sociaal Domein: we willen komen tot een succesvolle en op een Gennepse leest geschoeide transformatie van het sociaal domein, waarbij we uitgaan van eigen kracht, zelfregie en collectief eigenaarschap.
- Aandacht voor elkaar: we willen de dienstverlening voor degenen die een beroep op de gemeente Gennep moeten doen, verbeteren en het dienstenpakket uitbreiden. We willen dat de instrumenten die we beschikbaar hebben voor de ondersteuning van minder draagkrachtigen, meer gebruikt gaan worden en breiden die op onderdelen uit. We zorgen voor actuele informatieverstrekking daarover. Wij willen blijven zorgen voor mensen die kwetsbaar zijn en bijvoorbeeld beschut werk nodig hebben.
- Sociale participatie: we willen dat de uitstroom uit de bijstand verhoogd wordt om sociale participatie te bevorderen en het gebruik van uitkeringen te beperken.
- Integratie van migranten: we willen dat migrantengroepen succesvol in onze gemeente integreren en zich hier thuis en op hun plaats voelen.

TAAKVELDEN

Taakveld 6.1 Burgerparticipatie

Portefeuillehouder: **P. Lucassen en R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een zodanige sociale structuur, dat de samenleving het individu ondersteunt en dat zelfredzaamheid en participatiebereidheid zijn toegenomen.
- Meer regie en verantwoordelijkheid bij inwoners voor versterken en instandhouden van de kwaliteit van de leefomgeving.

Wat gaan we er voor doen?

- We actualiseren het OMO-beleid (Ontmoeten, Meedoen, Ondersteunen).
- We gaan onderzoeken wat we als gemeente en als samenleving moeten doen om uitvoering te geven aan het VN-verdrag Handicap, dat als doel heeft dat inwoners met een beperking (dementie, autisme) meedoen in de maatschappij. De concrete acties nemen we op in een uitvoeringsplan bij het (geactualiseerde) OMO-beleid.
- In de kernen Ottersum, Ven-Zelderheide en Heijen zijn n.a.v. de door inwoners opgestelde voorzieningenplannen verdere uitwerkingen (schetsplannen en budgetramingen) van de gewenste accommodaties opgesteld. Hiermee wordt duidelijkheid verschaft wat de kosten worden voor het aanpassen van de accommodaties in die kernen. Eind 2019 wordt de raad een voorstel gedaan voor kaders en uitgangspunten voor het accommodatie- vastgoedbeleid. Aan de hand van dit kader wordt vervolgens een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin per kern (en accommodatie) de planning en raming van de benodigde investeringen in onze accommodaties worden opgenomen. Daar zullen de exacte bedragen worden vermeld, die nu PM zijn begroot.
- Er is doorlopend aandacht voor onderhoud en uitbreiding van het Reanimatie Oproep Netwerk. Inwoners kunnen op kosten van de gemeente deelnemen aan een reanimatiecursus en zich aanmelden als burgerhulpverlener. Indien mogelijk wordt het aantal AED's verder uitgebreid. Ook zijn er middelen gereserveerd voor de vervanging van AED's waarvan het einde van de levensduur in zicht komt.
- We faciliteren onze dorps- en wijkraden en andere betrokken vrijwilligersorganisaties om de inbedding van de functie van dorpsondersteuner in onze dorpen en wijken mogelijk te maken of te behouden. Hierbij is maatwerk uitgangspunt.
- We blijven de dorpen en wijken bezoeken om te horen wat er leeft zodat we goed op de behoeften van de inwoners kunnen blijven inspelen.
- We dragen bij aan de realisatie van nieuwe wijkdagvoorzieningen, zoals huiskamers. Daarnaast ondersteunen we de bestaande huiskamers in de dorpen en wijken. Naast subsidie kan dit ook gaan om ondersteuning vanuit het opbouwwerk; het welzijnswerk in de wijken dat zich richt op de verbetering van de woon-, werk- en leefsituatie van inwoners.
- We onderzoeken hoe wij dorps- en of wijkbudgetten beschikbaar kunnen stellen voor diensten of werkzaamheden die door inwoners kunnen worden opgepakt.
- Wij gaan in samenspraak met het opbouwwerk en betrokken inwoners aan de slag om een nieuwe wijkorganisatie/wijkraad in Gennep te stimuleren/ mee op te starten.

Taakveld 6.2 Toegang tot zorg

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen.
- De zelfredzaamheid van inwoners en hun deelname aan de samenleving is vergroot.
- Het aantal doorverwijzingen naar eerste- en tweedelijns zorg is afgenomen.
- Er komt een integraal netwerk van gemeente en maatschappelijke partners, waar inhoudelijke kennis en ervaring aanwezig zijn.
- Knelpunten worden vroegtijdig signaleerd, besproken en opgelost.

Wat gaan we er voor doen?

- We starten een pilot voor passend vervoer voor personen met verward gedrag. Op basis van de ervaringen bepalen we de hoogte van een structureel benodigde voorziening.
- We voeren de wijzigingen met betrekking tot de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) vanaf 1 januari 2020 uit. Deze wet regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden. Op landelijk niveau is onderkend dat de invoering van deze wet leidt tot een gemeentelijke taakuitbreiding; waaronder het uitvoeren van hoorplicht, het organiseren van een meldpunt en het uitvoeren van verkennende onderzoeken naar aanleiding van meldingen. Deze nieuwe taken vragen om extra (gemeentelijke) uitvoeringscapaciteit. Daarnaast verwachten we ook aanvullende zorgkosten door zorgplannen voor casussen die door deze wet meer in zicht komen bij de gemeente. Over de financiële consequenties daarvan vinden momenteel landelijk onderhandelingen plaats.
- We blijven uitvoering geven aan het meerjarig beleidsplan "Gezond en Wel in 3D", de verordening Wmo en de verordening jeugdhulp.
- We blijven de consulenten in sociaal domein (Team Toegang) preventief inzetten in de kernen en wijken. Deze inzet wordt mede afgestemd met de dorps- en wijkondersteuners.
- We versterken de casusregie. Casusregie is het coördineren, afstemmen en volgen van de benodigde hulpverlening aan cliënten waarbij het eigen netwerk en meerdere hulpverleners betrokken zijn.
- Wij blijven de dienstverlening verbeteren en blijven inzetten op verlaging van administratieve lasten. Wij blijven kritisch kijken naar de soort meldingen en als een keukentafelgesprek noodzakelijk is, vindt dit binnen twee weken na melding plaats.

Taakveld 6.3 Inkomensvoorzieningen

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Er is geen sociale uitsluiting: iedereen kan, ongeacht zijn financiële mogelijkheden, maatschappelijk participeren.
- Het beroep op bijstand blijft tot een minimum beperkt.
- Algemene voorzieningen zijn bij de doelgroepen bekend en voor hen bereikbaar.
- Fraude en onrechtmatig gebruik van uitkeringen worden in de kiem gesmoord.

Wat gaan we er voor doen?

- We ontwikkelen een nieuwe arbeidsmarktvisie waarbinnen we werkgevers beter in positie brengen om werknemers uit achterstandposities aan te kunnen nemen.
- We verbeteren de registratie van werkzoekenden.
- We maken de begeleidingsarrangementen die de gemeente kan bieden beter bekend en beter toegankelijk.
- We organiseren bijeenkomsten voor inwoners en we organiseren bijeenkomsten met en voor verwijzers, zodat voorzieningen bij alle belanghebbenden maximaal bekend zijn.
- We maken drempels voor aanvragen zo laag mogelijk en gaan kijken of automatische toekenning van tegemoetkomingen haalbaar en zinvol is.
- We blijven samenwerken met buurgemeenten en ketenpartners om fraude op te sporen en te bestrijden.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners)	269	274	261
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar)	73	149	143

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Nieuwe vormen van beschut, begeleid en gesubsidieerd werk voor de doelgroep banenafpraak.

Wat gaan we er voor doen?

- De voorzieningen voor de doelgroep banenafpraak en voor andere inwoners met een afstand op de arbeidsmarkt worden gezamenlijk met partners als INTOS, WerkgeversServicepunt Noord-Limburg en diverse werkgevers vormgegeven. Doorgroeien en (soms) terugvallen maken wij naadloos mogelijk.

Verbonden partijen die bijdragen aan realisatie doelen

[Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennep, Mook en Middelaar \(IWGM\)](#)

Op een bedrijfsmatig verantwoorde wijze door de Stichting Intos laten uitvoeren van taken van en voor de deelnemende gemeenten op het terrein van de gesubsidieerde en ongesubsidieerde arbeid.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Het aantal inwoners met bijstand en/of IOAW-uitkering is minimaal.
- Inwoners met bijstand en/of IOAW-uitkering participeren in de maatschappij.

Wat gaan we er voor doen?

- We zetten voor alle inwoners die een uitkering aanvragen, direct re-integratiebegeleiding in, behalve als de persoonlijke belemmering dit onmogelijk maakt. Alleen als dit echt nodig is, wordt een ontheffing gegeven.
- We zorgen voor begeleiding naar parttime werk als voltijdwerk niet mogelijk is.
- We bieden inwoners die al langer een uitkering hebben een nieuw integratieaanbod aan. Om dit op een kwalitatief goed niveau te kunnen doen, gaan we niet iedereen ineens benaderen, maar gebeurt dit gefaseerd.
- We stemmen de verschillende soorten van begeleiding goed op elkaar af, zodat er een doorlopende ontwikkelingslijn is, waar inwoners kunnen groeien, maar ook een stapje kunnen terugzetten als het (even) niet meer gaat. We bieden onderscheid in dienstverlening, maar wel met vloeiende overgangen: Dagbesteding > Activering > Beschut > Begeleid > Loonwaarde > Regulier werk.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	773	781	N.n.b.
Netto arbeidsparticipatie	66 %	71 %	N.n.b.

N.n.b. = nog niet beschikbaar via CBS.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Inwoners kunnen zo lang mogelijk meedoen aan de samenleving en elkaar ontmoeten.
- De inzet van collectieve voorzieningen beperkt het aantal inwoners dat een beroep doet op individuele voorzieningen.

Wat gaan we er voor doen?

- We evalueren de pilot hulpmiddelenpool in Ven-Zelderheide en breiden deze bij goed gevolg uit naar andere wijken.
- We starten in regionaal verband de aanbesteding voor de verstrekking van Wmo-hulpmiddelen.

Verbonden partijen die bijdragen aan realisatie doelen

Omnibuzz

Voor de uitvoering van het doelgroepenvervoer neemt de gemeente Gennep deel aan de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz. Het betreft in 2018 Wmo vervoer (regiotaxi en vervoer dagbesteding). Het overige (gemeentelijk) doelgroepenvervoer, namelijk het leerlingenvervoer en zorgvervoer jeugd wordt de komende jaren in de GR Omnibuzz opgenomen.

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Iedereen is in staat om in een schoon en leefbaar huis te wonen, zelfstandig thuis te blijven wonen en schone kleding te dragen.
- Inwoners zonder schulden.

Wat gaan we er voor doen?

- We bieden verschillende vormen van ondersteuning aan inwoners die verminderd zelfredzaam zijn en onvoldoende kunnen participeren, zoals hulp bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding of ondersteuning van mantelzorgers.
- Wij anticiperen op de stringenter wettelijke opdracht uit de Wet gemeentelijke schuldregeling, die naar verwachting in de loop van 2020 wordt ingevoerd. In de wet komt een plicht tot vroeg-signalering. Gennep heeft de vroegsignalering met nutsbedrijven, woningcorporaties en de grootste zorgverzekeraar al ingevoerd. We bieden daardoor al de pro-actieve begeleiding die in de nieuwe wet verplicht gaat worden aan inwoners met bedreigende of niet op eigen kracht op te lossen schulden.
- Ter voorbereiding op de invoering van het nieuw Verdeelmodel Opvang en Beschermd Wonen dat op termijn gepland staat, zullen in 2020 de kosten van de samenwerkingsrelatie en de dienstverlening voor Beschermd Wonen met de regio Noord-Limburg duidelijk worden gemaakt.
- We geven uitvoering aan het plan van aanpak personen met verward gedrag.
- We voeren de wijzigingen m.b.t. de Wet verplichte GGZ vanaf 1/1/2020 uit. Op landelijk niveau is onderkend dat de invoering van deze wet leidt tot een gemeentelijke taakuitbreiding voor veiligheid en het sociaal domein - onder meer het uitvoeren van hoorplicht, het organiseren van een meldpunt en het uitvoeren van verkennende onderzoeken naar aanleiding van meldingen. Deze nieuwe taken vragen om extra (gemeentelijke) uitvoeringscapaciteit. We verwachten ook aanvullende zorgkosten n.a.v. zorgplannen voor casuïstiek die door deze wet meer in zicht komt bij de gemeente. Over de financiële consequenties daarvan vinden momenteel landelijk onderhandelingen plaats.
- We onderzoeken of de vervoersstroom van dagbestedingscliënten ook via de gemeentelijke overeenkomst met Omnibuzz kan of dat de zorgaanbieders hiervoor verantwoordelijk blijven.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	785	800	793

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een kwalitatief hoogwaardig aanbod in zorg, ondersteuning en advies ten behoeve van Gennepepe kinderen en gezinnen.
- Een positieve en stimulerende basis waarin kinderen zich optimaal ontwikkelen en hun talenten ontplooiën.
- Ouders en jongeren zijn zo veel mogelijk zelf (en met hun omgeving) in staat om met opvoeding gerelateerde problemen om te gaan.
- Een slagvaardig en specialistisch hulpaanbod, (eventueel onder dwang) bij gevaar of (ernstige) bedreiging van een jeugdige.

Wat gaan we er voor doen?

- In 2020 gaan we samen met de regio aan de slag met de nieuwe inkoop voor voorzieningen in het sociaal domein voor 2021.
- We breiden de functie Praktijkondersteuner GGZ huisartsen verder uit.
- We gaan samen met zorgaanbieders door met de transformatie van de zorg, waarbij de accenten liggen op de verschuiving van intramuraal naar ambulant en de versterking en uitbreiding van het gezinsgerichte aanbod.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Jongeren met een delict voor de rechter in % (12 t/m 21 jarige)	1,09 %	1,09 %	1,09 %
Kinderen in uitkeringsgezin in % (tot 18 jaar)	3,83 %	3,83 %	3,83 %
Werkloze jongeren in % (16 t/m 22 jarigen)	1,57 %	1,57 %	1,57 %
Jongeren met jeugdhulp in % (tot 18 jaar)	11,6 %	11,8 %	9,4 %
Jongeren met jeugdbescherming in % (tot 18 jaar)	1,5 %	1,4 %	1,4 %

Verbonden partijen die bijdragen aan realisatie doelen

[Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord](#)

De gemeenten in Noord-Limburg hebben de inkoop van diensten in het Sociaal Domein centraal belegd bij de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord.

Deze organisatie sluit voor de regiogemeenten raamovereenkomsten met aanbieders en faciliteert de Ontwikkeltafels, een overlegstructuur waarin gemeenten en aanbieders de overeenkomsten vanuit de innovatiegedachte door ontwikkelen.

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

Portefeuillehouder: **P. Lucassen**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Inwoners blijven zo lang mogelijk gezond in 'positieve gezondheid'⁽¹⁾.
- Zoveel mogelijk kinderen in Gennep groeien zo gezond mogelijk op; ze bewegen voldoende en hebben geen overgewicht.
- De GGD heeft met zijn aanbod van jeugdgezondheidszorg een grote betrokkenheid bij de normale ontwikkeling van kinderen. De GGD is een belangrijke partner in de preventieve en curatieve zorg voor de Gennepse jongeren; opvoed- en opgroei-belemmeringen worden voorkomen dan wel bestreden.
- De vaccinatiegraad is minimaal gelijk gebleven.
- Er is sprake van continuïteit en samenhang binnen de keten van publieke gezondheidszorg.
- Het verschil in gezondheid tussen mensen met een lage of hoge sociaaleconomische status wordt verkleind.

Wat gaan we er voor doen?

- Wij geven uitvoering aan het lokale gezondheidsbeleid, waarbij we focussen op 'Positieve gezondheid' en het accent leggen op bewegen. Daarnaast geven we uitvoering aan het Programma Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) waarmee we jongeren actief stimuleren een gezonde leefstijl aan te houden. Met instemming van de ouders en/of jongere, wisselen we op casusniveau actief informatie-uit met de GGD. Ook hebben we extra aandacht voor (preventieve) gezondheidszorg bij vergunninghouders. We voeren het inhaalprogramma vaccinaties uit.
- We bouwen aan een lokaal netwerk Positieve Gezondheid.
- We brengen gezondheidsrisico's vroegtijdig in beeld.
- We hebben extra aandacht voor maatschappelijke participatie van mensen met een gezondheidsachterstand. In dit kader geven we uitvoering aan het project Inzet GIDS-gelden. Het project wordt uitgebreid met sociale netwerkversterking. Tevens wordt, in samenwerking met Universiteit Maastricht, het na-traject van de deelnemers verder vormgegeven ter verduurzaming van de behaalde resultaten.
- We ontwikkelen in samenwerking met verschillende partners een sociale kaart.
- Middels de inzet van een welzijnscoach geven we uitvoering aan 'Welzijn op recept'.

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk		-5.559.913	-5.247.528	-4.067.397	-3.817.397	-3.967.397	-4.117.397
0.10	Mutaties reserves	-1.150.534	-721.687	-250.000			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-59.432	-52.330	-52.330	-52.330	-52.330	-52.330
6.3	Inkomensregelingen	-4.019.670	-3.923.615	-3.551.867	-3.551.867	-3.551.867	-3.551.867
6.4	Begeleide participatie	-14.482	-303.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
6.5	Arbeidsparticipatie	-63.135	-82.896	-81.200	-81.200	-81.200	-81.200
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-219.619	-164.000	-129.000	-129.000	-179.000	-229.000
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-26.965				-100.000	-200.000
7.1	Volksgezondheid	-6.076					

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk		23.176.415	24.221.684	23.204.778	22.976.881	22.986.017	23.025.248
0.10	Mutaties reserves	430.687					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.367.475	1.649.457	1.547.320	1.563.157	1.587.916	1.621.174
6.2	Wijkteams	1.162.530	1.613.958	1.441.626	1.344.194	1.348.806	1.351.199
6.3	Inkomensregelingen	5.352.348	5.508.936	4.916.771	4.924.786	4.929.452	4.932.686
6.4	Begeleide participatie	6.226.617	6.061.766	5.840.096	5.539.057	5.518.703	5.518.703
6.5	Arbeidsparticipatie	615.600	932.244	937.949	945.824	946.464	946.810
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	338.747	302.000	302.000	302.000	302.000	302.000
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.015.045	3.377.105	3.621.699	3.760.486	3.761.805	3.761.805
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.013.528	4.142.214	3.973.534	3.973.534	3.973.534	3.973.534
7.1	Volksgezondheid	653.838	634.004	623.783	623.843	617.337	617.337

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	17.616.501	18.974.156	19.137.381	19.159.484	19.018.620	18.907.851
0.10	Mutaties reserves	-719.847	-721.687	-250.000			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.308.043	1.597.127	1.494.990	1.510.827	1.535.586	1.568.844
6.2	Wijkteams	1.162.530	1.613.958	1.441.626	1.344.194	1.348.806	1.351.199
6.3	Inkomensregelingen	1.332.678	1.585.321	1.364.904	1.372.919	1.377.585	1.380.819
6.4	Begeleide participatie	6.212.135	5.758.766	5.837.096	5.536.057	5.515.703	5.515.703
6.5	Arbeidsparticipatie	552.465	849.348	856.749	864.624	865.264	865.610
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	338.747	302.000	302.000	302.000	302.000	302.000
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.795.426	3.213.105	3.492.699	3.631.486	3.582.805	3.532.805
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.986.563	4.142.214	3.973.534	3.973.534	3.873.534	3.773.534
7.1	Volksgesondheid	647.761	634.004	623.783	623.843	617.337	617.337

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

Op taakveld 6.2 is in 2019 € 100.000 beschikbaar voor extra formatie.

De lasten bij taakveld 6.3 Inkomensregelingen zijn ten opzichte van 2019 gedaald door lagere uitgaven uitkeringen algemene bijstand.

De lasten bij begeleide participatie dalen in 2021 door een lagere doorbetaling van de rijksbijdrage SW bedrijven.

De stijging van de lasten bij taakveld maatwerkdienstverlening 18+ komt door hogere uitgaven individuele begeleiding.

Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Extra formatie transformatie sociaal domein	€ 100.000			
Totaal incidentele lasten	€ 100.000			

Incidentele baten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Aanwending reserve voor extra formatie	€ 100.000			
Aanwending reserve dekking tekort WSW	€ 150.000			
Totaal incidentele baten	€ 250.000			

PROGRAMMA

DUURZAAMHEID

Visie

We willen een gemeente zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is. De kwaliteit van de leefbaarheid in de kernen en het buitengebied van de gemeente Gennep is daarbij van essentieel belang. Vanuit het programma Duurzaamheid wordt hier een belangrijke bijdrage aan geleverd door bij het realiseren van een goede omgevingskwaliteit niet alleen naar de (milieu)effecten voor het nu te kijken, maar ook naar de effecten (voetafdruk) voor de toekomst.

Wij hebben een belangrijke voorbeeldrol om te komen tot de noodzakelijke verduurzaming van de lokale samenleving. We willen samen met inwoners en ondernemers vorm en inhoud geven aan de omslag die we moeten maken. Dit doen wij door hen zo goed en actueel mogelijk te faciliteren in hun verduurzamingsbehoefte. Dit kan vanuit informatieverstrekking, actieve begeleiding, het bieden van een netwerk of beschikbaar stellen van een platform. Daarnaast hebben wij als overheid en werkgever ook een voorbeeldfunctie op dit gebied in te vullen. Dit heeft betrekking op onze eigen werkzaamheden, maar ook op onze eigendommen.

De verduurzaming van de samenleving, de energietransitie vanuit het Energieakkoord en de vermindering van broeikasgassen vanuit het nieuwe Klimaatakkoord vormen drie belangrijke kaders voor de verduurzaming in de komende jaren. Lokaal zal Duurzaamheid via de volgende vier thema's verder worden opgepakt:

1. Energie besparen en duurzaam opwekken;
2. Afval verminderen en recycleren;
3. Duurzaam vervoer stimuleren;
4. Versterken van de kwaliteit van de leefomgeving (groen, water, lucht).

De route naar een Duurzaam Gennep voor onszelf, maar ook voor onze inwoners en bedrijven bestaat daarbij uit de volgende drie sporen:

1. Het bevorderen van bewustwording en het uitnodigen van bewoners om actief aan de slag te gaan met duurzaamheid.
2. Het ondersteunen van initiatieven vanuit de samenleving.
3. Het oppakken van de voorbeeldfunctie als gemeente.

Alles met als doel het minimaliseren van de Gennepse voetafdruk.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is naast een zelfstandig (milieu)thema ook binnen elk programma van deze begroting een aandachtspunt.

Volle kracht vooruit, de speerpunten

- Duurzaam Gennep: we geven uitvoering aan de visie 'Duurzaam Gennep' waarbij met name het uitdragen van de voorbeeldfunctie van belang is. Verder willen we dat inwoners en ondernemers gemakkelijk toegang hebben tot informatie, diensten en middelen die zij kunnen gebruiken om hun eigen huishouden en bedrijf duurzaam te kunnen inrichten.
- Duurzaamheidsbesef: we zorgen er voor dat het duurzaamheidsbesef een integraal onderdeel van het gemeentelijk denken en werken wordt. Daarnaast gaan wij ons eigen vastgoed en andere gemeentelijke eigendommen (pompen, gemalen e.d.) verduurzamen.
- Afvalstroom: door de focus te leggen op het voorkómen van afval en zwerfafval, is inzamelen en/of opruimen minder nodig. Op deze manier wordt de beste bijdrage geleverd aan verduurzaming en handelen vanuit het cradle to cradle-principe.
- Klimaatadaptatie: we vertalen onze opgave op het gebied van klimaatadaptatie door te kijken naar een passende inrichting van onze openbare ruimte en door bij ruimtelijke initiatieven rekening te houden met deze klimaatverandering die tot steeds meer extremen leidt. Daarnaast treffen we voorzieningen en maatregelen om de effecten van klimaatverandering zoveel mogelijk te kunnen opvangen indien onze bronmaatregelen (vanuit de inrichting) niet voldoende zijn.

TAAKVELDEN

Taakveld 7.2 Riolering

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Gescheiden verwerking van hemelwater en afvalwater.
- Duurzame en klimaatbestendige waterhuishouding.

Wat gaan we er voor doen?

- In aansluiting op de herinrichting van het Schuttersplein pakken we de riolering in de Schoolstraat aan. We vervangen de vuilwaterriolering en leggen een aparte hemelwaterriolering aan.
- We pakken de vrijvervalriolering van de Pottenhoek aan: we koppelen het hemelwater los van het vuilwater en we leggen een infiltratiekelder aan.
- We sporen eigenaren op van opstellen/verhardingen in het buitengebied die door een aannemer verkeerd aangesloten blijken te zijn. Deze aansluitingen dienen binnen een vooraf gestelde termijn afgekoppeld te worden van de (druk)riolering. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de eigenaar.
- We relinen de bestaande rioleringen ter plaatse van de Verlorenland en St. Jansstraat.
- We vervangen een groot deel van de (elektro)mechanische installaties (incl. randvoorziening) van de rioolgemalen en drukriolering.
- We brengen het afkoppelbeleid van hemelwater en de bijhorende subsidiemogelijkheden opnieuw bij bewoners én bedrijven onder de aandacht.
- Binnen de samenwerking met Waterpanel Noord wordt een grondwatermeetnet ingericht, waarbij in iedere gemeente op enkele locaties automatische meetpunten worden ingericht die online inzicht geven in de grondwaterstanden, dit met het oog op het voorkomen van grondwateroverlast. Voor Gennep wordt ingestoken op een beperkt grondwatermeetnet, aangezien Gennep geen locaties met grondwateroverlast heeft.

Taakveld 7.3 Afval

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Het vergroten van het afvalbewustzijn bij inwoners en ondernemers.
- Het verbeteren van de kwaliteit van de gescheiden afvalfracties.
- Het realiseren van een schone (zwerfafvalvrije) leefomgeving voor en door inwoners.
- Het uitdragen van onze voorbeeldfunctie op het gebied van hergebruik van materialen.

Wat gaan we er voor doen?

- We streven naar het voorkómen van afval en zwerfafval. (Zwerf)afval dat niet ontstaat, hoeft ook niet te worden opgeruimd, ingezameld, gerecycled of verbrand.

- We verstrekken informatie aan en gaan in gesprek met inwoners over het gebruik van alternatieven op verpakingsplastics. We gaan ook met bedrijven zoals winkels en supermarkten in gesprek over hun verpakingsbeleid en op welke manier zij dit willen en gaan verduurzamen.
- We stimuleren initiatieven op het gebied van hergebruik en kringloop. In dat kader zien we het milieustation meer als een afvalwisselstation.
- We geven uitvoering aan onze voorbeeldfunctie door bij de herinrichting van het gemeentekantoor enerzijds het ontstaan van afval te voorkomen en anderzijds rekening te houden met gescheiden afvalinzameling.
- We ondernemen voor en door inwoners diverse acties gericht op een schone leefomgeving. We noemen in het bijzonder Gennep Schoon en de jaarlijkse compostactie. Verder worden buurt- en wijkraden uitgenodigd om een eigen opschoon(mid)dag te organiseren waarbij de gemeente de middelen beschikbaar stelt.
- Ten slotte willen we meer voorwerpen/materialen uit gerecyclede grondstoffen gaan toepassen, zowel in onze eigen gebouwen als in de openbare ruimte. Denk hierbij aan banken, prullenbakken, meubels, bouwmaterialen.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner	121,1	120,2	

Verbonden partijen die bijdragen aan realisatie doelen

[Vereniging afvalsamenwerking Limburg](#)

De taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten bij het verwerken van het huishoudelijk restafval en gft. Tot de taken behoort ook advisering van gemeenten en het deelnemen aan netwerken.

[Bodemzorg Limburg B.V.](#)

Het uit een oogpunt van volksgezondheid zorgvuldig beheren van gesloten stortplaatsen (nazorg).

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- De gemeente geeft het goede voorbeeld!
- Verduurzaming van eigen vastgoed en andere eigendommen (pompen, gemalen).
- Asbestdaken verminderen binnen de (wettelijke en financiële) mogelijkheden.
- Men kan bij de gemeente terecht voor uiteenlopende duurzaamheidsvragen.

Wat gaan we er voor doen?

- We zijn het gemeentekantoor aan het verduurzamen door o.a. vervanging van het klimaatsysteem en andere installaties. Ook in de toepassing van nieuwe gebruiks- en bouwmaterialen verduurzamen wij. Na de oplevering van het 'nieuwe' gemeentekantoor wordt er een open dag gehouden waarbij wij vanuit onze voorbeeldfunctie laten zien hoe wij verduurzaamd hebben.

- Vanaf uiterlijk november 2020 moeten (nagenoeg) alle dienstreizen van de gemeente Gennep duurzaam zijn. Dat betekent óf per openbaar vervoer óf met (elektrische) deelvervoersmiddelen (auto, fiets, scooter).
- We stellen een uitvoeringsplan op voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed. De gemeentelijke gebouwen die daarvoor geschikt zijn worden verder verduurzaamd en bijvoorbeeld voorzien van zonnepanelen. Bovendien zullen in het onderhoud van de gebouwen energetische maatregelen worden getroffen.
- We blijven aansturen op het saneren van asbestdaken. Het verbod op asbestdaken is weliswaar in de Eerste Kamer gesneuveld, maar de gezondheidsrisico's en de risico's op bodemverontreiniging door verwerking en inspoeling van losse asbestvezels in de bodem (bij daken zonder dakgoot) zijn onverminderd actueel.
- We onderzoeken of er, naast het bestaande digitale duurzaamheidsloket, een energieloket in de Poort van Gennep kan worden geopend. Hier kunnen burgers en ondernemers terecht met hun vragen omtrent de verduurzaming van hun huis of bedrijf.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Hernieuwbare elektriciteit	3,1 %	N/b	
Aantal m ² zonnepanelen op daken			

Verbonden partijen die bijdragen aan realisatie doelen

[GR RUD LN](#)

De Gemeenschappelijke Regeling Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD LN) is een gemeenschappelijke regeling van de provincie Limburg en vijftien Noord-Limburgse gemeenten. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om:

- *de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken)*
- *de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.*

De RUD LN draagt zorg voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket. Voor Gennep betreft dit milieuvergunningverlening en de uitvoering van milieutoezicht, het zogenaamde verplichte basistakenpakket.

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een gemeentelijke begraafplaats die voldoende ruimte biedt voor het respectvol begraven van overledenen, het bijzetten van asbussen/-urnen, het verstrooien van as en het bieden van een voor de nabestaanden nette en rustige omgeving om hun overledenen te herdenken.

Wat gaan we er voor doen?

- We brengen het onderhoud van de Algemene Begraafplaats op het onderhoudsniveau 'hoge kwaliteit' door in de periode 2020 en 2021 extra te investeren op de inrichting:
  - We vervangen ernstig verouderde paden en meubilair die niet meer met regulier onderhouds gelden instand gehouden kunnen worden.
  - We renoveren het groen, zodat zodat dit voldoet aan het gewenste kwaliteitsniveau.

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Duurzaamheid		-3.908.235	-4.106.640	-4.051.770	-4.061.692	-4.106.771	-4.108.926
0.10	Mutaties reserves	-12.575	-86.752	-50.000	-50.000	-50.000	
7.2	Riolering	-2.163.368	-2.255.130	-1.937.204	-1.947.126	-1.992.205	-2.044.360
7.3	Afval	-1.703.845	-1.719.758	-2.019.566	-2.019.566	-2.019.566	-2.019.566
7.4	Milieubeheer	-10.030					
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-18.417	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Duurzaamheid		3.536.146	3.578.355	3.997.324	3.995.340	4.029.363	4.022.374
0.10	Mutaties reserves	86.752					
7.2	Riolering	1.542.680	1.524.581	1.546.947	1.544.189	1.578.505	1.621.128
7.3	Afval	1.374.943	1.373.551	1.621.442	1.621.416	1.621.202	1.621.079
7.4	Milieubeheer	488.532	633.663	731.700	732.540	732.503	733.054
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	43.239	46.560	97.235	97.195	97.153	47.113

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Duurzaamheid		-372.090	-528.285	-54.446	-66.352	-77.408	-86.552
0.10	Mutaties reserves	74.177	-86.752	-50.000	-50.000	-50.000	
7.2	Riolering	-620.688	-730.549	-390.257	-402.937	-413.700	-423.232
7.3	Afval	-328.903	-346.207	-398.124	-398.150	-398.364	-398.487
7.4	Milieubeheer	478.502	633.663	731.700	732.540	732.503	733.054
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	24.822	1.560	52.235	52.195	52.153	2.113

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

De lasten van de riolering stijgen door de kapitaallasten van de investeringen.

De hogere kosten milieubeheer betreft kapitaallasten van investeringen in duurzaamheidsmaatregelen.

Voor het onderhoud van de begraafplaats is in de jaren 2020-2022 € 50.000 extra beschikbaar.

Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Optimaliseren begraafplaats	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Totaal incidentele lasten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	

Incidentele baten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Aanwending AVR optimaliseren begraafplaats	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Totaal incidentele baten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	

Visie

We willen een gemeente zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is. Het is daarom van belang dat er voor bewoners, ondernemers en bezoekers sprake is van goede omgevingskwaliteit. Dat er voldoende voorzieningen zoals scholen en winkels zijn, dat er werkgelegenheid binnen handbereik is, dat er voldoende passende woningen zijn, dat er sprake is van een prettig openbaar gebied en dat er een bloeiend verenigingsleven bestaat ter bevordering van de sociale samenhang.

Onze rol bij de realisering en/of verbetering van die kwaliteitsaspecten kan variëren van initiërend en uitvoerend tot faciliterend of regisserend. Waar mogelijk vragen wij (ook) inzet en verantwoordelijkheid van de samenleving.

De inrichting van onze kernen en ons buitengebied vormt een belangrijke factor in de 'kwaliteit van leven' voor onze inwoners. Daarnaast vormt deze inrichting een deel van ons toeristisch product. Op het gebied van de ruimtelijke ordening liggen er zodoende nadrukkelijk dwarsverbanden met vrijetijdseconomie.

Wij willen de komende jaren inzetten op een succesvolle implementatie van de Omgevingswet. Vanuit onze veranderende rol als overheid vormt deze nieuwe wet de kapstok voor minder regels, meer transparantie, en betere en snellere dienstverlening in de ruimtelijke ordening.

Deze verandering brengt ook een cultuurverandering met zich mee ten aanzien van de wijze waarop initiatieven worden behandeld. We gaan werken met uitnodigingsplanologie: als gemeente geven we globale kaders mee, terwijl initiatiefnemers met concrete plannen komen voor de ontwikkeling van het gebied. De gemeente stapt af van haar rol als (zuiver) projecttoetser en neemt een faciliterende houding aan, waarbij wordt meegedacht op welke wijze medewerking kan worden verleend aan een initiatief. De focus verschuift zodoende van een inhoudelijke rol naar het stroomlijnen van het proces om tot resultaat te komen.

Duurzaamheid

De energietransitie en de verduurzaming van de samenleving vormen twee belangrijke uitdagingen voor de komende jaren. De opgave vanuit het Rijk om los te komen van het gas en de vorming van het nationale Klimaatakkoord zullen in deze raadsperiode de nodige impact hebben. Wij hebben een belangrijke voorbeeldrol om te komen tot de noodzakelijke verduurzaming van de lokale samenleving. We willen samen met inwoners en ondernemers vorm en inhoud geven aan de omslag die we moeten maken en willen daarbij met name gebruik maken van instrumenten die hun meerwaarde reeds bewezen hebben. Bovendien willen we qua ambitie aanhaken bij het Klimaatakkoord.

In 2019 is er een start gemaakt met een (digitaal) Duurzaamheidsloket waar inwoners en ondernemers terecht kunnen voor informatie over duurzaamheidsvraagstukken ten aanzien van hun bedrijf of woning. In 2020 gaan we onderzoeken of er, naast het bestaande digitale duurzaamheidsloket, een energieloket in de Poort van Gennep kan worden geopend waar burgers en ondernemers terecht kunnen met vragen omtrent de verduurzaming van hun huis of bedrijf.

Volle kracht vooruit, de speerpunten

- Aantrekkelijke woongemeente: we willen een aantrekkelijke woongemeente zijn voor degenen die hier al wonen en voor degenen die zich opnieuw vestigen of hervestiging oriënteren.
- Voldoende woningen: we willen dat er in elk van de kernen van de gemeente Gennep voldoende passende (en duurzame) woningbouw kan worden gerealiseerd; zeker in de kernen Ottersum en Milsbeek alwaar aantoonbaar sprake is van ondercapaciteit.
- Gasvrij: we willen dat er in de gemeente alleen nog gasvrij wordt gebouwd en er op vrijwillige basis door eigenaren stappen worden gezet in de richting van het gasvrij maken van bestaande woningen en bedrijfsgebouwen.
- Klimaatadaptatie: we willen dat de maatregelen in het kader van klimaatadaptatie, waaronder wateroverlast bij extreme regenval en hittestress, snel helder worden en passend binnen onze ambities hun beslag krijgen.
- Voorbereiding Omgevingswet: in 2019 is de Omgevingsvisie vastgesteld. In 2020 gaan wij verder met de implementatie van de Omgevingswet. Wij gaan aan de slag met de voorbereiding voor het nieuwe instrument, het Omgevingsplan. Hiertoe wordt op basis van het huidige wettelijk instrumentarium, en ondersteund door materiaal van het rijk en de VNG, gestart met het opstellen van een (pilot) 'omgevingsplan'. We gaan geen bestemmingsplannen meer actualiseren. In voorkomende gevallen passen we op verzoek van belanghebbenden nog wel bestemmingsplannen aan.

TAAKVELDEN

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- In elk van de kernen van de gemeente Gennep kan voldoende passende (en duurzame) woningbouw worden gerealiseerd.
- We zijn een aantrekkelijke (woon)gemeente voor degenen die hier al wonen en voor degenen die zich op nieuwvestiging of hervestiging oriënteren.
- We versterken de (ruimtelijke) kernkwaliteiten van Gennep.

Wat gaan we er voor doen?

- We gaan in goed overleg met de dorps- en wijkraden verder met de verbetering van de leefbaarheid in wijken en kernen. Dat doen we op basis van acties die voortvloeien uit acties op grond van de in 2019 vastgestelde voorzieningenplannen.
- We participeren in gesprekken over de centrumvisie van de kern Gennep om ervoor te zorgen dat wij een levendig centrum hebben en houden.
- We gaan ondernemers in het buitengebied faciliteren om, indien zij dat wensen, tot bedrijfstransformatie te komen passend binnen de ambities van de gemeente.
- We blijven actief met ondernemers en initiatiefnemers meedenken over de ontwikkeling van projecten en over de herbestemming van terreinen.
- Er zijn afspraken gemaakt met een ontwikkelende partij over de realisatie van het project Genneper molen teneinde het gebied stedenbouwkundig tot een van de parels van de gemeente en de stad Gennep te maken.
- We starten de planologische besluitvorming voor de ontwikkeling van woonkavels aan de Goorseweg te Ottersum (Ruimte voor Ruimte-regeling).
- We werken mee aan ruimtelijke initiatieven door de in 2019 vastgestelde Omgevingsvisie als grondslag en inspiratiedocument te hanteren op grond waarvan de kernkwaliteiten van Gennep worden versterkt.
- We treffen voorbereidingen voor de instelling nieuwe structuren voor de behandeling van ruimtelijke initiatieven ter vervanging van de Regiekamer. Deze structuren worden afgestemd op de veranderingen die uit de Omgevingswet voortkomen.
- In 2019 is de Omgevingsvisie vastgesteld. In 2020 gaan wij verder met de implementatie van de Omgevingswet. Wij gaan aan de slag met de voorbereiding voor het nieuwe instrument, het Omgevingsplan. Hiertoe wordt op basis van het huidige wettelijk instrumentarium, en ondersteund door het rijk en de VNG, gestart met het opstellen van een (pilot) 'omgevingsplan'.
- We blijven met de acht Noord-Limburgse gemeenten en de provincie Limburg samenwerken binnen het ruimtelijk domein. Thema's die daarbij aan de orde komen zijn wonen, werklocaties, detailhandel, land- en tuinbouw, vrijetijdseconomie en energie, ruimtelijke kwaliteit, water, mobiliteit, implementatie Omgevingswet en de provinciale omgevingsvisie en nationale omgevingsvisie.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Afronden van de gemeentelijke grondexploitaties en daarmee bijdragen aan de uitvoering van de woonvisie die stuurt op de kwalitatieve toevoeging van woningen.

Wat gaan we er voor doen?

- We streven ernaar de volgende gemeentelijke grondexploitaties af te ronden:
  - Zwarteweg (Milsbeek): het plan Zwarteweg bestaat uit twee initiatieven. Het eerste initiatief bestaat uit acht sociale seniorenwoningen en vijf 'tiny houses'. Het tweede initiatief voorziet in een plan voor een woon-zorgcomplex voor dementerende ouderen.
  - Hogeweg (Ven-Zelderheide): in 2019 zijn als onderdeel van grondruil een aantal kavels geleverd. Mogelijk trekt dit in 2020 meer kopers aan. De planning loopt tot 2024.
  - Smele (Heijen): het plan zit in een afrondende fase. De laatste kavel is in 2019 verkocht waardoor we het plan kunnen afsluiten.
  - Goorseweg (Ottersum): deze ontwikkellocatie komt voort uit de Ruimte-voor-Ruimte-regeling. In 2020 zal de planologische besluitvorming van de eerste drie fasen van het project worden gestart.
  - Gennepermolen (Gennep): er is een intentieovereenkomst met een ontwikkelaar. Naar verwachting zal in 2020 een start worden gemaakt met de ontwikkeling op basis van de gebiedsvisie en het haalbaarheidsdocument uit 2019.
  - Hoofdstraat (Heijen): het plan bestaat uit tien nultredenwoningen, twee appartementen en een ontmoetingsruimte. De afronding staat gepland voor 2020.

Taakveld 8.3-1 Wonen en bouwen, algemeen

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een stabiele woningmarkt waar kwalitatieve- en kwantitatieve vraag en aanbod op elkaar blijven aansluiten
- Intensieve samenwerking op gebied van volkshuisvesting en het sociaal maatschappelijke domein.
- Verbetering van de communicatie en informatievoorziening rondom duurzame ontwikkelingen en (bouw)oplossingen.
- Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente door de ontwikkeling van inbreidingslocaties mogelijk te maken.
- Goede huisvesting voor arbeidsmigranten.

Wat gaan we er voor doen?

- We geven uitvoering aan de geactualiseerde Regionale Structuurvisie Wonen Noord-Limburg.
- We geven uitvoering aan de lokale woonvisie.
- We actualiseren de gezamenlijke prestatieafspraken met woningcorporaties Mooiland en Destion. De daaruit voorkomende acties voeren we uit.
- We verlenen medewerking aan kwalitatief wenselijke woningbouwplannen in alle kernen.
- We maken het mogelijk om maximaal vijf woningen te bouwen op inbreidingslocaties.
- Er is integraal beleid opgesteld voor de huisvesting van arbeidsmigranten.
- We verstrekken Startersleningen.
- We brengen de mogelijkheden van een Verzilverlening in beeld en gaan na of dit financiële product als aanvulling op de Starterslening kan worden aangeboden aan onze burgers.
- We onderzoeken op welke wijze we groene (bouw)initiatieven kunnen stimuleren.

Taakveld 8.3-2 Wonen en bouwen, stads- en dorpsvernieuwing

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een prettige woon- en werkomgeving.

Wat gaan we er voor doen?

- We rondt het centrumplan Heijen af, nadat de woningen door Destion worden opgeleverd.
- In overleg met dorpsraad en inwoners is het ontwerp van het project Schuttersplein tot stand gekomen. Dit wordt in 2020 uitgevoerd.
- We richten de Pottenhoek opnieuw in. Dit betreft een herinrichting van de openbare ruimte die aansluit bij de inrichting in het centrum.

Taakveld 8.3-3 Wonen en bouwen, omgevingsvergunning

Portefeuillehouder: **R. Peperzak**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Professionalisering van het vergunningverleningsproces.
- Stimuleren van duurzame (woning)bouw en gasvrijmaken van bestaande woningen.
- Een vergunningverleningsproces dat adequaat voorbereid is op de invoering van de Omgevingswet.

Wat gaan we er voor doen?

- We gaan inwoners verleiden hun (bestaande) woningen gasvrij te maken door het beschikbaar stellen van informatie over onder andere subsidiemogelijkheden.
- We intensiveren de samenwerking van Vergunningen, Handhaving en Toezicht tussen Venray, Mook en Middelaar, Horst aan de Maas en Gennep.

- Ter voorbereiding van de Omgevingswet worden structuren gecreëerd voor vergunningverlening teneinde de activiteiten van ketenpartners in het (omgevings)vergunningenproces te integreren. Dit geldt onder meer voor provincies en waterschappen waarvan diverse vergunningen en ontheffingen wordt geïntegreerd de omgevingsvergunning.
- We maken in het kader van de Omgevingswet afspraken met bovengenoemde ketenpartners over de wijze (termijn, vorm, inhoud) waarop zij het college adviseren in verband met de uitbreiding van activiteiten die worden geregeld in de omgevingsvergunning zodat de snelheid en effectiviteit van vergunningverlening voor onze inwoners op peil blijft.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Gemiddelde WOZ-waarde (x 1.000 €)	219	215	
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)	n.n.b.	n.n.b.	
Demografische druk 1)	74,9 %	75,8%	
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens in €	612	618	
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in €	680	700	

1) De verhouding tussen de productieve leef- tijdsgroep (20-64) en de niet-productieve leef- tijdsgroepen (0-19) en 65+

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-1.480.635	-1.697.204	-2.759.400	-1.263.900	-962.100	-588.600
0.10	Mutaties reserves	-184.001	-37.015	-250.000	-250.000	-50.000	
8.1	Ruimtelijke ordening	-433.636	-423.500	-423.500	-423.500	-423.500	-100.000
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-535.452	-1.035.089	-1.784.300	-288.800	-187.000	-187.000
8.3	Wonen en bouwen	-327.546	-201.600	-301.600	-301.600	-301.600	-301.600

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2.119.860	2.436.584	3.491.677	2.034.620	1.750.919	1.381.646
0.10	Mutaties reserves	285.715					
8.1	Ruimtelijke ordening	837.456	866.377	832.800	835.309	838.433	516.377
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	513.497	1.043.093	1.780.102	314.602	225.802	225.802
8.3	Wonen en bouwen	483.192	527.114	878.775	884.709	686.684	639.467

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	639.225	739.380	732.277	770.720	788.819	793.046
0.10	Mutaties reserves	101.714	-37.015	-250.000	-250.000	-50.000	
8.1	Ruimtelijke ordening	403.820	442.877	409.300	411.809	414.933	416.377
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-21.956	8.004	-4.198	25.802	38.802	38.802
8.3	Wonen en bouwen	155.647	325.514	577.175	583.109	385.084	337.867

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

De baten en lasten van de grondexploitaties zijn sterk afhankelijk van de grondverkopen en fluctueren daardoor.

Voor de implementatie van de omgevingswet zijn in de jaren 2020-2022 extra middelen beschikbaar gesteld.

Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Implementatie Omgevingswet	€ 100.000	€ 250.000	€ 50.000	
Invoering nieuw vergunningensysteem	€ 150.000			
Totaal incidentele lasten	€ 250.000	€ 250.000	€ 50.000	

Incidentele baten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Aanwending AVR impl. Omgevingswet	€ 100.000	€ 250.000	€ 50.000	
Aanwending AVR nieuw vergunningensysteem	€ 150.000			
Totaal incidentele baten	€ 250.000	€ 250.000	€ 50.000	

Visie

De inwoners en ondernemers kunnen rekenen op een meedenkende gemeente die maatwerk levert. De gemeentelijke dienstverlening sluit aan bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van onze klanten. We hechten aan burgerparticipatie en overheidsparticipatie, maar willen onze inwoners en ondernemers niet overvragen. We hebben een flexibele rolopvatting: er is veel ruimte voor initiatieven vanuit de lokale samenleving zelf, maar als het nodig is, zijn we ook bereid zelf de regie te nemen.

Waar mogelijk kiezen we voor digitale dienstverlening, maar wel met een menselijke maat. Het is immers een wens van de (meeste) inwoners om niet naar het gemeentehuis te hoeven als dat niet echt noodzakelijk is. In een aantal gevallen is maatwerk nodig en dan bij voorkeur op locatie.

De slag om het verminderen van administratieve lasten vraagt om een kritische blik op administratieve processen en systemen. Deze zijn vaak ingericht vanuit de wet, terwijl de omslag is om te redeneren vanuit de klant. Om klantgerichtheid verder te brengen, bekijken we onze werkprocessen en richten de systemen daarop in.

Ondernemers hebben behoefte aan korte lijnen, minder regels en korte doorlooptijden. Wij bieden ondernemers met een complexe vraag, bijvoorbeeld op het gebied van bestemmingsplannen, vergunningen of verordeningen maar ook op het gebied van werving en selectie van nieuwe medewerkers en arbeidswet- en regelgeving de mogelijkheid om rechtstreeks contact op te nemen met het Bedrijvenloket+.

Duurzaamheid

In de komende jaren zal het duurzaamheidsbesef een integraal onderdeel worden van het gemeentelijk denken. Deze ontwikkeling zal, totdat duurzaamheid intrinsiek is geworden, aangestuurd worden vanuit het te realiseren energie/duurzaamheidsloket. Verder is in deze begroting duurzaamheid in elk begrotingsprogramma opgenomen als integraal deel van het bestuurlijk gemeentelijk denken. Ook is duurzaamheid een belangrijk selectie criterium bij onze eigen inkoop en aanbestedingen. Ook bij de vervangingsinvesteringen van gemeentelijke apparaten en machines is verduurzaming een randvoorwaarde. Tenslotte zal er na verbouwing van het gemeentekantoor sprake zijn van een duurzaam kantoor waarmee we het goede voorbeeld geven richting onze inwoners en ondernemers.

Volle kracht vooruit, de speerpunten

- Dienstverlening op maat: we willen dat onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers verder verbetert waarbij we extra aandacht hebben voor de zwakkeren in onze samenleving; we willen maatwerk leveren. We willen ook dat de gemeentelijke grondhouding zich nog verder ontwikkelt in de richting van een proactieve meedenkende gemeente.
- Samenwerking: we willen samenwerken met onze buurgemeenten en de overige gemeenten in de Regio Noord Limburg om onze ambities te verwezenlijken.

TAAKVELDEN

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Betrouwbaar, actueel en juist bestand van persoonsgegevens (Basisregistratie Personen BRP).

Wat gaan we er voor doen?

De activiteiten binnen dit taakveld zijn grotendeels regulier en omvatten het volgende:

- We bewaken de kwaliteit van de BRP-gegevens middels periodieke controles en BRP/PNIK-audits volgens jaarlijkse planmatige zelfevaluatie (ENSIA). Op basis daarvan dragen we zorg voor een continue kwaliteitsverbetering van deze gegevens.
- We nemen deel aan de Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (WTI) en houden de kennis van medewerkers op het gebied van identiteitsvaststelling op peil.
- We nemen deel aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) en ontwikkelen een aanpak om kwalitatief goede adresonderzoeken te verrichten. We houden de kennis op het gebied van risicosignalering en opsporing van adresfraude tijdens het (digitale) aangifteproces op peil.

Taakveld 0.4 Dienstverlening / KCC

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Goede dienstverlening op maat, met aandacht voor zwakkeren, vanuit een open, proactieve en mensgerichte organisatie.
- Optimalisering van digitale dienstverlening voor onze inwoners en ondernemers volgens de Agenda Digitale Overheid (NL DIGIbeter) en het gezamenlijke gemeentelijke uitvoeringsprogramma (GGU) voorheen Digitale Agenda 2020.

Wat gaan we er voor doen?

- We actualiseren onze visie op dienstverlening, inclusief een uitvoeringsprogramma. Het van buiten naar binnen kijken en handelen van medewerkers staat daarbij centraal.
- We ontwikkelen het Klant Contact Centrum (KCC) verder door.
- We verbeteren en breiden het aanbod van E-formulieren uit.
- We stellen digitale kaartinformatie via de website beschikbaar.
- We vergroten het inzicht van inwoners in de voortgang van hun zaken.
- We ondersteunen ondernemers middels het Bedrijvenloket+.

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Dienstverlening		-341.401	-232.135	-174.530	-187.280	-155.280	-149.280
0.10	Mutaties reserves	-26.934	-47.000				
0.2	Burgerzaken	-314.467	-185.135	-174.530	-187.280	-155.280	-149.280

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Dienstverlening		474.924	516.659	357.451	395.521	385.521	415.821
0.10	Mutaties reserves	47.000					
0.2	Burgerzaken	426.991	427.659	345.451	383.521	373.521	403.821
0.4	Overhead	933	89.000	12.000	12.000	12.000	12.000

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Dienstverlening		133.523	284.524	182.921	208.241	230.241	266.541
0.10	Mutaties reserves	20.066	-47.000				
0.2	Burgerzaken	112.524	242.524	170.921	196.241	218.241	254.541
0.4	Overhead	933	89.000	12.000	12.000	12.000	12.000

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

De stijging van de lasten in 2021 komt door de kosten van verkiezingen. In 2020 zijn er geen verkiezingen.

Visie

We vinden het belangrijk om met de hele gemeente (raad, college, organisaties en inwoners) vorm te geven aan onze gezamenlijke ambities en samen op te trekken.

Wij staan voor een dynamische organisatie. De medewerkers bewegen zich ook buiten het gemeentekantoor en zijn in staat vorm te geven aan nieuwe werkvormen in het kader van burgerparticipatie en overheidsparticipatie. Ook anticiperen we tijdig op de ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente.

Deze visie stelt eisen aan het personeel, de organisatie en de middelen die worden ingezet zoals gebouw en ICT. Daarbij moeten we ervoor zorgen dat de juiste informatie op het juiste moment beschikbaar is om onze visie voor de gemeente te kunnen realiseren met en voor onze inwoners.

Duurzaamheid

In deze bestuursperiode gaan wij er voor zorgen dat het duurzaamheidsbesef een integraal onderdeel van het gemeentelijk denken wordt. We willen komen tot verduurzaming van de gebouwen die van de gemeente zijn. Het terugdringen van het gemeentelijk energieverbruik is daarbij een belangrijk onderdeel. Verder is het streven om onze gebouwen en accommodaties na groot onderhoud, uiterlijk voor 2050, gasvrij te hebben. Door afspraken te maken met de gebruikers kunnen de duurzame maatregelen financieel vertaald worden, zodat ook de gebruikers gestimuleerd worden te verduurzamen binnen hun mogelijkheden.

Voor de verbouwing van ons eigen gemeentekantoor hebben we duurzaamheidsmaatregelen onderzocht. Deze maatregelen zullen bij de verbouwing zoveel mogelijk uitgevoerd worden.

Volle kracht vooruit, de speerpunten

- Samenwerkend bestuur: Wij willen gebruik maken van de energie en de creativiteit van alle fracties binnen de gemeenteraad om de gemeente leefbaarder, socialer, veiliger, bruisender, duurzamer en klantgerichter te maken.
- Professionele organisatie: Een flexibele en dynamische organisatie, die is ingericht om van buiten naar binnen te denken.

TAAKVELDEN

Taakveld 0.1 Bestuur

Portefeuillehouder: **Burgemeester**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Het college en de gemeenteraad nemen ieder hun verantwoordelijkheid en werken samen aan een leefbaar, sociaal, veilig, bruisend, duurzaam en klantvriendelijk Genneep.
- De gemeentelijke dienstverlening sluit aan op de behoefte van de samenleving en is van goede kwaliteit. De burger moet kunnen vertrouwen op de gemeente. Dit betekent dat we duidelijk zijn en doen wat we zeggen.

Wat gaan we er voor doen?

- We investeren in de onderlinge samenwerking en de informele contacten door een jaarlijkse heidag met de raad.
- We organiseren collegebezoeken aan kernen en wijken.
- We willen samen met burgers, bedrijven en verenigingen onze ambities realiseren en springen actief in op initiatieven die hieraan bijdragen.
- In regioverband Noord Limburg maken we een nieuwe strategische regiovisie die (gecombineerd met een uitvoeringsprogramma) in het begin van 2020 ter besluitvorming aan de gemeenteraden wordt aangeboden. De ambitie is 'de gezondste regio', te willen worden wat prima past bij onze ambitie van 'een leefbare gemeente', 'een sociale gemeente' en een 'bruisende gemeente'.

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Structurele inkomsten genereren door het verpachten van gemeentelijke gronden.

Wat gaan we er voor doen?

- We voeren de reguliere taken uit door de pachtcontracten te actualiseren en de pachtvergoedingen af te stemmen op het pachtprijzenbesluit.

Taakveld 0.4 Overhead

Portefeuillehouder: **P. Lucassen personeel en J. van Hulsteijn ICT**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- De gemeente wordt ervaren als een open en toegankelijke organisatie, communiceert in begrijpelijke taal en organiseert betrokkenheid door goede informatieverstrekking over plannen en uitvoering van beleid.

- Een zo effectief en efficiënt mogelijke inzet van onze (financiële) middelen om zoveel mogelijk voor de lokale samenleving tot stand te kunnen brengen.
- Informatievoorziening en ICT is een belangrijk middel om onze dienstverlening op een kwalitatief goed niveau te houden.
- Een gerenoveerd gemeentekantoor dat beschikt over een diversiteit aan werk- en vergaderplekken met een passende inrichting die activiteitgerelateerd en plaatsafhankelijk werken mogelijk maakt.
- Dienstverlening die voldoet aan de eisen van de burger en de omgeving, maar ook aan de eisen van het recht.
- Verbindende en verantwoordelijke medewerkers die zich duurzaam kunnen ontplooiën en waarbij hun talenten nog beter worden ingezet zodat zij optimaal gericht zijn op de verbinding met inwoners en met elkaar.

Wat gaan we er voor doen?

- Op het vlak van communicatie zetten we reguliere middelen in, nemen deel aan de campagne Direct Duidelijk en actualiseren de gemeentelijke huisstijl. Daarnaast zijn we alert op mogelijkheden om in gesprek te komen met inwoners en aan te sluiten bij bijeenkomsten die door anderen worden georganiseerd.
- Efficiënte inzet van middelen wordt bevorderd door verantwoording van de realisatie van doelen en activiteiten, het onderzoek van doelmatigheid en doeltreffendheid vast onderdeel maken van de herijking van beleid en de inzet van instrumenten als interne controle.
- We implementeren de digitale agenda 2020, faciliteren vanuit ICT het activiteitgerelateerd en plaatsafhankelijk werken en dragen zorg voor informatieveiligheid door uitvoering van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, actualiseren en uitvoering van het informatiebeveiligingsbeleid en uitvoering van de audits in het kader van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit.
- Het belang van informatievoorziening krijgt invulling door het opstellen en uitvoering van het informatiebeleid, verbetering van de kwaliteit van de informatie en zaakgericht werken invullen om de klantprocessen efficiënter te maken.
- Na de oplevering van het verbouwde gemeentekantoor organiseren we een open dag.
- We zetten een systeem van juridische kwaliteitszorg en gebruiken klachten als adviezen om onze dienstverlening te verbeteren.
- De gesprekscyclus en de middelen voor opleiding worden ingezet voor voortdurende ontwikkeling van onze medewerkers. Daarnaast kijken we voortdurend waar zich kansen voordoen om door samenwerking bij te dragen aan de realisering van onze ambities door gezamenlijke uitvoeren van taken, organiseren van opleidingen en trainingen of inzetten van instrumenten als traineeships.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2016	W 2017	W 2018
Bezetting in Fte per 1.000 inwoners	6,12	6,13	6,49
Apparaatskosten per inwoner	€ 570	€ 549	€ 624
Externe inhuur (als % totale loonsom en kosten inhuur)	2,08 %	8,91 %	11,79 %
Overhead in % van totale lasten	n.v.t.	11,35 %	12,80 %

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Bestuur en organisatie	-2.097.928	-2.122.433	-1.991.578	-1.020.078	-1.052.578	-1.103.828
0.10	Mutaties reserves	-678.592	-1.283.523	-1.119.500	-148.000	-200.500	-251.750
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-738.329	-181.282	-177.800	-177.800	-177.800	-177.800
0.4	Overhead	-681.007	-657.628	-694.278	-694.278	-674.278	-674.278

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Bestuur en organisatie	8.502.052	8.914.910	9.004.813	8.142.412	8.155.780	8.194.274
0.1	Bestuur	1.506.946	1.205.868	1.217.567	1.218.533	1.219.338	1.215.643
0.10	Mutaties reserves	522.112		1.007.000			
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	197.271	185.467	192.463	191.278	190.093	188.908
0.4	Overhead	6.275.723	7.523.575	6.587.783	6.732.601	6.746.349	6.789.723

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Bestuur en organisatie	6.404.122	6.792.477	7.013.235	7.122.334	7.103.202	7.090.446
0.1	Bestuur	1.506.946	1.205.868	1.217.567	1.218.533	1.219.338	1.215.643
0.10	Mutaties reserves	-156.480	-1.283.523	-112.500	-148.000	-200.500	-251.750
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-541.058	4.185	14.663	13.478	12.293	11.108
0.4	Overhead	5.594.714	6.865.947	5.893.505	6.038.323	6.072.071	6.115.445

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

In 2019 heeft een extra dotatie van € 600.000 aan de voorziening groot onderhoud gemeentekantoor plaatsgevonden. De lasten van het taakveld Overhead stijgen door de kapitaallasten van de verbouw gemeentekantoor en investeringen in ICT.

Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Invoering nieuw huisstijl	€ 25.000			
Beheer basisregistraties	€ 31.500			
Vorming bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	€ 1.007.000			
Totaal incidentele lasten	€1.063.500			

Incidentele baten				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Aanwending AVR nieuwe huisstijl	€ 25.000			
Aanwending AVR vorming bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	€ 1.007.000			
Totaal incidentele baten	€ 1.032.000			

Volle kracht vooruit, de speerpunten

Wij willen een gedegen financieel beleid voeren om onze ambities te kunnen realiseren en de dienstverlening vanuit de gemeente richting bewoners en ondernemers te verbeteren. Wij streven er naar de lastendruk te verlagen dan wel zoveel mogelijk binnen de perken te houden.

TAAKVELDEN

Taakveld 0.5 Treasury

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Financieren tegen zo laag mogelijke kosten.
- Behartigen van gemeentelijke belangen in Enexis en WML via aandeelhouderschap.

Wat gaan we er voor doen?

- We bewaken onze liquiditeitspositie (voor 2020 zijn er voldoende liquiditeiten).
- We nemen actief deel aan de aandeelhoudersvergaderingen.

Verbonden partijen die bijdragen aan realisatie doelen

[N.V. Bank Nederlandse Gemeenten](#)

BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

[Waterleidingsmaatschappij Limburg N.V.](#)

De WML is de drinkwaterproducent en –leverancier voor inwoners en bedrijven in de provincie Limburg. Daarnaast is de WML ook verantwoordelijk voor het veiligstellen van de openbare watervoorziening. De WML beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water, nu en in de toekomst.

[Enexis Holding N.V.](#)

De vennootschap heeft ten doel:

- *Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;*
- *Het in standhouden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;*
- *Het doen uitvoeren van alle taken die als gevolg van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;*
- *Het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.*
- *De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen, tegen de laagst mogelijke prijs.*

[Deelnemingen vennootschappen splitsing Essent](#)

Deze vennootschappen zijn opgericht in navolging van de aandelenverkoop van Essent. Attero en Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE) zijn buiten de verkoop gehouden. Met betrekking tot PBE kan worden vermeld dat de aandeelhouders van PBE en Verkoop Vennootschap eind juni 2011 akkoord zijn gegaan met een schikking met Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland

waardoor de daadwerkelijke overdracht van de aandelen aan RWE kan plaatsvinden. Vervolgens kan de deelneming in PBE worden opgeheven.

De overige vennootschappen zullen weer worden opgeheven zodra de wettelijke termijnen (m.n. claims) hiervoor zijn verstreken.

Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding N.V. (VEGAL)

De vereniging heeft ten doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen der Limburgse gemeenten voor zover die voortvloeien uit hun aandeelhouderschap in de naamloze vennootschap: "Enexis Holding N.V.", alsmede uit hun aandeelhouderschap in de uit Essent N.V. voortkomende vennootschappen. De vereniging tracht dit doel te bereiken door het houden van vergaderingen die gericht zijn op uitvoering van het aan de leden toekomende stemrecht op aandelen in "Enexis Holding N.V.", en de uit Essent N.V. voortkomende vennootschappen, en door alle verdere wettige middelen die de vereniging als geschikt voorkomen.

Taakveld 0.61 OZB & overige belastingen

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen

Taakveld 0.64 Belastingen overig

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Behalen van de begrote inkomsten van algemene middelen van de inwoners en bezoekers van de gemeente.
- Een verlaging danwel zo laag mogelijke lastendruk binnen de kaders van een verantwoord financieel beleid.
- Voldoen aan de eisen van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ) met bijbehorende uitvoeringsregelingen.

Wat gaan we er voor doen?

- We voeren de reguliere taken uit als heffing en inning en actualisatie van de verordeningen, voeren regie op de uitvoering van de belastingtaken door BsGW en stemmen regionaal af.
- De actualisatie van het GRP en de vertaling van het afvalstoffenplan leidt tot kostendekking riool- en afvalstoffenheffing.

Verbonden partijen die bijdragen aan realisatie doelen

Belasting samenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)

De BsGW optimaliseert het maatschappelijk rendement door middel van de volgende doelstellingen:

1. het minimaliseren van de uitvoeringskosten;
2. het optimaliseren van de belastingopbrengsten;
3. het beperken en spreiden van de risico's in de bedrijfsvoering;
4. het optimaliseren van de kwaliteit van haar dienstverlening aan de burger en haar deelnemers.

Taakveld 0.7 Algemene uitkering gemeentefonds

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Het verkrijgen van uitkeringen uit het Gemeentefonds.

Wat gaan we er voor doen?

- We houden grip op de gemeentelijke begroting door op basis van de circulaires de te verkrijgen uitkering te berekenen.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Portefeuillehouder: **J. van Hulsteijn**

Beïnvloedbaarheid: **1 2 3**

Wat willen we bereiken?

- Een (meerjaren)begroting die voldoet aan de wettelijke vereisten.

Wat gaan we er voor doen?

- We ramen de baten en lasten functioneel
- We houden een post "onvoorzien".

FINANCIËN

Baten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Gemeentefinanciën		-33.570.139	-33.547.925	-35.058.840	-35.293.852	-35.515.305	-35.512.930
0.10	Mutaties reserves	-11.665	-29.000				
0.5	Treasury	-1.205.169	-1.107.654	-1.106.371	-1.150.175	-1.335.006	-1.282.631
0.61	OZB woningen	-1.965.188	-2.123.500	-2.205.600	-2.238.600	-2.271.600	-2.304.600
0.62	OZB niet-woningen	-1.179.977	-1.027.000	-1.063.000	-1.080.000	-1.097.000	-1.114.000
0.64	Belastingen overig	-86.767	-85.400	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-29.074.118	-29.175.371	-30.597.869	-30.739.077	-30.725.699	-30.725.699
0.8	Overige baten en lasten	-47.255					

Lasten		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Gemeentefinanciën		2.767.878	263.704	1.035.040	1.013.722	1.087.925	1.200.731
0.10	Mutaties reserves	29.000					
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.655.993	-856.340	31.796	-66.184	34.139	233.920
0.5	Treasury	823.495	738.815	650.712	720.374	687.254	592.279
0.61	OZB woningen	249.660	315.379	310.532	317.532	324.532	332.532
0.64	Belastingen overig	4.000	10.850	12.000	12.000	12.000	12.000
0.8	Overige baten en lasten	5.730	55.000	30.000	30.000	30.000	30.000

Saldo		Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Gemeentefinanciën		-30.802.260	-33.284.221	-34.023.800	-34.280.130	-34.427.380	-34.312.199
0.10	Mutaties reserves	17.335	-29.000				
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.655.993	-856.340	31.796	-66.184	34.139	233.920
0.5	Treasury	-381.674	-368.839	-455.659	-429.801	-647.752	-690.352
0.61	OZB woningen	-1.715.528	-1.808.121	-1.895.068	-1.921.068	-1.947.068	-1.972.068
0.62	OZB niet-woningen	-1.179.977	-1.027.000	-1.063.000	-1.080.000	-1.097.000	-1.114.000
0.64	Belastingen overig	-82.767	-74.550	-74.000	-74.000	-74.000	-74.000
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-29.074.118	-29.175.371	-30.597.869	-30.739.077	-30.725.699	-30.725.699
0.8	Overige baten en lasten	-41.524	55.000	30.000	30.000	30.000	30.000

Door de geautomatiseerde verwerking van de doorberekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn en de directe salariskosten zijn de bedragen niet afgerond.

Toelichting op financiële ontwikkelingen

Door het afsluiten van nieuwe geldleningen stijgen de rentelasten.

Voor de opbrengst onroerend zaakbelasting is een jaarlijkse verhoging meegenomen.

PARAGRAFEN

Algemeen

Iedere gemeente heeft te maken met risico's bij de uitvoering van haar taken. Deze risico's nemen toe door de uitbreiding van het takenpakket en de complexer wordende samenleving. Een goed afgestemde financiële buffer, ofwel weerstandscapaciteit, is nodig om te voorkomen dat tegenvallers dwingen tot bezuinigingen of drastische beleidsbijstellingen.

Omdat risico's de mogelijkheden voor effectieve sturing en beheersing van een organisatie beïnvloeden, moet inzicht bestaan in de risico's die de organisatie loopt. De belangrijkste risico's moeten door adequate maatregelen beheerst kunnen worden.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van een gemeente om niet-structurele risico's op te kunnen vangen, zodat het afgesproken gemeentelijke takenpakket toch onverkort kan worden uitgevoerd.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Een robuuste begroting is van belang in het geval zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen te hebben, kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de 'beschikbare weerstandscapaciteit', zijnde de middelen waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te kunnen dekken, en
- de 'minimaal benodigde weerstandscapaciteit', zijnde de optelsom van alle financiële risico's waarvoor (nog) geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een weerstandscoefficiënt. Deze coëfficiënt moet minimaal 1 zijn.

$$\text{Weerstandscoefficiënt} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Minimaal benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Beleid

Het weerstandsvermogen is mede van belang bij het bepalen van de financiële positie van de gemeente. Een uniform antwoord op de vraag hoe groot het weerstandsvermogen van een gemeente moet zijn, is niet te geven. Dit is sterk afhankelijk van de eigenheid van de gemeente en het risicoprofiel dat zij heeft. Vanuit het provinciale toezicht zijn ook geen directe normen gegeven.

In de Nota weerstandsvermogen en risicobebinding, door de raad vastgesteld op 17 december 2018, is onder andere bepaald dat:

1. De weerstandscoefficiënt moet een minimale omvang hebben van 1, voor ieder risico waarvan het financiële gevolg niet is in te schatten wordt de coëfficiënt verhoogd met 0,25 tot een maximum van 2.

2. De minimale ondergrens voor de algemene reserve weerstandsvermogen is 10% van de begrote jaaruitgaven met een minimum van € 5.000.000,-.
3. Van de algemene vrije reserve wordt alleen het niet-bestemde gedeelte als 'beschikbare weerstandscapaciteit' beschouwd. Het gedeelte dat is gereserveerd voor toekomstige investeringen is niet-direct-beschikbaar.
4. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt uitgegaan van de drempeltarieven van de Onroerendezaakbelasting.

Voor het risicomanagement kiezen we voor een pragmatische aanpak. Bij projecten bijvoorbeeld, inventariseren we aan de voorkant de risico's, kwantificeren die en bepalen daarbij de eventuele beheersmaatregelen. Gedurende de looptijd van het project, monitoren we dat periodiek.

Deze aanpak passen we overigens ook toe bij onderwerpen die niet projectmatig worden opgepakt.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit onderscheiden we in een structurele weerstandscapaciteit en een incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

Met structurele weerstandscapaciteit worden middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het betreft middelen die onderdeel zijn van de exploitatie:

- De stelpost voor onvoorziene uitgaven;
- De vrije ruimte in de belastingcapaciteit (uitgaande van landelijke rekentarieven).

Berekening structurele weerstandscapaciteit		
	Bedrag	Gekapitaliseerde waarde
Stelpost onvoorzien	€ 25.000	€ 100.000
Vrije ruimte belastingcapaciteit	Nihil	
Totaal		€ 100.000

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de optelsom van:

- a. De stille reserves
- b. De algemene reserves

a. Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarde van activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd, doch direct verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Conform de Nota stille reserves (2006), beperken de stille reserves zich tot verpachte gronden, bosgronden en ondergrond garageboxen. De omvang van onze stille reserves is:

Berekening stille reserves			
Actief	Kwantiteit	Waarde	Grondslag waardebepaling
Regulier verpachte gronden	51	€ 1.836.000	à € 36.000 per hectare (60% waarde pachtvrije gronden)
Jaarlijks verpachte gronden	3,7	€ 222.000	à € 60.000 per hectare
Bosgronden	124,5	€ 1.245.000	à € 10.000 per hectare
Ondergrond garageboxen	656	€ 32.800	Taxatie € 50 per m ²
Totaal		€ 3.335.800	

b. Algemene reserves

De algemene reserves bestaan uit de Algemene reserve weerstandsvermogen, de Algemene vrije reserve en de Algemene reserve bouwgrondexploitatie. De Algemene reserve bouwgrondexploitatie wordt meegenomen omdat in de berekening van de minimale benodigde weerstandscapaciteit de risico's van de bouwgrondexploitaties ook zijn meegenomen. Daarnaast hebben we nog bestemmingsreserves waarbij het een keuze is hoe deze reserves ingezet worden en daarmee beschikbaar zijn voor het afdekken van risico's.

De omvang van de incidentele weerstandscapaciteit (a en b) is:

Berekening incidentele weerstandscapaciteit				
Omschrijving	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Algemene reserve weerstandsvermogen	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
Algemene vrije reserve	€ 1.685.000	€ 1.060.000	€ 960.000	€ 960.000
Algemene reserve bouwgrondexploitatie	€ 4.759.000	€ 4.759.000	€ 4.759.000	€ 4.759.000
Bestemmingsreserves ¹⁾	€ 1.149.000	€ 1.149.000	€ 1.149.000	€ 1.149.000
Stille reserves	€ 3.335.000	€ 3.335.000	€ 3.335.000	€ 3.335.000
Totaal	€ 15.928.000	€ 15.303.000	€ 15.203.000	€ 15.203.000

1) Exclusief bestemmingsreserve dekking kapitaallasten

In bovenstaand overzicht is geen rekening gehouden met eventuele winsten binnen de bouwgrondexploitatie.

De totale weerstandscapaciteit is € 100.000 + € 15.928.000 = € 16.028.000.

Risico's

Alle voorzienbare onzekerheden waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van grote betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of het eigen vermogen, worden als risico aangemeld.

Risico's kunnen als volgt worden ingedeeld:

- a. risico's voortvloeiend uit het eigen beleid;
- b. risico's voortvloeiend uit beleid van hogere overheden;
- c. risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden;
- d. risico's voortvloeiend uit het handelen van derden;
- e. risico's voortvloeiend uit voor de gemeente niet te beïnvloeden ontwikkelingen.

a. Risico's voortvloeiend uit eigen beleid

Garanties

Door de gemeente zijn garanties afgegeven voor geldleningen die door Gennepse verenigingen of instellingen zijn aangegaan. Als de geldlening niet wordt terugbetaald door de vereniging of instelling, dan wordt de gemeente hiervoor aansprakelijk gesteld.

Eén van de garantstellingen betreft Roepaen. Het is bekend dat deze organisatie een achterstand heeft in de aflossing en rentebetalingen. Het risico dat de gemeente op haar garantstelling wordt aangesproken is daarmee latent aanwezig.

Gennep heeft voorts twee garantstellingen afgegeven voor leningen aan de Stichting INTOS. Betaling van de rente en aflossing van deze leningen zijn gegarandeerd, het risico is nihil.

Open-einde-regelingen

Door de wetgeving van het Rijk worden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met open-einde-regelingen. Te denken valt aan de Wet Werk en Bijstand, leerlingenvervoer, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdzorg en Wet Sociale Werkvoorziening.

Sociaal domein

Door de drie decentralisaties is een verruiming ontstaan van taken en verantwoordelijkheden op het gebied van Jeugdzorg, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Participatiewet, kortweg sociaal domein. De middelen die we krijgen voor het sociaal domein hebben we tot en met de begroting 2019 intern geoormerkt. Door het Rijk zijn kortingen toegepast op de middelen die wij ontvangen; we zullen het systeem dus efficiënter moeten vormgeven. Uit de 1e trimesterrapportage 2019 blijkt dat de middelen die we krijgen niet meer voldoende zijn waardoor aanvullend budget nodig is. Door het Rijk is voor een gedeelte van de hogere kosten tot en met 2021 een compensatie toegekend. In afwachting van de resultaten van een landelijk onderzoek naar de kostenontwikkeling in het sociaal domein, en dan met name de kosten van jeugdzorg, is niet gekozen voor een structurele compensatie. Voor een mogelijke structurele compensatie zijn we afhankelijk van de resultaten van het onderzoek. Los van de uitkomst van het onderzoek is het van belang dat de gemeente zelf ook maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en GGZ, mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten zijn immers degene die hierop kunnen sturen.

Voor het opvangen van tekorten op het sociale domein is een bestemmingsreserve ad € 1.000.000,- beschikbaar.

Planschade

Elke planologische maatregel als bedoeld in artikel 49 Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) kan leiden tot planschade. De WRO maakt afwenteling van planschade op een initiatiefnemer mogelijk. Om het risico op planschade zoveel mogelijk te beperken, is het binnen de gemeente Gennep gebruikelijk om voorafgaand aan toepassing van ruimtelijke procedures waarbij schade niet kan worden afgewenteld onderzoek te (laten) verrichten naar mogelijke schade die het gevolg kan zijn van de betreffende procedures (de zogenaamde planschaderisico-inventarisatie). Binnen de grondexploitatiegebieden wordt rekening gehouden met mogelijke planschadeclaims. De bevoegdheid om te beslissen over ingediende planschadeverzoeken ligt bij ons college.

Opbrengst toeristenbelasting

In de meerjarenbegroting is uitgegaan van een stijging van de opbrengst toeristenbelasting uitgaande van een stijging van het aantal overnachtingen. Het stimuleren van recreatie en toerisme is een speerpunt maar er zijn ontwikkelingen die een risico vormen. Denk hierbij aan de economische ontwikkelingen. Uit het verleden blijkt dat bij een neerwaartse conjunctuur het aantal overnachtingen daalt. Dit is een autonome ontwikkeling waar wij als gemeente geen invloed op hebben.

Ontwikkelingen bouwsector

De sterk groeiende economie en het daarmee samenhangend consumentenvertrouwen heeft geleid tot een explosieve groei van de bouwsector. Het gevolg is een groeiende vraag naar bouwmaterialen en personeel in de bouwsector. Door de groeiende vraag zijn de prijzen gestegen. Ook het tekort aan personeel heeft een prijsverhogend effect. Daarnaast is sprake van een risico op vertraging in de uitvoering.

Door deze ontwikkelingen is het zeker dat de kosten van de grotere geplande projecten hoger gaan uitvallen. De grotere geplande projecten zijn:

- Verbouw gemeentekantoor
- Stedenbouwkundige kwaliteit Pottenhoek

Bouwgrondexploitatie

Voor mogelijke risico's in het kader van de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Bij de bepaling van de minimale weerstandscapaciteit zijn deze risico's meegenomen. De gemeente heeft nog een vordering op projectontwikkelaar Parkvisie Holding B.V. voor de betaling van een exploitatiebijdrage plan Heikant.

b. Risico's voortvloeiend uit het beleid van hogere overheden

Algemene uitkering

Via het gemeentefonds of via specifieke uitkeringen worden rijksmiddelen aan gemeenten beschikbaar gesteld. Het gemeentelijk beleid is daarom gevoelig voor rijksmaatregelen die deze geldstromen betreffen. Vooral ten aanzien van de algemene uitkering is dit risico substantieel. Als het Rijk besluit te bezuinigen, betekent dit voor gemeenten dat de algemene uitkering lager wordt. Bij extra rijksuitgaven wordt de algemene uitkering hoger.

c. Risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden

Sociale werkvoorziening

De meerjarenbegroting voor de Sociale Werkvoorziening vraagt structureel om een gemeentelijke bijdrage. Deze bijdrage komt ten laste van de deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijke werkvoorziening Gennep, Mook en Middelaar (GR IWGM). Voor het aandeel van Gennep in het tekort is € 800.000 opgenomen. Voor 2021 en volgende jaren is uitgegaan van een verlaging van de bijdrage met € 150.000. Het is aan de GR IWGM hoe deze verlaging gerealiseerd gaat worden.

d. Risico's voortvloeiend uit handelen van derden

Waarborgfonds Sociale Woningbouw

In het kader van de privatisering van Nederlandse woningcorporaties (in 1995) heeft de gemeente Gennep het risico van de garantieverstreking c.q. leningverstrekking aan woningcorporaties overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De gemeente fungeert naast de corporaties en het waarborgfonds als derde “achtervang”. Alleen als de bijdragen van de voorgaande twee partijen ontoereikend zijn, moeten Rijk en gemeenten op verzoek van WSW renteloze leningen verstrekken. Gemeenten lopen een minimaal risico.

Waarborgfonds Eigen Woningbouw

Het risico van garantieverstreking in het kader van de Nationale Hypotheek Garantie is ondergebracht in Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Uit de liquiditeitsprognoses van het WEW blijkt, dat voor de jaren waar de prognoses betrekking op hebben geen aanspraken zijn te verwachten op de achtervangfunctie van gemeenten.

e. Risico's voortvloeiend uit voor de gemeenten niet te beïnvloeden ontwikkelingen

Renteontwikkeling

Door de voorgenomen investeringen gaan we er van uit dat we in 2020 weer een nieuwe geldlening moeten afsluiten. Indien de rente op de geld- en kapitaalmarkt zich ongunstig ontwikkelt ten opzichte van het in de begroting opgenomen rentepercentage, dient rekening te worden gehouden met extra rentelasten voor de lening die afgesloten gaat worden. De ontwikkeling kan ook positief zijn als de rente zich gunstig ontwikkelt. De rente is laag en de verwachting is dat de rente voorlopig laag blijft.

Begin 2020 hebben we een financieringsoverschot maar we hebben hier geen rendement over ingecalculeerd.

Minimaal benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de analyse en beoordelingsmethode zoals vastgelegd in de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing is hieronder berekend wat de minimaal benodigde weerstandscapaciteit is. In de berekening wordt een kans van optreden en een kans op het financiële gevolg bepaald.

Kans optreden

De inschatting van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet, wordt voor het grootste deel gebaseerd op historische cijfers. Waar een kans op een andere manier wordt berekend, hebben we dit aangegeven.

Als bekend is hoe vaak een risico zich voordoet, moet hier een factor aan worden toegekend. Hierbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

Kans optreden	
Aantal keren dat een gebeurtenis zich voordoet	Kans optreden
Twee keer of meer dan twee keer per jaar	2,00
Eén keer per jaar of eenmalig	1,00
Twee keer of meer dan twee keer per vijf jaar	0,50
Eén keer per vijf jaar	0,25
Minder dan één keer per vijf jaar	0,10

Kans financieel gevolg

Bij het schatten van de financiële gevolgen van een risico, moet in eerste instantie bepaald worden in welke mate het überhaupt mogelijk is om de financiële gevolgen van het betreffende risico te ramen. Hierbij wordt de volgende classificatie gehanteerd:

- Goed (G): duidelijk is wat de financiële gevolgen van het risico zijn.
- Redelijk (R): de financiële gevolgen worden bepaald op basis van historische gegevens.
- Slecht (S): de financiële gevolgen worden op een andere manier bepaald.
- Niet in te schatten (NS): er is geen inschatting te maken van de financiële gevolgen.

De financiële gevolgen van het voordoen van elk risico moeten in beeld worden gebracht, tenzij is aangegeven dat dit niet mogelijk is. Afhankelijk van de mate van waarin een inschatting van de financiële gevolgen gemaakt kan worden, wordt het bedrag volledig of deels meegenomen.

Financiële gevolgen	
Bepaling financiële gevolgen	Kans financieel gevolg
Goed (G)	1,00
Redelijk (R)	0,75
Slecht (S)	0,50
Niet in te schatten (NS)	0,00

Berekening minimale weerstandscapaciteit 2020							
Risico per categorie	Classificatie	Kans optreden	Kans financiële gevolgen	Financieel gevolg	Afgedekt	Minimale weerstands-capaciteit	Toelichting
Open-einde regelingen	Redelijk	0,50	0,75	€ 200.000	nee	€ 75.000	
Intos/IWGM, hoger exploitatietekort dan begroot	Redelijk	0,50	1,00	€ 450.000	nee	€ 225.000	Niet realiseren bezuiniging vanaf 2021 ad. € 150.000
Garantiestelling lening INTOS	Slecht	0,00	1,00	€ 1.200.000	nee	€ 0	Exploitatiekort tlv gemeenten
Uitvoering 3-D's	Niet in te schatten						Bestemmingsreserve beschikbaar.
Woningbouw				ondergebracht bij			
Planschade, grondexploitaties				opgenomen in de exploitatie			
Planschade, overig	Redelijk	0,50	0,75	€ 50.000	nee	€ 18.750	
Wachtgeld wethouders	Redelijk	0,33	1,00	€ 140.000	nee	€ 46.000	
Garanties algemeen	Redelijk	0,50	0,75	€ 1.400.000	nee	€ 525.000	
Rente-ontwikkeling, 1% afwijking							Gezien de lage rente geen bedrag opgenomen.
Onderhoud kapitaalgoederen					ja		
Stijging bouwkosten	Redelijk	0,50	1,00	€ 1.000.000	nee	€ 500.000	
Algemene uitkering	Goed	0,50	1,00	€ 300.000	nee	€ 150.000	
Bouwgrondexploitaties							
Plan Zwarteweg, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is laag
Plan Hogeweg stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 56.000	nee	€ 56.000	2 jaar extra rentelasten
Plan Smele, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is laag
Locatie Gennepershuisweg, latere uitvoering	Goed	1,00	1,00	€ 27.200	nee	€ 27.000	1 jaar later opbrengst
Locatie Gennepershuisweg, niet doorgaan verkoop	Goed	0,50	1,00	€ 848.000	nee	€ 424.000	
Exploitatiebijdrage Heikant	Goed	0,50	1,00	€ 1.000.000	nee	€ 500.000	
					Totaal	€ 2.546.750	

Berekening minimale weerstandscapaciteit 2023							
Risico per categorie	Classificatie	Kans optreden	Kans financiële gevolgen	Financieel gevolg	Afgedekt	Minimale weerstandscapaciteit	Toelichting
Open-einde regelingen	Redelijk	0,50	0,75	€ 200.000	nee	€ 75.000	
Opbrengst toeristenbelasting	Slecht	0,50	1,00	€ 150.000	nee	€ 75.000	
Intos/IWGM, hoger exploitatietekort dan begroot	Redelijk	0,50	1,00	€ 600.000	nee	€ 300.000	Structureel niet realiseren bezuiniging
Garantiestelling lening INTOS	Slecht	0,00	1,00	€ 950.000	nee	€ 0	Exploitatietekort tlv gemeenten
Uitvoering 3-D's	Niet in te schatten						
Woningbouw				ondergebracht bij			
Planschade, grondexploitaties				opgenomen in de exploitatie			
Planschade, overig	Redelijk	0,50	0,75	€ 50.000	nee	€ 18.750	
Wachtgeld wethouders							In 2018 voorziening gevormd
Garanties algemeen	Redelijk	0,50	0,75	€ 1.400.000	nee	€ 525.000	
Rente-ontwikkeling, 1% afwijking							Door overschot aan liquide middelen niet opgenomen als risico.
Onderhoud kapitaalgoederen					ja		
Stijging bouwkosten	Redelijk	0,50	1,00	€ 1.000.000	nee	€ 500.000	daling investeringsvolume
Algemene uitkering	Goed	0,50	1,00	€ 300.000	nee	€ 150.000	
Bouwgrondexploitaties							
Plan Zwarteweg, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is negatief
Plan Hogeweg stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 65.000	nee	€ 65.000	2 jaar extra rentelasten
Plan Smele, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00				Plan is afgerond
Locatie Genneperhuisweg, niet doorgaan verkoop	Goed				Locatie is verkocht c.q. verlies is genomen.		
Exploitatiebijdrage Heikant	Goed				Duidelijkheid bestaat over de betaling van de		
					Totaal	€ 1.708.750	

Conclusie

De weerstandscapaciteit moet een zodanige omvang hebben dat onvoorziene financiële tegenvallers kunnen worden gedekt. De financiële consequenties van de geïnterpreteerde risico's zijn voor een deel redelijk te kwantificeren.

De risico's zijn met de huidige omvang van de weerstandscapaciteit voldoende afgedekt. De weerstandscapaciteit voor 2020 is € 16.028.000 / € 2.547.000 € is 6,3. In de begroting 2019 was de coëfficiënt 5,76.

Doordat de bouwkosten van het KEC bekend zijn is de omvang van het risico voor de stijging van de bouwkosten lager. Hierdoor stijgt de weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit voor 2023 is 8, (€ 15.303.000/ € 1.709.000). De stijging ten opzichte van 2020 ontstaat door het wegvallen van de risico's voor het invullen van de locatie Gennepermolen en de nog te ontvangen exploitatiebijdrage plan Heikant.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken is voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- a. Netto schuldquote
- b. Solvabiliteitsratio
- c. Grondexploitatie
- d. Structurele exploitatieruimte
- e. Belastingcapaciteit

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Kengetallen Besluit Begroting en Verantwoording						
Omschrijving	W 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Netto schuldquote	18,27%	43,35%	54,41%	82,85%	83,86%	78,66%
Netto schuldquote correctie voor alle verstrekte leningen	18,27%	43,35%	54,41%	82,856%	83,86%	78,66%
Solvabiliteitsratio	38,01%	33,05%	26,30%	20,85%	20,83%	21,75%
Grondexploitatie	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,01%
Structurele exploitatieruimte	-1,57%	1,71%	-0,06%	-0,14%	0,07%	0,49%
Belastingcapaciteit	94,97%	95,27%	95,50%	95,67%	95,84%	96,01%

a. Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Door de jaarlijkse aflossingen op onze vaste geldleningen daalde de schuldquote in de afgelopen jaren. Door het aantrekken van een nieuwe geldleningen in 2021/2022 stijgt de schuldquote.

Een schuldquote lager dan 100% wordt als gezond ervaren. Hier blijven we ver onder.

b. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. Over het algemeen wordt gesproken van een gezonde situatie als de solvabiliteitsratio hoger is dan 20%. Het eigen vermogen van de gemeente Gennep daalt door de inzet van de algemene vrije reserve voor incidentele lasten. Doordat we fors investeren stijgt het balanstotaal waardoor de solvabiliteitsratio toch daalt.

c. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de grondexploitaties moet terugverdiend worden. Een laag kengetal is gunstig: de boekwaarde is dan beperkt in relatie tot de totale omzet van de gemeente.

Onze grondexploitaties zijn heel beperkt wat terug komt in een heel laag kengetal.

d. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Voor de jaren 2020 en 2021 hebben we een heel klein negatief percentage. Voor de jaren daarna is het percentage weer positief doordat het begrotingssaldo stijgt en er geen incidentele baten meer zijn.

e. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit is gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld. Er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt.

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of de mate waarin ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. In dit geval landelijk gemiddelde tarieven.

De maatstaf woonlasten landelijk gemiddelde is voor 2020 nog niet bekend, daarom is het bedrag van 2019 aangehouden.

De rioolheffing blijft gelijk. De opbrengst voor de OZB wordt vanaf 2020 verhoogd. Door hogere kosten van de milieustraat en verwerking van het afval stijgt de afvalstoffenheffing. Door deze verhoging is het kengetal gestegen.

Het percentage blijft onder de 100% waardoor er nog ruimte is voor verhoging van de belasting en of heffingen.

Samenvattend oordeel kengetallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente.

De kengetallen voor het inzicht in onze financiële positie blijven allemaal gunstig. De netto schuldquote stijgt maar blijft onder de geldende norm van een gezonde financieringssituatie. Dit blijkt ook door de daling van de solvabiliteitsratio.

De boekwaarde van onze grondexploitaties is laag, het kengetal structurele exploitatieruimte is positief. Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan dat er nog ruimte is voor belastingverhoging mocht dit noodzakelijk zijn.

PARAGRAAF

LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente Gennep. Deze heffingen bestaan uit (algemene) belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies.

In deze paragraaf gaan wij in op de lokale heffingen en voornemens voor 2020 op dit gebied, voor zover het gaat om heffingen die de gemeente mag opleggen vanuit haar publiekrechtelijke taak. Verder gaan we in op de ontwikkelingen.

Om een integrale afweging te kunnen maken is de 'lokale lastendruk' weergegeven. Vervolgens wordt het kwijtscheldingsbeleid beschreven.

Ten slotte worden de financiële gegevens vermeld in de vorm van opbrengsten en tarieven.

Beleid

De ontwikkeling van de gemeentelijke lasten is mede gebaseerd op de uitgangspunten zoals opgenomen in het collegeprogramma 'Volle kracht vooruit!':

- Handhaven structureel en reëel evenwicht.
- Een zo laag mogelijke lastendruk en indien mogelijk een verlaging van de lastendruk.
- Geen verdere verhoging van de toeristenbelasting.
- Tarieven rioolheffingen moeten meerjarig kostendekkend zijn. Aanpassing bepalen op basis van de jaarlijkse berekening van de kosten.
- De hoogte van de tarieven voor de rioolheffingen is gekoppeld aan het vaststellen van een nieuw Gemeentelijk rioleringsplan (GRP).

De uitvoering en bevoegdheden op het gebied van de gemeentelijke belastingen en de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ) zijn overgedragen aan Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Dit betekent meer sturen op afstand en minder gedetailleerde informatie.

De gemeente is verantwoordelijk voor de heffing en inning van leges en voor het beleid en de regievoering.

Ontwikkelingen

Benchmark vervangt macronorm OZB

Vanaf 2020 wordt een benchmark woonlasten ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Met de invoering van de benchmark stappen we in Nederland af van de afspraak dat de ontwikkeling van de lokale lasten jaarlijks wordt gemonitord met de macronorm onroerendezaakbelasting (ozb).

In de benchmark worden naast de ozb ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. Er wordt een vergelijking gegeven van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie, net als de landelijke en provinciale gemiddelden. Middels deze (grafische) vergelijking worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten nog inzichtelijker gemaakt. Het overzicht

vergelijkt binnen de provincie de tariefswijzigingen per gemeente en het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente.

In de Gennepse begroting was het al gebruikelijk de COELO gegevens te gebruiken voor het inzichtelijk maken van de gemeentelijke lasten in vergelijking met andere gemeenten en gemiddelden.

Uitholling gemeentelijke belastingcapaciteit

Een aantal (landelijke) gerechtelijke uitspraken betekent een steeds ruimere uitleg van vrijstellingen. Dit leidt tot uitholling van de gemeentelijke belastingcapaciteit en daarmee tot een steeds grotere last bij een beperkt aantal belastingplichtigen. Daarom beraadt de VNG zich op actie richting de wetgever. Dit betekent een onduidelijkheid en groter risico met betrekking tot de belastingcapaciteit.

Openbaarheid WOZ-waarden

Sinds 2016 is de Landelijke voorziening WOZ (LV WOZ) operationeel. De LV WOZ fungeert als portaal ten behoeve van de openbaarheid van de WOZ-waarden van woningen. De WOZ-waarden van woningen zijn openbaar via een landelijke WOZ-viewer. Gennep is sinds juni 2017 aangesloten op deze WOZ-viewer.

De LV WOZ wordt ook gebruikt door afnemers, bijvoorbeeld voor de aanlevering van de belastingcapaciteit aan het CBS. Over mogelijke verdere openbaarheid van WOZ-waarden (niet-woningen) zijn nog geen concrete plannen bekend.

Waarderen op gebruiksoppervlakte

Vanaf 1 januari 2022 (uitvoeringsjaar 2021) is er een wettelijke verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte, op onderdeelniveau. Daarnaast is voor de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) de totale gebruiksoppervlakte verplicht. Daarom is in 2019 een gezamenlijk project (gemeente en BsGW) gestart met als doel naast het bepalen van de gebruiksoppervlakte, het proces in te richten om de gebruiksoppervlakte zo efficiënt mogelijk te onderhouden en de datakwaliteit te verbeteren. Dit project loopt ook in 2020 door.

Omgevingswet en lokale belastingen

De Omgevingswet voegt heel veel regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving samen. De omgevingsvergunning, maar ook de zorgplichten voor de gemeentelijke watertaken en de inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen, vallen onder de reikwijdte van de Omgevingswet. De minister kan nadere regels stellen over de berekening van de leges omgevingsvergunning, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Er zal waarschijnlijk een wijziging in de gemeentewet moeten plaatsvinden. Invoering van de Omgevingswet staat vooralsnog gepland voor 2021.

Verruiming lokaal belastinggebied

Het kabinet heeft aan de Tweede Kamer bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. De bouwstenen passen bij het streven van de VNG naar meer financiële flexibiliteit voor gemeenten. Gepleit wordt voor een verschuiving van € 4 miljard aan rijksbelastingen naar gemeentebelastingen. Er zijn landelijk nog geen concrete beslissingen genomen, maar mogelijk verandert dit nog in de loop van 2020.

Kostentoerekening

Vanaf 2017 is het Besluit Begroting en Verantwoording van toepassing. Als uitwerking hiervan zijn de totale kosten van de organisatie niet meer verdeeld over de diverse taken van de gemeente. Alleen de directe salariskosten van medewerkers die werken voor een bepaald taakveld komen op het betreffende taakveld. De kosten van management, ondersteunende afdelingen, huisvesting etcetera zijn kosten van overhead en komen op het afzonderlijke taakveld Overhead (taakveld 0.4, ondergebracht in het programma Bestuur en organisatie).

Deze registratiemethode leidt ertoe dat de integrale kosten niet meer op de taakvelden staan, waardoor niet direct te herleiden is of een heffing kostendekkend is.

De belangrijkste activiteiten waar kosten worden verhaald staan op de taakvelden 0.2 Burgerzaken (programma Dienstverlening), 8.3 Wonen en Bouwen (programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting), 7.2 Riolering, 7.3 Afval en 7.5 Begraafplaatsen (programma Duurzaamheid).

Voor elke medewerker is een opzet gemaakt voor welke taakvelden hij/zij werkzaam is c.q. sprake is van ondersteunende werkzaamheden. Voor deze personeelsleden zijn de salariskosten rechtstreeks verdeeld over de taakvelden. De salariskosten van de overige personeelsleden maken onderdeel uit van taakveld 0.4 Overhead (Bestuur en organisatie). Hier staan ook de kosten van huisvesting en ICT. De totale kosten van taakveld Overhead zijn afgezet tegen de salariskosten die rechtstreeks op de taakvelden zijn verantwoord, wat leidt tot een opslagpercentage voor overhead. In de paragraaf Bedrijfsvoering is het overzicht opgenomen van de kosten van de organisatie en de berekening van het opslagpercentage voor overhead.

Over de boekwaarde van de investeringen wordt 2% aan omslagrente berekend, dit is een onderdeel van de begrote kosten op het taakveld.

De toerekening van overhead en BTW vindt extra comptabel plaats.

In onderstaand overzicht staan de berekeningen of tarieven kostendekkend zijn geweest.

Kostendekkendheid belastingtarieven					
	Riolering	Afval- inzameling	Begraaf- plaats	Markt gelden	Leges
Kosten taakveld	1.544.601	841.621	97.198	21.000	632.286
Inkomsten taakveld	0	0	45.000	6.000	411.891
Netto kosten taakveld	1.544.601	841.621	52.198	15.000	220.395
Toe te rekenen kosten					
Overhead	158.178	75.552			
BTW	227.425	320.643			
Totale kosten	1.930.204	1.237.816			
Opbrengst heffing	1.930.204	1.237.816			
Dekkingspercentage	100%	100%	46,30%	28.57%	66,08%

Belastingen

De gemeentelijke belastingaanslagen worden door BsGW opgelegd. Het gaat dan om de volgende heffingen:

- onroerendezaakbelasting (eigenaar woning en niet-woning, gebruiker niet-woning)
- rioolheffing eigenaar en gebruiker
- afvalstoffenheffing vast en variabel deel.
- hondenbelasting.

BsGW verzorgt ook de aanslagen voor de waterschapheffingen (zuiveringsheffing, ingezetenenomslag, waterschap heffing gebouwd).

Toeristenbelasting en forensenbelasting worden door BsGW afzonderlijk in rekening gebracht. De heffing en inning van leges en retributies voert de gemeente Gennep zelf uit.

Onroerend zaak belasting

De onroerendezaakbelasting (ozb) is een belasting die op basis van de WOZ-waarde wordt geheven over onroerende zaken die zich binnen de gemeentegrenzen bevinden. Jaarlijks worden alle onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen gewaardeerd conform de bepalingen van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ). De resultaten van de herwaardering voor 2020 zijn nu nog niet bekend.

Rekentarieven 2020

De belastingcapaciteit waarmee in het Gemeentefonds rekening wordt gehouden, wordt voor iedere gemeente op basis van uniforme tarieven berekend. De uitkomst van de verdeelmaatstaf OZB wordt bepaald door de totale omvang van de WOZ-waarde en een daaraan gekoppeld rekestarief.

Deze tarieven worden jaarlijks bekend gemaakt in de meicirculaire. Voor 2020 gelden de volgende rekestarieven. Ze zijn gebaseerd op de uitgangspunten:

- De marktontwikkeling tussen 1 januari 2018 en 1 januari 2019 bij woningen wordt, op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 9%.
- Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op 2%.
- De inflatie in die periode bedraagt volgens de ramingen van het Centraal Planbureau CPB 2,4%.

Landelijke rekestarieven 2020	
Eigenaar woning	0,0939%
Eigenaar niet-woning	0,1576%
Gebruiker niet-woning	0,1270%
Totaal	0,3785%

In de volgende tabel hebben we de OZB-tarieven van Gennep vergeleken met die in Bergen, Mook en Middelaar, Venray en met het landelijke tarief. Van de vier gemeenten heeft Gennep in 2019 de laagste OZB-tarieven voor alle OZB-soorten. Dit zegt overigens niets over het uiteindelijke aanslagbedrag van de OZB, dat slechts een deel uitmaakt van de totale belastingdruk. Sinds 2013 liggen de Gennepse tarieven wel boven de landelijke rekestarieven.

OZB tarieven 2019 Gennep en regiogemeenten				
	OZB Eigenaar	OZB Eigenaar niet-woning	OZB Gebruiker niet-woning	Totaal
Landelijk	0,1246 %	0,2497 %	0,1918 %	0,5661 %
Gennep	0,1150 %	0,1835 %	0,1390 %	0,4375 %
Bergen	0,1279 %	0,2199 %	0,1865 %	0,5343 %
Mook & Middelaar	0,1264 %	0,2145 %	0,1715 %	0,5124 %
Venray	0,1494 %	0,3163 %	0,2535 %	0,7192 %

OZB-tarieven 2019 in Gennep, Bergen, Mook & Middelaar en Venray

OZB tarieven en opbrengsten Gennep 2016-2020				
	OZB Eigenaar	OZB Eigenaar niet-woning	OZB Gebruiker niet-woning	Totaal
Tarieven 2016	0,1187 %	0,1765 %	0,1318 %	
OZB opbrengst 2016	€ 1.802.625	€ 648.005	€ 413.855	€ 2.864.485
Tarieven 2017	0,1230 %	0,1875 %	0,1500%	
OZB opbrengst 2017	€ 1.882.316	€ 630.656	€ 397.039	€ 2.910.011
Tarieven 2018	0,1210 %	0,1875 %	0,1500 %	
OZB opbrengst 2018	€ 1.941.915	€ 735.316	€ 438.265	€ 3.115.496
Tarieven 2019	0,1150 %	0,1835 %	0,1390 %	
OZB opbrengst 2019 (werkelijk tm juni)	€ 1.960.107	€ 638.785	€ 386.977	€ 2.985.869
OZB opbrengst 2019 (B)	€ 1.994.739	€ 615.900	€ 401.600	€ 2.970.900
OZB opbrengst 2020 (B)	€ 2.063.000	€ 652.000	€ 411.000	€ 3.126.000

OZB-tarieven en -opbrengsten Gennep 2016-2020; B: begrote opbrengst; W: werkelijke opbrengst

Overige belastingen

Hondenbelasting

Met betrekking tot hondenbelasting, die wordt geheven van de houder van één of meer honden, worden de tarieven conform de vastgestelde financiële kaders niet verhoogd.

Toeristenbelasting

Met betrekking tot de toeristenbelasting, geheven van de aanbieders van overnachtingen tegen betaling, is voor het hoge tarief van 2012 tot en met 2015 jaarlijks een verhoging van € 0,05 per persoon per nacht doorgevoerd. Het tarief is nu in lijn met die van omliggende gemeenten; verdere verhoging is nu niet aan de orde. De inkomsten zijn wel hoger geraamd vanwege de verwachte toename van het aantal overnachtingen.

Forensenbelasting

Bij de forensenbelasting wordt onderscheid gemaakt tussen objecten op recreatieterreinen en andere gemeubileerde woningen. De objecten op recreatieterreinen volgen de trend van de toeristenbelasting. Ook hier worden de tarieven niet verhoogd.

Doordat steeds meer mensen ingeschreven zijn als inwoner in de Basisregistratie Personen, staan de opbrengsten voor de forensenbelasting onder druk.

Bestemmingsheffingen

De gemeente Gennep kent op dit moment twee bestemmingsbelastingen:

- De rioolheffing
- De afvalstoffenheffing (of reinigingsrecht)

Kenmerkend aan bestemmingsheffingen is, dat de opbrengst daarvan niet vrij te besteden is, maar dat het ook niet zo is dat er een volledig aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Dit wordt ook wel hybride genoemd. Bestemmingsheffingen mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. De opbrengsten volgens de begroting mogen dus niet hoger zijn dan de kosten. Bij de vaststelling van de belastingverordeningen wordt ook altijd de kostendekking vastgesteld. Uitgangspunt bij deze bestemmingsheffingen is maximale kostendekking op begrotingsbasis.

Rioolheffing

De gemeente legt de rioolheffingen op voor het genot van een aansluiting op de gemeentelijke riolering en voor het gebruik daarvan.

Eigenaren van percelen die direct of indirect op het gemeentelijk rioleringsstelsel zijn aangesloten, ontvangen elk jaar een aanslag rioolheffing (eigenarendeel) voor een vast bedrag.

Gebruikers ontvangen een aanslag rioolheffing (gebruikersdeel) dat afhankelijk is van het waterverbruik.

De opbrengst van de rioolheffing wordt gebruikt om invulling te geven aan de gemeentelijke zorgplichten:

- Een veilige inzameling en transport van afvalwater naar de zuivering, zonder risico's voor bewoners of het milieu (zorgplicht afvalwater);
- Het zodanig opvangen en verwerken van hemelwater (regenwater), dat wateroverlast wordt voorkomen (zorgplicht hemelwater);
- Het voorkomen en verminderen van structurele grondwateroverlast door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte (zorgplicht grondwater).

De rioolheffing is gebaseerd op het geldende Gemeentelijk Rioleringsplan. Zie de toelichting bij programma Duurzaamheid, taakveld 7.2.

Afvalstoffenheffing

De gemeente brengt afvalstoffenheffing in rekening aan de gebruiker van een perceel voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval.

De kosten voor verwijdering van bedrijfsafval dat vergelijkbaar is met huishoudelijk afval, brengt de gemeente in rekening via reinigingsrechten.

De afvalstoffenheffing valt uiteen in een vast deel en een variabel deel.

Het vaste deel is voor alle huishoudens gelijk, ongeacht de samenstelling. Huishoudens die gebruik maken van verzamelcontainers (hoogbouw) hebben een afwijkend tarief, afhankelijk van samenstelling (één- of meerpersoonshuishoudens). Dit tarief is hoger, omdat hier – in tegenstelling tot de overige huishoudens – geen afrekening van de ledigingen van containers plaatsvindt (variabel

deel). Het vaste deel wordt jaarlijks via BsGW in rekening gebracht op de aanslag gemeentelijke belastingen.

Het variabele deel is afhankelijk van het soort en de grootte van de container en het aantal ledigingen. Deze afrekening wordt jaarlijks aan de huishoudens opgelegd.

Zie de toelichting bij programma Duurzaamheid, taakveld 7.3.

Retributies

De gemeente Gennep kent verschillende retributies:

1. leges.
2. overige retributies (zoals marktgelden en de begraafplaatsrechten).

Kenmerkend aan retributies is dat er een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden retributies zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of het gebruik van voorzieningen. Retributies mogen maximaal 100% kostendekkend zijn.

Leges

De gemeente levert op aanvraag van individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de kosten die hiervoor worden gemaakt in principe verhaald op de inwoner die de dienst afneemt. Om de kostendekkendheid te handhaven moeten de meeste legestarieven stijgen met (een gewogen gemiddelde van) het prijsindexcijfer voor lonen, materialen en diensten. Besluitvorming daarover vindt plaats via bij de (jaarlijkse) vaststelling van de belastingverordeningen (i.c. legesverordening).

Bij de leges wordt per artikel vastgelegd wat de kostprijs is en welk tarief er wordt opgenomen. Voor algemene dienstverlening of informatieverstrekking die geleverd wordt zonder dat daaraan een aanvraag ten grondslag ligt, kunnen geen leges worden geheven. Ook voor bijvoorbeeld milieuzaken en handhaving mogen wettelijk gezien geen leges geheven worden. Hierdoor zijn de totale kosten hoger dan wat er aan leges geheven wordt/mag worden. De kostendekkendheidsberekeningen of limietberekeningen zijn altijd onderdeel van het dossier belastingverordeningen.

Overige retributies

Voor specifieke diensten gelden nog afzonderlijke regelingen voor retributies. Ook hiervoor geldt dat om de kostendekkendheid te handhaven de meeste legestarieven moeten stijgen met (een gewogen gemiddelde van) het prijsindexcijfer voor lonen, materialen en diensten. Besluitvorming daarover vindt plaats via bij de (jaarlijkse) vaststelling van de belastingverordeningen (i.c. legesverordening).

Kwijtscheldingen

Het kwijtscheldingsbeleid is gebaseerd op de Kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen gemeente Gennep, zoals die door de gemeenteraad op 7 december 2015 is vastgesteld en voor het laatst is gewijzigd op 12 december 2016. De voornaamste doelgroep van de regeling zijn inwoners met een minimaal inkomen. Hierbij worden de normen van de Wet werk en bijstand gehanteerd. Personen die ondanks een minimaal inkomen beschikken over een vermogen van meer dan € 2.269,- (bijvoorbeeld banksaldo of auto), komen niet voor kwijtschelding in aanmerking.

Kwijtschelding kan verleend worden aan natuurlijke personen, kleine zelfstandigen en ZZP-ers. Omdat BsGW kwijtschelding die aan ondernemers wordt verleend niet apart registreert, is het effect niet bekend.

Het percentage van de kwijtscheldingsnorm is 100 % van de gemeentelijke bijstandsnorm.

De afgelopen jaren is er sprake geweest van een stijgende trend in het bedrag van de kwijtscheldingen. De kostenprognose 2019 voor kwijtschelding bedroeg € 63.000.

Oninbaar

Over het algemeen vinden oninbaarverklaringen pas plaats na minimaal vijf jaar. Echter in een aantal gevallen vindt al eerder oninbaarverklaring plaats. De verwachting is dat de stijgende trend van de kwijtscheldingen ook bij oninbaarverklaringen zichtbaar zal zijn. De kostenprognose 2019 voor oninbaarverklaringen bedroeg € 38.000.

Financiën

Lokale lastendruk

Bij de berekening van de lokale lastendruk per gemeente houden we rekening met de Onroerendezaakbelasting, de rioolheffing en afvalstoffenheffing (Coelo 2019).

Lokale woonlastendruk 2019					
Limburg	WL 1	WL 2+	Limburg (vervolg)	WL 1	WL 2+
Beek	€ 726	€ 777	Sittard-Geleen	€ 754	€ 812
Beekdaelen	€ 729	€ 885	Stein	€ 803	€ 855
Beesel	€ 555	€ 596	Vaals	€ 606	€ 762
Bergen	€ 636	€ 688	Valkenburg aan de Geul	€ 612	€ 856
Brunssum	€ 718	€ 766	Venlo	€ 674	€ 758
Echt-Susteren	€ 710	€ 788	Venray	€ 617	€ 733
Eijsden-Margraten	€ 809	€ 882	Voerendaal	€ 797	€ 847
Gennep	€ 632	€ 683	Weert	€ 713	€ 754
Gulpen-Wittem	€ 752	€ 845	gemiddeld	€ 703	€ 771
Heerlen	€ 649	€ 764			
Horst aan de Maas	€ 696	€ 741	Gelderland		
Kerkrade	€ 703	€ 768	Beuningen	€ 784	€ 794
Landgraaf	€ 718	€ 774	Berg en Dal	€ 514	€ 708
Leudal	€ 640	€ 677	Heumen	€ 780	€ 844
Maasgouw	€ 613	€ 643	Nijmegen	€ 718	€ 737
Maastricht	€ 741	€ 759	gemiddeld	€ 699	€ 771
Meerssen	€ 880	€ 996			
Mook en Middelaar	€ 792	€ 839	Noord-Brabant		
Nederweert	€ 723	€ 755	Boxmeer	€ 621	€ 717
Peel en Maas	€ 675	€ 725	Cuijk	€ 658	€ 667
Roerdalen	€ 633	€ 667	Grave	€ 730	€ 738
Roermond	€ 667	€ 667	Mill en Sint Hubert	€ 697	€ 843
Simpelveld	€ 805	€ 845	gemiddeld	€ 677	€ 741

Bron: COELO, Lokale woonlastendruk 2019

WL1: woonlasten éénpersoons huishouden; WL2+: woonlasten meerpersoons huishouden

De woonlasten in Gennep zijn lager dan in de gemeente Bergen en in de gemeente Mook en Middelaar. De woonlasten in Gennep zijn voor éénpersoonshuishoudens hoger dan die in Venray. Voor meerpersoonshuishoudens zijn de lasten in Gennep lager dan in Venray. De woonlasten liggen lager dan gemiddeld in Limburg en in enkele Gelderse en Brabantse gemeenten.

Over de tarieven 2020 is nog onvoldoende informatie beschikbaar van de regiogemeenten.

Inkomsten

In onderstaand overzicht staan de opbrengsten van de diverse belastingen en heffingen.

Overzicht belastingopbrengsten (x €1.000)			
	W 2018	B 2019	B 2020
Onroerend Zaak Belasting	€ 3.064	€ 3.022	€ 3.126
Forensenbelasting	€ 19	€ 18	€ 18
Hondenbelasting	€ 87	€ 85	€ 86
Toeristenbelasting	€ 1.489	€ 1.418	€ 1.530
subtotaal belastingen	€ 4.659	€ 4.543	€ 4.760
Rioolheffing	€ 1.936	€ 1.996	€ 1.930
Afvalstoffenheffing	€ 1.073	€ 1.019	€ 1.238
subtotaal heffingen	€ 3.009	€ 3.015	€ 3.168
Totaal	€ 7.668	€ 7.558	€ 7.928

PARAGRAAF

GRONDBELEID

Algemeen

Op 29 mei 2017 is de Nota grondbeleid 2017 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin komen de instrumenten voor grondbeleid aan de orde en worden de relevante regelgeving en financiële aspecten belicht. In de nota zijn ook de grondprijzen opgenomen. Ten slotte geeft de nota een doorkijk naar de invloed van de Omgevingswet op het grondbeleid.

In exploitatie

De gemeente Gennep heeft vijf plannen in exploitatie.

Omgeving Zwarteweg

Plan Zwarteweg is een woningbouwlocatie in Milsbeek met nog een beperkt aantal kavels. De gemeente heeft in 2018 haar laatste kavels verkocht. De exploitant heeft medio 2019 nog drie kavels beschikbaar. Het plan is nagenoeg volledig woonrijp gemaakt. De looptijd van de exploitatieopzet is tot en met 2021.

Hogeweg

Het plan Hogeweg in de kern Ven-Zelderheide biedt ruimte voor in totaal 37 woningen en is volledig bouwrijp gemaakt. In het plan zijn zeven grote kavels opgenomen in het kader van de Ruimte voor Ruimte regeling. Het plan wordt gefaseerd woonrijp gemaakt. De verkoop stagneert, vanaf 2012 is niets verkocht. In 2019 worden als onderdeel van een grondruil een aantal kavels geleverd. Mogelijk dat deze actie meer kopers aantrekt. De looptijd van het plan is tot en met 2027.

Smele 2

Het plan Smele 2e fase is voor de woningbouwbehoefte van de dorpskern Heijen en zit in de afrondende fase. Het plan is geheel woonrijp gemaakt. In 2019 wordt het laatst beschikbare perceel verkocht. Het plan wordt in 2020 afgesloten.

Locatie Gennepmolen

Met een gerenommeerde ontwikkelaar is een intentieovereenkomst gesloten om gedurende een jaar een plan te maken voor de totale locatie Gennepmolen. In 2020 zal blijken of het plan haalbaar is en zal leiden tot een grondverkoop. Voor het verwachte tekort op het plan is een voorziening beschikbaar waarbij ook rekening is gehouden met de nog te maken kosten.

Hoofdstraat Heijen

Het plan Hoofdstraat Heijen voorziet in de bouw van tien nultredenwoningen, twee appartementen en een ontmoetingsruimte/huiskamer rondom een autoluw hofje. De bouw wordt in één keer gerealiseerd. De afronding vindt plaats in 2020.

Voor het plan was een exploitatieopzet gemaakt met een verlies van € 11.000. Door meevallende overige kosten verwachten we het plan zonder verlies af te kunnen sluiten.

Financiën

Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen

Per 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelasting (Vpb) van kracht geworden. Vanaf het begin van de invoering Vpb was duidelijk dat de grondexploitaties door de nieuwe wet onder de vennootschapsbelasting vallen.

De winstbepaling voor de Vpb wijkt af van de exploitatieopzetten die zijn opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording. Belangrijke verschillen zijn de rente, bovenwijkse voorzieningen en indirecte kosten. Voor de Vpb mag alleen de daadwerkelijk betaalde rente meegenomen worden, dus geen rente over eigen financiering. Reserveringen voor bovenwijkse voorzieningen zijn voor de Vpb ook geen kosten.

Onze grondexploitatie is beperkt van omvang. De te betalen vennootschapsbelasting is daardoor ook beperkt. Over het jaar 2016 hebben we zelfs geen vennootschapsbelasting hoeven te betalen. De aangifte 2017 is ingediend en leidt niet tot een betaling van vpb. voor de aangifte 2018 is uitstel verleend tot mei 2020.

Eventueel te betalen belasting kan opgevangen worden vanuit de lopende exploitaties c.q. algemene reserve bouwgrondexploitaties. Voor mogelijk te betalen vennootschapsbelasting is daarom geen bedrag opgenomen.

Financieel beleid

De voorraad aan gronden en de boekwaarden van de plannen zijn beperkt van omvang waardoor de financiële risico's gering zijn.

De commissie Besluit Begroting en Verantwoording heeft bepaald dat voor de winstneming uitgegaan moet worden van de '*percentage of completion*'-methode. Deze methode betekent dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst wordt genomen. Afhankelijk van de daadwerkelijke verkopen wordt bij het opstellen van de jaarrekening bepaald of tussentijdse winstneming aan de orde is. De winsten van bouwgrondexploitaties worden in eerste instantie toegevoegd aan de algemene reserve bouwgrondexploitaties.

Voor verliezen is een voorziening getroffen. De voorziening wordt in mindering gebracht op de boekwaarde. De boekwaarde van de grondexploitaties bestaat uit de werkelijk gemaakte kosten minus de werkelijk gerealiseerde opbrengsten en de voorziening - indien een verlies verwacht wordt.

Bij het vaststellen van de Nota grondbeleid 2017 zijn ook de grondprijzen vastgesteld. Voor percelen groter dan 500 m² geldt tot 500 m² de reguliere grondprijs van € 210,- p/m². Voor de m² tussen 500 en 1.000 m² wordt 50% van de reguliere grondprijs gehanteerd (dus € 105,- p/m²) en voor de m² boven 1.000 m² een prijs van € 60,- p/m².

Financiële voortgang

In onderstaand overzicht is het verloop van de boekwaarden opgenomen.

Verloop boekwaarden grondexploitaties (x €1.000)									
		2019				2020			
Best. Plan	BW 01-01	Uitgaven	Inkomsten	Winst, verlies	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	Winst verlies	BW 31-12
Zwarteweg	32	33	-170		-105	66	-68		-107
Hogeweg	1.421	48	-238		1.230	41	-170		1.102
Smele2	-61	26	-118	94	-59	26	0	33	0
Gennepersmolen	1.021	64	-64		1.021	451	-848	-624	0
Hoofdstraat Heijen	131	96	-291		-64	49		15	0
Totaal	2.544	267	-881	94	2.023	633	-1.086	-576	994

Vervolg verloop boekwaarden grondexploitaties (x €1.000)									
	2021			2022			2023		
Best. Plan	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12
Zwarteweg	67	-102	-142						
Hogeweg	69	-187	984	81	-187	878	82	-187	773
Smele2									
Gennepersmolen									
Hoofdstraat Heijen									
Totaal	136	-289	842	81	-187	878	82	-187	773

Aanvullend is het verloop van de algemene reserve grondexploitaties weergegeven.

Overzicht verloop reserve grondexploitatie (x €1.000)								
	2019					2020		
Best. Plan	BW 01-01	Uitgaven	Inkomsten	naar voorz.	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12
Zwarteweg								
Hogeweg								
Smele2			94				33	
Gennepersmolen								
De Brem		15				60		
Hoofdstraat Heijen							15	
Totaal	4.593	15	94		4.672	60	48	4.660

Vervolg verloop reserve grondexploitaties (x €1.000)								
Best. Plan	2021			2022			2023	
	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten BW 31-12
Zwarteweg		142						
Hogeweg								
Gennepermolen								
Totaal		142	4.802			4.802		4.802

De nog te maken kosten voor de grondexploitaties Zwarteweg, Smele en Gennepermolen bestaan hoofdzakelijk uit doorberekening van kosten van de eigen organisatie. Het plan Hogeweg in Ven Zelderheide is bouwrijp gemaakt. Voor het woonrijp maken zijn middelen beschikbaar. Het plan Hoofdstraat Heijen is bouwrijp. In 2020 komen de kosten voor het woonrijp maken. De kosten voor het plan Gennepermolen worden ten laste van de voorziening waardering grondexploitaties gebracht waardoor de boekwaarde niet oploopt.

Verwachte resultaten

De grondexploitaties zijn per balansdatum geactualiseerd.

De nog te maken kosten, te realiseren opbrengsten en verwachte resultaten zijn weergegeven in onderstaande tabel. Van het resultaat is ook de contante waarde eind 2019 opgenomen.

Nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten (x €1.000)						
Best. Plan	BW 31-12- 2018	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eind- resultaat	Contante waarde resultaat	Opvang nadelig resultaat
Zwarteweg	€ 32	€ 166	-€ 340	-€ 142	-€ 136	
Hogeweg	€ 1.421	€ 626	-€ 1.700	€ 347	€ 290	voorz.
Smele2	- 61	€ 52	-€ 118	-€ 127	-€ 124	
Genneperhuisweg	€ 1.021	€ 516	-€ 848	€ 689	€ 689	voorz.
Hoofdstraat Heijen	€ 132	€ 144	-€ 291	-€ 15	-€ 15	
Totaal	€ 2.544	€ 1.520	-€ 3.297	-€ 752	€ 704	-

PARAGRAAF

BEDRIJFSVOERING

Algemeen

De overhead wordt sinds de begroting 2017 afzonderlijk inzichtelijk gemaakt in het programmaplan. Het gevolg is dat overlap dreigt in het beleidsmatige deel van het programma Bestuur en organisatie en de paragraaf Bedrijfsvoering. Om dit te voorkomen is er voor gekozen de beleidsmatige verantwoording onder te brengen in het programma Bestuur en organisatie en in de paragraaf Bedrijfsvoering te kiezen voor de hoofdlijnen van de bedrijfsvoering van de gemeente Gennep.

De bedrijfsvoering van de gemeente Gennep zal zich in 2020 verder ontwikkelen op de ingeslagen weg. De grote thema's blijven dan ook onveranderd. Het gaat om:

De organisatieverandering

Het *Managementdevelop*-traject (MD-traject) is afgerond, maar de organisatieverandering is nog niet gereed. We gaan verder met de doorontwikkeling van buiten naar binnen. Hierbij leggen we het accent op het gebied van houding en gedrag.

De verbouwing

De verbouwing start nog in 2019, maar zal zeker ook in 2020 fors effect hebben op de organisatie. We willen de dienstverlening op een zo hoog mogelijk niveau houden tijdens de verbouwing, maar moeten ons ook realiseren dat we verbouwen met de winkel open. Dat vraagt extra aandacht voor het welbevinden van onze medewerkers.

Als onderdeel van de verbouwing wordt invulling gegeven aan het plaatsonafhankelijk en activiteitgerelateerd werken. Plaatsonafhankelijk en activiteitgerelateerd werken is een van de pijlers van het nieuwe werken waarnaar we op weg zijn in de gemeente Gennep. De andere pijlers zijn het sturen op resultaat en autonomie, vrije toegang tot en gebruik van kennis, ervaring en ideeën en tot slot de inzet van flexibele arbeidsrelaties.

Het sturen op resultaat en autonomie leidt tot innovatie en proactief gedrag bij teams en medewerkers. Dit is een van de redenen om hier stevig op in te zetten in de organisatieontwikkeling (MD-traject en trainingen en coaching voor alle medewerkers).

Het nieuwe werken zien wij als middel om onze visie te realiseren. In deze visie zijn wij een proactieve gemeente die midden in de maatschappij staat, onze dienstverlening zo georganiseerd heeft dat zij aansluit op de behoeften van onze inwoners en bedrijven en de maatschappelijke initiatieven (sociaal en ruimtelijk) steunt waar het nodig is en verbindt en faciliteert waar dat kan.

Informatievoorziening / digitalisering

Informatie en de daarmee samenhangende digitalisering bepalen de komende jaren de ontwikkeling van de maatschappij, de organisaties en dus ook de gemeente Gennep. Onophoudelijk doen zich nieuwe ontwikkelingen voor die van invloed zijn op de middelen die we inzetten, de wijze waarop we werken en vragen om aanpassingen door onze medewerkers. De eisen van de burgers over informatievoorziening en digitalisering veranderen. De lat wordt continue hoger gelegd. Naast de dienstverlening werkt informatievoorziening ook door in het ontwikkelen, herijken en bijsturen van

het beleid van de gemeente. De gemeente beschikt over veel informatie die in de komende jaren verder ontgonnen zal worden. Hierbij wordt gedacht aan datagestuurd werken.

Informatie is steeds meer bedrijfskapitaal. Het dient alle werkprocessen en zit in het hart van wat gemeente Gennep als organisatie doet en nodig heeft. De gemeente wil flexibel kunnen inspelen op de veranderende behoefte van de beleidstaken en uitvoeringstaken, door het realiseren van integrale (over alle verschillende beleidsterreinen heen) en kwalitatieve (volledige, juiste en tijdige) informatievoorziening.

Samenwerking

De gemeente Bergen en de gemeente Mook en Middelaar blijven onze prioritaire partners. Wij zijn op veel onderdelen tevreden met de samenwerking binnen de Regio Venlo, maar sluiten onze ogen niet voor samenwerking met anderen. Wij willen kansen tot perspectiefrijke samenwerking grijpen ook als die zich voordoen in relatie tot het Land van Cuijk, het Rijk van Nijmegen en de gemeenten (Kreise en Gemeinden) aan de overzijde van de landsgrens. Tot slot willen wij onze relatie met de provincie versterken om onze ambities waar te kunnen maken.

Kosten organisatie en doorbelastingen

Met ingang van de begroting 2017 is het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van toepassing. Een belangrijke wijziging is, dat de totale kosten van de organisatie niet meer verdeeld worden over de diverse taken van de gemeente. Alleen de directe salariskosten van medewerkers die werken voor een bepaald taakveld komen op het betreffende taakveld. De kosten van management, ondersteunende afdelingen, huisvesting etc. zijn kosten van overhead en komen op het afzonderlijke taakveld Overhead (taakveld 0.4, programma Bestuur en organisatie).

In onderstaand overzicht zijn de totale kosten van de organisatie weergegeven.

Specificatie kosten organisatie					
	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Personeelskosten	€ 8.815.765	€ 9.534.538	€ 9.491.794	€ 9.542.475	€ 9.561.493
Gemeentekantoor E. Hoffmannplein	€ 466.863	€ 617.036	€ 605.617	€ 600.197	€ 594.779
Stadhuis Markt 1	€ 52.180	€ 52.072	€ 51.974	€ 51.974	€ 51.779
Communicatie en representatie	€ 60.000	€ 87.200	€ 62.200	€ 62.200	€ 62.200
Externe bestuursondersteuning en OR	€ 84.266	€ 113.950	€ 113.950	€ 113.950	€ 113.950
Beheer BGT, poort van Gennep	€ 60.100	€ 131.855	€ 100.355	€ 100.355	€ 100.355
Bureaunkosten en inkoop	€ 142.500	€ 102.500	€ 102.500	€ 102.500	€ 102.500
Vakliteratuur en archief	€ 64.000	€ 65.500	€ 65.500	€ 65.500	€ 65.500
Automatiseringskosten/ICT	€ 1.005.040	€ 1.108.367	€ 1.112.360	€ 1.118.025	€ 1.160.790
Totaal kosten organisatie	€ 10.750.714	€ 11.813.018	€ 11.706.250	€ 11.757.079	€ 11.813.346
Salariskosten rechtstreeks op taakvelden	€ 5.254.997	€ 5.529.729	€ 5.458.143	€ 5.474.224	€ 5.488.117
Kosten ondersteuning organisatie	€ 5.495.717	€ 6.283.289	€ 6.248.107	€ 6.281.855	€ 6.625.229
Kosten ondersteuning in % directe salariskosten	105%	114%	114%	115%	115%
Totaal salariskosten	€ 8.564.192	€ 9.346.415	€ 9.288.666	€ 9.314.345	€ 9.333.366
Salariskosten rechtstreeks op taakvelden	€ 5.254.997	€ 5.529.729	€ 5.458.143	€ 5.475.224	€ 5.488.117
Salariskosten ondersteuning organisatie	€ 3.309.195	€ 3.816.686	€ 3.830.523	€ 3.839.121	€ 3.845.249

De stijging van de personeelslasten 2020 ten opzichte van 2019 komt voornamelijk door het verwerken van de CAO gemeente die op 1 oktober 2019 van kracht is geworden.

De kosten van het gemeentekantoor nemen toe door de kapitaallasten van de verbouwing. Kosten automatisering/ICT stijgen door aanschaf van nieuwe applicaties en het opnemen van vervangingsinvesteringen.

Voor communicatie is in 2020 een extra budget opgenomen voor een nieuwe huisstijl.

De kosten van externe bestuursondersteuning zijn gestegen door de gewijzigde financiering van een aantal taken die ondergebracht zijn bij de VNG. Voorheen werden deze vanuit het gemeentefonds rechtstreeks betaald aan de VNG, met ingang van 2018 loopt dit via de gemeenten.

De bureaunkosten zijn gedaald door lagere kosten voor papier en porti. Daarnaast is door gewijzigde regelgeving de dotatie aan de voorziening meubilair en inventaris vervallen.

In 2019 zijn er extra kosten voor vernietiging archiefbescheiden en het overbrengen naar een archiefbewaarpplaats.

Op basis van de ureninzet 2016 aangevuld met wijzigingen in personele formatie in 2017-2019 is per medewerker een opzet gemaakt voor welke taakvelden hij werkzaam is c.q. of sprake is van ondersteunende werkzaamheden. Voor deze personeelsleden zijn de salariskosten rechtstreeks verdeeld over de taakvelden, totaal € 5,5 miljoen. De salariskosten van de overige personeelsleden maken deel uit van taakveld Overhead. Hier staan dus ook de kosten van huisvesting en ICT.

Uit het overzicht is ook de verhouding direct en overhead af te leiden wat van belang is voor de berekening van de kostendekkendheid van de tarieven.

Informatiebeveiliging

Inwoners mogen verwachten dat de gemeente de informatiehuishouding en daarmee de informatieveiligheid op orde heeft. We zorgen ervoor dat alle organisatorische, procedurele en technische beveiligingsmaatregelen geborgd zijn, zodat de continuïteit van ICT, informatie en informatievoorziening zijn gegarandeerd en eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten beperkt zijn. De Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO) is vanaf 2020 het nieuwe basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen). BIO is een doorontwikkeling van de nu bestaande BIG (Baseline Informatievoorziening Gemeenten) en legt meer de nadruk op risicomanagement en de rol van de bestuurder en lijnmanager.

Naast de verantwoording vanuit de BIG/BIO is er ook de verantwoording vanuit verschillende taakvelden en basisregistraties, te weten:

- Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Wet SUWI),
- Wet Basisregistratie Personen (BRP),
- Wet Paspoortuitvoeringsregeling (PUN),
- Wet Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG),
- Digitale persoonsidentificatie (DigiD),
- Basisregistratie Ondergrond (BRO).

Jaarlijks legt het college in een zogeheten 'Collegeverklaring ENSIA' verantwoording af over de basisregistratie DigiD en Suwi-net.

PARAGRAAF

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

Het onderhoud van de kapitaalgoederen bestaat uit de instandhouding van openbare ruimte, waaronder wegen, water, groen, riolering, verlichting, kunstwerken, speeltoestellen en gebouwen. Het fundament hiervoor ligt vast in de volgende beleidsdocumenten en onderhoudsplannen:

- Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024
- Wegenbeleidsplan
- Beleidsplan openbare verlichting
- Regionale mobiliteitsvisie Trendsportal
- Speelruimtebeleidsplan
- Groenbeleidsplan

Kerncijfers kapitaalgoederen	
Omschrijving	Aantallen
Oppervlakte gemeente	• 5.040 ha
Te onderhouden gebied	• 28 ha bosplantsoen • 105 ha gemeentelijk openbaar groen • 127 ha verhardingen • 39 speelterreinen
Door gemeente beheerd	• Wegen 203 km (46 km onverhard en 157 km verhard) • Berm 300 km • 30 gebouwen (excl. schoolgebouwen) • 13 objecten, zoals beelden en kapelletjes • 250 speeltoestellen
Drukriool	• lengte 63 km
Vrijvalriool	• lengte 107 km • Waarvan 24 km gescheiden (10 km DWA en 14 km HWA)
Overstorten	• 20 stuks • Waarvan 9 stuks met randvoorzieningen (4 retentiebasins, 5 bergbezinkbasins)
Overige riolering	• 6.100 kolken • 241 pompunits • 15 grote gemalen

Beheer

Kwaliteit openbare ruimte

Het gewenste kwaliteitsniveau van de openbare ruimte is vastgelegd in de meetlat integrale kwaliteit openbare ruimte. De uitvoering van het beheer is volledig uitbesteed op basis van de in de meetlat opgenomen kwaliteitsbeelden. De volgende beheerwerkzaamheden worden door BuitenWerk (INTOS) uitgevoerd: groenbeheer, wegenbeheer, schoonhouden buitenruimte en van het rioolbeheer de rioolstoringen. De overige werkzaamheden worden aan andere derde partijen uitbesteed.

Gennep zet in op:

- Een schone en veilige stad.
- Een hoge waardering van de gebruikers voor de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Een goede prijs-kwaliteit verhouding voor het beheer van de openbare ruimte.

Voor het goed onderhouden van de openbare ruimte is ook een meldingsstelsysteem actief voor inwoners die ongenoegens hebben over de kwaliteit van de openbare ruimte.

Beleidsplannen				
Plannen	Vastgesteld door de raad	Jaar	Financiële vertaling begroting en meerjarenraming	Achterstallig onderhoud
Wegenbeleidsplan 2016-2020	Ja	2016	Ja	Ja
Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024	Ja*	2019	Ja	Nee
Gemeentelijke gebouwen inclusief binnensportaccommodaties	Ja	2006	Ja	Nee
Onderwijshuisvesting MOP 2010-2019	Nee	2010	n.v.t.	Nee
Beleidsplan openbare verlichting 2018-2022	Ja	2018	Ja	Nee
Groenbeleidsplan 2016-2020	Ja	2016	Ja	Nee
Integraal Verkeers- en vervoersplan	Ja	2018	Ja	Nee
Speelruimtebeleidsplan "Spelen en ontmoeten in de openbare ruimte" 2016-2019	Ja	2016	Ja	Nee

* Besluitvorming wordt verwacht in november 2019

Gebouwen

De "Nota onderhoud gemeentelijke gebouwen 2006" is nog steeds van toepassing voor de bepaling van het gewenste kwaliteitsniveau van onze gebouwen. In deze nota is het visueel en technisch onderhoudsniveau in categorieën ingedeeld. De (energetische) duurzaamheid neemt hierin een belangrijke plaats in. Middels een meerjarenonderhoudsplan zijn de totale onderhoudskosten over een periode van tien jaren geraamd. Deze onderhoudskosten zijn vertaald in een voorziening die gevoed wordt met een jaarlijkse dotatie.

Het onderhoudsplan wordt om de drie à vier jaren geactualiseerd. De laatste actualisatie dateert van 2017. Vooral geplande investeringen voor zowel het gemeentekantoor als de binnensportaccommodaties leggen een behoorlijke druk op de voorziening. In de begroting van 2020 worden de energetische maatregelen uit de lijst met erkende maatregelen integraal meegenomen.

Het meerjarenonderhoudsplan is een dynamisch plan. Aan het begin van elk jaar wordt op grond van de werkelijke kwaliteit van de gebouwen een uitvoeringsdocument opgesteld. Daar waar de onderhoudsplicht gezamenlijk door beheer en exploitant wordt uitgevoerd, worden vooraf prioriteiten gesteld en budgetafspraken gemaakt.

Speelterreinen

De gemeente Gennep is verantwoordelijk voor het onderhoud en de veiligheid van circa 250 speeltoestellen, verspreid over 39 locaties. We zorgen ervoor dat de speelterreinen en toestellen netjes onderhouden worden en veilig zijn, zodat onze (jongste) inwoners hier veilig gebruik van kunnen maken. De gemeente voert daarom regelmatig visuele inspecties uit en controleert een toestel extra als er een melding over binnenkomt.

Eén keer per jaar worden alle toestellen geïnspecteerd door een erkend inspectiebedrijf.

Overeenkomstig een wettelijke verplichting, wordt een logboek bijgehouden van alle inspecties en onderhoudswerkzaamheden.

Financiën

In onderstaand overzicht zijn de dotaties aan de voorzieningen voor onderhoud en de investeringen in de kapitaalgoederen opgenomen.

Kosten onderhoud en investeringen kapitaalgoederen						
	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud wegen	€ 269.000	€ 297.000	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000
Planmatig onderhoud wegen	€ 214.000	€ 275.000	€ 314.000	€ 374.000	€ 364.000	€ 374.000
Onderhoud openbare verlichting	€ 57.000	€ 43.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000
Onderhoud openbaar groen	€ 1.138.000	€ 1.137.000	€ 1.162.000	€ 1.162.000	€ 1.162.000	€ 1.162.000
Onderhoud speelterreinen	€ 59.000	€ 139.000	€ 98.000	€ 73.000	€ 73.000	€ 73.000
Investering wegen	€ 315.000	€ 1.835.000	€ 1.245.000	€ 0	€ 0	€ 0
Onderhoud riolering vrijverval	€ 112.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000
Onderhoud kolk en huisaansluitingen	€ 187.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000
Onderhoud randvoorzieningen	€ 11.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000
Onderhoud drukriolering	€ 217.000	€ 241.000	€ 136.000	€ 136.000	€ 136.000	€ 136.000
Investeringen riolering	€ 1.107.000	€ 1.741.000	€ 1.067.000	€ 1.187.000	€ 684.000	€ 0
Dotatie voorziening onderhoud gebouwen	€ 636.000	€ 1.300.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
Gepland onderhoud gebouwen	€ 473.000	€ 1.888.000	€ 381.000	€ 319.000	€ 521.000	€ 272.000
Boekwaarde gebouwen, incl. scholen	€ 15.355.000	€ 17.642.000	€ 16.657.000	€ 15.736.000	€ 14.950.000	€ 14.181.000
Boekwaarde investeringen riolering	€ 15.714.000	€ 17.612.000	€ 16.738.000	€ 16.315.000	€ 15.892.000	€ 15.469.000

PARAGRAAF

VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: de gemeente heeft een zetel in het bestuur en/of heeft stemrecht (via aandelen). Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Verbonden partijen zijn onder meer vennootschappen/deelnemingen (nv's en bv's), gemeenschappelijke regelingen en sommige publiek-private samenwerkingen. Stichtingen en verenigingen kunnen ook verbonden partijen zijn als de gemeente een zetel in het bestuur heeft en sprake is van een financieel belang. Soms zijn we als gemeente verplicht om taken met anderen uit te voeren, met name bij gemeenschappelijke regelingen, maar in de meeste gevallen betreft het een vrije keuze van de gemeenteraad, het college of burgemeester (afhankelijk van het betreffende besluitvormende bestuursorgaan).

Inzicht in de verbonden partijen is voor de gemeenteraad om de volgende redenen van belang:

- De verbonden partij voert vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De gemeente blijft verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. De kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad strekt zich dan ook uit tot de verbonden partij.
- De gemeente maakt kosten en kan financiële risico's met bijbehorende budgettaire gevolgen lopen met de verbonden partij. Vanuit financieel perspectief zijn met name het financiële belang van de gemeente in de verbonden partij, de te verwachten resultaten van de verbonden partij en het inzicht in de samenhangende risico's en de weerstandspositie van de verbonden partij van belang.

Beleid & Ontwikkeling

Beleid

Verbonden partijen leveren voor gemeenten een forse bijdrage aan de realisatie van uiteenlopende, door de gemeenteraad bepaalde, maatschappelijke doelen. Vanwege die praktijk is het van belang dat de aansturing adequaat is. Enerzijds om grip te houden op de realisatie van de gemeentelijke doelen. Anderzijds omdat verbonden partijen vaak uitvoering geven aan projecten waar grote (financiële) risico's aan verbonden zijn.

Invloed en toezicht zijn ook gewenst vanuit het oogpunt van democratische controle.

In de Nota verbonden partijen zijn de richtlijnen opgenomen over het aangaan van nieuwe verbonden partijen. Voordat besloten wordt tot het oprichten van of het deelnemen aan een verbonden partij, worden er eerst een risicoanalyse en een toezichtarrangement opgesteld. Daarnaast zal de gemeenteraad altijd in de gelegenheid worden gesteld om eventuele bedenkingen ten aanzien van het aangaan van de verbonden partij kenbaar te maken.

Ontwikkelingen

Het is belangrijk dat de gemeenteraad over de benodigde informatie kan beschikken om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en de daaraan verbonden risico's te kunnen beoordelen en te laten meewegen in het proces van sturing en verantwoording. De regels van het Besluit Begroting en Verantwoording gelden ook voor de gemeenschappelijke regelingen.

Deze paragraaf verbonden partijen beperkt zich tot een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen en de financiële aspecten ervan. Specifieke informatie over de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van gemeentelijke (of regionale) doelstellingen is opgenomen bij de desbetreffende taakvelden.

Overzicht

Publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden	Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden
<i>Gemeenschappelijke regelingen:</i> • Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) • Euregio Rijn-Maas-Noord • Euregio Rijn-Waal • Gemeenschappelijke orgaan openbaar basisonderwijs • Intergemeentelijke Werkvoorziening Genneep, Mook & Middelaar (IWGM) • Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) • Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord • Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz • Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord	<i>Deelname in vennootschappen (deelnemingen):</i> • Bodemzorg Limburg B.V. / Nazorg Limburg B.V. • N.V. Bank Nederlandse Gemeenten • Vereniging Afvalsamenwerking Limburg • WaterleidingMaatschappij Limburg N.V. (WML) <i>Deelname in vennootschappen als gevolg van splitsing Essent N.V. in een netwerkbedrijf en een productie- en leveringsbedrijf en verkoop van het productie- en leveringsbedrijf aan RWE:</i> • Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. • CBL Vennootschap B.V. • Claim Staat Vennootschap B.V. • Verkoop Vennootschap B.V. • Vordering Enexis B.V. • Enexis Holding N.V. • Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding N.V. (VEGAL)

Het overzicht omvat per verbonden partij de volgende gegevens:

- Naam deelnemende partij.
- Wijze van behartiging (en omvang van zeggenschap).
- Vermelding van het programma waarin de verbonden partij actief is. De financiële relatie, veelal de jaarlijkse bijdrage van de gemeente.
- De financiële en beleidsmatige risico's met betrekking tot de verbintenis met de verbonden partij.
- De vermogensontwikkeling van eigen en vreemd vermogen over de jaren 2016-2018.
- Omvang van het financiële resultaat.

Publiekrechtelijk

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
N.v.t.	Algemene dekkingsmiddelen	Bijdrage 2018 € 176.802	De gemeente is naar rato van de jaarlijkse bijdrage risicodragers en voor de eigen (gemeentelijke) belastingopbrengsten
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	-998	160	268
Vreemd vermogen	5.439	5.870	5.859
Resultaat	-714	-433	-325

[Bijdrage aan taakveld 0.61 OZB & overige belastingen](#)

Euregio Rijn-Maas-Noord			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Burgemeester lid van het algemeen bestuur	Economische structuur, toerisme en recreatie	Bijdrage € 6.880 per jaar (2 stemmen)	Geen
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	341	373	381
Vreemd vermogen	354	445	570
Resultaat	29	32	8

[Bijdrage aan taakveld 3.1 Economische ontwikkeling](#)

Euregio Rijn-Waal			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Burgemeester lid van het algemeen bestuur	Economische structuur, toerisme en recreatie	Bijdrage € 3.775 per jaar	Geen
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	1.315	1.460	1.460
Vreemd vermogen	2.424	2.453	2.707
Resultaat	0	145	-1

[Bijdrage aan taakveld 3.1 Economische ontwikkeling](#)

Gemeenschappelijk orgaan openbaar basisonderwijs			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille openbare ruimte en middelen	Onderwijs en kinderopvang	Bijdrage € 250 per jaar	Geen
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)	2015	2016	2018
Eigen vermogen	3.321	3.640	3.693
Vreemd vermogen	2.537	3.323	3.294
Resultaat	356	319	54

[Bijdrage aan taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting](#)

Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennep Mook & Middelaar (IWGM)			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille samenleving, wonen en milieu	Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	Bijdrage 2018 € 14.363 aan beheerkosten en € 648.923 aan ontvangen gemeentelijke bijdrage	Een exploitatietekort

[Bijdrage aan taakveld 6.4 Begeleide participatie](#)

Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Burgemeester lid van het algemeen bestuur en DB	Veiligheid en duurzaamheid	Bijdrage € 1.657.804	Exploitatietekort van de Veiligheidsregio.
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	1.675	2.711	2.809
Vreemd vermogen	44.341	47.054	50.702
Resultaat	65	110	-654

[Bijdrage aan taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer](#)

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille samenleving, jeugd en onderwijs	Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	Bijdrage 2018 € 109.721	Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	0	0	0
Vreemd vermogen	1.046	962	1.208
Resultaat	0	200	364

[Bijdrage aan taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-](#)

Omnibuzz			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille samenleving, jeugd en onderwijs	Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	Bijdrage € 380.000,- per jaar	Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	n.v.t.	2.006	1.483
Vreemd vermogen		1.139	2.862
Resultaat		633	179

[Bijdrage aan taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen \(WMO\)](#)

Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Burgemeester lid van het algemeen bestuur	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Bijdrage 2018 € 32.000	Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)		2017	2018
Eigen vermogen		opgericht december 2017	€ 334
Vreemd vermogen			€ 1.372
Resultaat			0

[Bijdrage aan taakveld 7.4 Milieubeheer](#)

Privaatrechtelijk

Bodemzorg Limburg B.V. / Nazorg Limburg B.V.			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
De wethouder met in zijn portefeuille milieu vertegenwoordigt de gemeente in de AVA.	Duurzaamheid	Jaarlijkse bijdrage van € 4.268 (€ 0,25 per inwoner)	het nominale aandelenkapitaal € 186,05 (413 stuks á € 0,45).
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	3.209	3.852	1.890
Vreemd vermogen	26.962	27.426	28.066
Resultaat	309	643	-1.962

[Bijdrage aan taakveld 7.3 Afval](#)

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
0,01891% van aandelenkapitaal en vertegenwoordiging via AvA	Algemene dekkingsmiddelen	Dividenduitkering over 2018 € 30.010,50 (€ 2,85 per aandeel). Nominale waarde aandelen € 26.325 10.530 aandelen à € 2,50	Boekwaarde van de aandelen met een verlies van € 26.325 en het jaarlijkse geraamde dividend.
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	4.486	4.953	4.991
Vreemd vermogen	149.514	135.072	132.502
Resultaat	369	393	337

[Bijdrage aan taakveld 0.5 Treasury](#)

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
De wethouder portefeuille milieu neemt deel aan de alg. vergaderingen	Duurzaamheid	Bijdrage 2018 € 1.713 (€ 0,10 per inwoner)	N.v.t.
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Totale lasten	278	423	446
Totale baten	208	431	376
Resultaat	-70	8	-70

[Bijdrage aan taakveld 7.3 Afval](#)

Waterleidingmaatschappij Limburg N.V. (WML)			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
1,2 % van aandelenkapitaal en vertegenwoordiging via de AVA	Duurzaamheid	Er wordt geen dividend uitgekeerd. Nominale waarde aandelen € 27.270 zijnde 6 aandelen à € 4.545	Het nominale aandelenkapitaal € 27.270
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	195	203	209
Vreemd vermogen	384	377	385
Resultaat	6,2	8,4	6,2

[Bijdrage aan taakveld 0.5 Treasury](#)

Deelnemingen inzake splitsing Essent			
Naam	Wijze van behartiging	Relatie programma	Gemeentelijk risico
Publiek Belang Elektriciteitsprod. B.V.	Aandelen (270.000)	Algemene dekkingsmiddelen	Nominale aandelen-kapitaal € 2.700
CBL Vennootschap B.V. (Cross Border Leases)	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Nominale aandelen-kapitaal € 36
Claim Staat Vennootschap B.V.	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Nominale aandelen-kapitaal € 36
Verkoop Vennootschap B.V.	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Nominale aandelen-kapitaal € 36
Vordering Enexis B.V.	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Nominale aandelen-kapitaal € 36
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	1.639	1.620	1.606
Vreemd vermogen	51	18	23
Resultaat	59	-18	-15
CBL Vennootschap B.V. (Cross Border Leases)			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	788	147	138
Vreemd vermogen	149	17	21
Resultaat	-149	-19	-9
Claim Staat Vennootschap B.V.			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	3.209	870	749
Vreemd vermogen	171	53	68
Resultaat	3.251	-110	-121
Verkoop Vennootschap B.V.			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	1.243	151	113
Vreemd vermogen	37	6	57
Resultaat	-525	-67	-38
Vordering Enexis B.V.			
(x € 1.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	24	9	-2
Vreemd vermogen	356.261	356.320	356.324
Resultaat	-19	-15	-11

[Bijdrage aan taakveld 0.5 Treasury](#)

Enexis Holding N.V.			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Aandelen bezit 0,1804% (270.000 stuks) door wethouder met in zijn portefeuille openbare ruimte en middelen.	Algemene dekkingsmiddelen	Dividenduitkering 2018 € 187.123	Het nominale aandelenkapitaal € 270.000 / gestort € 55.242
Vermogensontwikkeling			
(x € 1.000.000)	2016	2017	2018
Eigen vermogen	3.704	3.808	4.024
Vreemd vermogen	3.580	3.860	3.691
Resultaat	207	207	243

[Bijdrage aan taakveld 0.5 Treasury](#)

Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding N.V. (VEGAL)			
Wijze van behartiging	Relatie programma	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
N.v.t.	Algemene dekkingsmiddelen	Jaarlijkse bijdrage € 250	Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage
Vermogensontwikkeling			
	2016	2017	2018
Eigen vermogen	7.238	7.375	nnb
Vreemd vermogen	-	-	nnb
Resultaat	-5.783	137	nnb

[Bijdrage aan taakveld 0.5 Treasury](#)

PARAGRAAF

FINANCIERING

Algemeen

Voor gemeenten is de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) van toepassing. De belangrijkste uitgangspunten van de Wet Fido zijn het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden en het beheersen van renterisico's.

Het beleid voor de financiering is geregeld in het Treasurystatuut gemeente Gennep 2017. Het treasurystatuut bevat onder andere de regels waaraan alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's moeten voldoen.

Ontwikkelingen

Intern

Op basis van de liquiditeitsbegroting kan worden bepaald wanneer een langlopende lening afgesloten moet worden of dat overtollige middelen eventueel weggezet kunnen worden. De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt van kortlopende en langlopende financieringsmiddelen zijn ook mede bepalend voor het moment waarop een lening aangetrokken wordt.

Het treasurystatuut is ook gericht op het voorkomen van risico's bij het uitzetten van gelden. Met de invoering van het schatkistbankieren zijn de mogelijkheden tot het uitzetten van gelden verder beperkt.

Extern

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verwachte verloop van de rente. De gegevens van deze rentevisie zijn afkomstig van onze huisbankier de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten. In de begroting wordt gerekend met een rentepercentage van 2%.

Relatiebeheer & Kasbeheer

Het huisbankierschap is in handen van de Bank Nederlandse Gemeenten. Verder wordt (in zeer beperkte mate) gebruik gemaakt van rekening-courant faciliteiten van de Rabobank. Deze rekening wordt vooral gebruikt voor het afstorten van contanten uit de kassa's van het klantcontactcentrum.

Risicobeheer

Hieronder volgt samenvattend inzicht in de verwachte risicoprofielen van de organisatie ten aanzien van kortlopende schulden (kasgeldlimiet) en langlopende schulden (renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

Het renterisico van kortlopende (of vlottende) schulden wordt bepaald op basis van de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet wordt berekend op basis van een percentage van de totale begrotingsomvang. Dat percentage is door de minister vastgesteld op 8,5%. De gemeente mag voor deze ruimte kortlopende schulden aangaan. Verantwoording over de ruimte binnen de kasgeldlimiet wordt afgelegd aan de provincie.

Bij de toetsing van de kasgeldlimiet is rekening gehouden met het bedrag dat maximaal als negatief saldo gestaan mag worden op de rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Zoals in de tabel weergegeven is, beschikt de gemeente Gennep over een vlottend overschot, waardoor er voldoende ruimte boven de kasgeldlimiet is. Overschrijding van de kasgeldlimiet wordt ook voor 2020 niet verwacht.

Kasgeldlimiet (x € 1.000)					
		2018 Q3	2018 Q4	2019 Q1	2019 Q2
B	Omvang begroting (=grondslag)	€ 45.918	€ 45.918	€ 46.181	€ 46.181
1	Toegepaste kasgeldlimiet (8,5% van B)	€ 3.903	€ 3.903	€ 3.925	€ 3.925
2	Vlottende schuld, gemiddeld	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Vlottend overschot, gemiddeld	€ 9.370	€ 9.802	€ 6.441	€ 6.574
	Ruimte onder limiet (1+3)	€ 13.273	€ 13.705	€ 10.367	€ 10.500
	Overschrijding (1-2)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Renterisiconorm

Het renterisico over de langlopende schulden wordt uitgedrukt in de mate van overschrijding van de renterisiconorm. De renterisiconorm is een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (sinds 2001 vastgesteld op 20%) van de langlopende of vaste schuld per 1 januari van het betreffende jaar

In onderstaand overzicht wordt aangegeven hoe de renterisiconorm en het feitelijke renterisico voor de gemeente Gennep in 2020 tot en met 2023 zich ontwikkelt. Hieruit blijkt dat het renterisico vaste schuld ruimschoots binnen de wettelijk vastgestelde kaders blijft.

Renterisiconorm (x €1.000)				
	2020	2021	2022	2023
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ 0	€ 20.000	€ 0	€ 0
Nieuw verstrekte lange leningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (1)	€ 0	€ 20.000	€ 0	€ 0
Betaalde aflossingen (2)	€ 1.935	€ 2.185	€ 2.435	€ 2.435
Herfinanciering (laagste van 1 en 2) (3)	€ 0	€ 2.185	€ 0	€ 0
Renteherziening op vaste schuld o/g	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Renteherziening op vaste schuld u/g	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Netto renteherziening op vaste schuld (4)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Renterisico op vaste schuld (3+4) (5)	€ 0	€ 2.435	€ 0	€ 0
Totaal begroting per 1 januari	€ 51.421	€ 48.308	€ 48.059	€ 47.680
Renterisiconorm (20% begroting) (6)	€ 10.284	€ 9.662	€ 9.612	€ 9.536
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (6-5)	€ 10.284	€ 7.477	€ 9.612	€ 9.536

Financiering

Leningenportefeuille

In onderstaand overzicht zijn de eventuele mutaties opgenomen als gevolg van nieuwe leningen, aflossingen, vervroegde aflossingen, renteconversies en bijzondere transacties.

De leningen zijn afgesloten ter financiering van de langlopende investeringen. De langlopende leningen beschikken over een lange en vaste rentelooptijd. De gehele leningenportefeuille is ondergebracht bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze bank voldoet aan de voorwaarden zoals gesteld in het Treasurystatuut gemeente Gennep 2017.

Leningenportefeuille (x €1.000)				
	2020	2021	2022	2023
Stand per 1 januari	€ 15.991	€ 14.056	€ 31.871	€ 29.436
Nieuwe leningen	€ 0	€ 20.000	€ 0	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 1.935	€ 2.185	€ 2.435	€ 2.435
Vervroegde aflossingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Stand per 31 december	€ 14.056	€ 31.871	€ 29.436	€ 27.001

Uitzetting van gelden

De uitgezette gelden bestaan uit beleggingen en verstrekte geldleningen. De beleggingen hebben nagenoeg geheel betrekking op branche-eigen aandelen. De belangrijkste zijn WML, BNG en Enexis. Gesteld kan worden, dat in dit kader sprake is van een gering risico.

De langlopende lening aan Enexis is in 2019, conform planning, volledig afgelost. Resteren nog twee verstrekte geldleningen:

- een storting in het revolverend startersfonds gemeente Gennep bij de SVN;
- een lening aan lokale omroep Gennep News.

De storting in het revolverend startersfonds is gebaseerd op de regeling starterslening, die in november 2008 in werking is getreden. De regeling is bedoeld om starters op de koopwoningmarkt een steuntje in de rug te geven. In het fonds waaruit de startersleningen voor de gemeente Gennep worden verstrekt, hebben zowel de provincie als de gemeente Gennep 50% ingebracht. Een revolverend fonds wil zeggen dat de gemeente bij het opheffen van het fonds de inleg terugkrijgt.

In 2018 is aan de Stichting Multimediale Omroep Gennep (Gennep News) een lening van € 30.000 verstrekt. Deze lening is aangewend voor investeringen in tv en registratieapparatuur die onder andere is bedoeld voor het uitzenden van gemeenteraadsvergaderingen. De lening heeft een looptijd tot 2023 en wordt in jaarlijkse termijnen afgelost.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Verstrekte geldleningen (x €1.000)				
	2020	2021	2022	2023
Startersfonds woningmarkt				
Stand per 1 januari	€ 450	€ 450	€ 450	€ 450
Aflossingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Stand per 31 december	€ 450	€ 450	€ 450	€ 450
Gennep News				
Stand per 1 januari	€ 26	€ 18	€ 11	€ 3
Aflossingen	€ 8	€ 8	€ 8	€ 3
Stand per 31 december	€ 18	€ 11	€ 3	€ 0

Garantstellingen

De gemeente Gennep loopt een risico wegens het afgeven van garanties voor leningen, aan derden verstrekt door financiële instellingen. Deze derden oefenen taken uit die in het gemeentelijke beleid passen. De verwachting is dat het risicobedrag van de gewaarborgde gelden de komende jaren afneemt, als gevolg van reguliere aflossingen.

Gewaarborgde geldleningen en garanties (x €1.000)			
Naam van geldnemer	Percentage borgstelling	Oorspronkelijk bedrag	Risico bedrag 31-12-2018
BsGW	1 %	€ 1.400	€ 14
Intos	50 %	€ 3.267	€ 664
Intos	70 %	€ 1.500	€ 595
Sportverenigingen	100 %	€ 715	€ 295
Kasteel Heijen (Roovers)	100 %	€ 151	€ 20
Landgoed Roepaen	100 %	€ 1.044	€ 537
Stichting woonmij. Mooiland	50 %	€ 68.588	€ 33.500
Stichting woonmij. Mooiland	100 %	€ 2.771	€ 934
Stichting Destion	50 %	€ 17.075	€ 6.314
Totaal gewaarborgde geldleningen		€ 96.510	€ 42.873
Intos rekening courant krediet	100%	€ 1.134	€ 0
Totaal verstrekte gemeentegaranties		€ 1.134	€ 0

De risico's ten aanzien van de gewaarborgde gelden aan de woningcorporaties Mooiland en Destion maken onderdeel uit van het borgstelsel van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het Rijk en gemeenten staan beide borg voor 50%. Deze zekerheidsstructuur maakt het mogelijk dat corporaties met voordelige financiering sociale volkshuisvesting kunnen realiseren.

WSW neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie (ondanks de voordelige financieringsvoorwaarden) de rente en aflossing op een door WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Alleen als WSW deze betaalverplichting niet uit de overige buffers kan voldoen, moeten Rijk en gemeenten bijspringen. WSW is nog nooit aangesproken op de borg en schat het risico van de gemeenten en het Rijk in als zeer klein, of zelfs theoretisch. De Vereniging Nederlandse

Gemeenten (VNG) behartigt de belangen van de gemeenten richting WSW. De formele afspraken tussen de VNG en WSW zijn vastgelegd in de overeenkomst tussen beide organisaties.

Renteresultaat

Hieronder een renteschema, waarin financieringsbehoefte en rentelasten/-baten zijn weergegeven. Er wordt een doorkijk geboden voor de jaren 2020-2023.

Renteschema begroting 2020								
(x (Bedragen € 1.000))								
Financieringsbehoefte	1-1-2020		1-1-2021		1-1-2022		1-1-2023	
Boekwaarde per 1 januari:	41.749		39.879		38.117		36.542	
Investeringsprogramma 2020-2023			5.568		18.235		19.586	
Onderuitputting	-3.850		-1.000		-1.000		-1.000	
Grondexploitaties, in exploitatie genomen plannen	2.023		1.967		1.863		1.899	
Totaal boekwaarde investeringen		39.922		46.614		57.215		57.027
Financiering met langlopende gelden saldo 1-1		15.991		24.056		31.621		28.686
Financiering met eigen middelen		23.931		22.358		25.594		28.341
Saldo reserves en voorzieningen		24.690		21.880		21.520		21.086
Financieringsoverschot c.q. tekort (-)		759		-478		-4.074		-6.955
Rentelasten/Baten								
Langlopende leningen	641		610		677		587	
Eigen financieringsmiddelen en belegde reserves								
Rentebaten	-16		-8					
Kortlopende gelden								
Totaal rentelasten		625		602		677		587
PRentelasten/boekwaarde in %	1,565%		1,511%		1,183%		1,028%	
Rente op basis omslagperc. 2%		798		928		1.144		1.140
Saldo taakveld treasury		173		326		467		554

In bovenstaand schema staat de financieringsbehoefte voor de komende jaren. De boekwaarde van de activa daalt door de jaarlijkse afschrijvingen. Op de vaste geldleningen lossen we € 2 miljoen per jaar af. Voor de komende jaren gaan we investeren. Door de aflossingen en de nieuwe investeringen moeten we in 2021 nieuwe geldleningen aantrekken. Hiervoor in € 20 miljoen opgenomen tegen een rente van 1%. Ook na het aantrekken van de nieuwe lening is sprake van een financieringstekort. Als in 2021 blijkt dat dit tekort structureel is verhogen we het bedrag van de vaste geldlening.

Vooralsnog gaan we uit van financiering van het tekort met kasgeldleningen. De rente over de kasgeldleningen in nihil. Voor dit tekort zijn daarom geen lasten opgenomen.

De rente die we betalen over de bestaande vaste geldleningen ligt gemiddeld net boven de 4%. Vervroegde aflossing is niet mogelijk. De werkelijke rentelasten omgeslagen over het totaal aan activa komt voor 2020 uit op een omslagpercentage van 1,56%. Het BBV staat toe om dit naar boven af te ronden op een veelvoud van een 0,5%. In de begroting is bij de toerekening van de rente aan de taakvelden uitgegaan van een omslagrente van 2%, dit berekend over de boekwaarde per 1 januari van de activa behorende bij het taakveld. Door de jaarlijkse aflossingen van de leningen dalen de

rentelasten. Voor de nieuwe lening in 2021 is uitgegaan van een rentepercentage van 1% wat lager is dan de omslagrente> Over het resterende financieringstekort is geen rente berekend. waarmee de omslagrente na 2020 verder daalt en de omslagrente van 2% weer verlaagd kan worden. Met uitzondering van de toegerekende rente aan de gesloten exploitaties heeft dit geen invloed op het begrotingsresultaat. Tegenover de lagere kapitaallasten op de taakvelden staat een lager voordelig saldo op het taakveld treasury.

EMU-Saldo

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (Rijk, lagere overheden en sociale fondsen) van een bepaald land in een bepaald jaar.

EMU-saldo (x €1.000)					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.033	-2.669	-692	-66	234
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.583	3.080	2.004	2.216	2.275
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.763	1.400	1.394	1.380	1.00
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	4.565	5.568	12.209	1.992	761
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in minder zijn gebracht bij post 4					
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord					
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (allen transacties met derden die niet op e exploitatie staan)					
Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord					
Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	2.644	1.812	1.255	1.464	1.079
Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten					
Verkoop van effecten: Gaaf u effecten verkopen? (n/nee) Zo ja wat is bij verkoop de verachte boekwinst op de exploitatie?	nee	nee	nee	nee	nee
Berekend EMU-saldo	-4.896	-5.569	-11.458	74	1.749

Wat zegt het EMU saldo

Het EMU-saldo geeft de kasstroom in enig jaar weer. Een negatief saldo betekent dat je meer uitgeeft dan je in een jaar ontvangt, je liquiditeiten dalen. Bij een positief saldo stijgen de liquiditeiten. Het voorgeschreven model geeft niet de volledige kasstroom weer. In het model wordt geen rekening gehouden met mutaties in de crediteuren en debiteurensaldi en overige transitorische posten. Het EMU-saldo wordt sterk beïnvloed door incidentele ontvangsten of uitgaven en kan dus behoorlijk fluctueren.

Het EMU saldo is in de jaren 2020-2021 negatief. Dit wordt veroorzaakt door de investeringen die gepland zijn, verkeersmaatregelen, aanleg fietstunnel, nieuwbouw KEC. De afschrijvingen van de investeringen zijn gedekt in de meerjarige exploitatiebegroting waarmee in een toekomstige kasstroom is voorzien. Het EMU-saldo is in 2023 positief doordat geen investeringen meer zijn opgenomen in het investeringsprogramma.

FINANCIËLE BEGROTING

FINANCIËLE BEGROTING

EXPLOITATIEBEGROTING

Baten en lasten programmabegroting 2019				
	Programma	Lasten	Baten	Saldo
01	Veiligheid	1.670.637	-48.000	1.622.637
02	Openbare ruimte	3.334.292	-382.000	2.952.292
03	Economische structuur, toerisme en recreatie	1.608.256	-1.746.800	-138.544
04	Onderwijs en kinderopvang	1.372.091	-101.000	1.271.091
05	Cultuur en sport	2.184.893	-57.425	2.127.468
06	Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	24.221.684	-4.525.841	19.695.843
07	Duurzaamheid	3.578.355	-4.019.888	-441.533
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2.436.584	-1.660.189	776.395
09	Dienstverlening	516.659	-185.135	331.524
10	Bestuur en organisatie	8.914.910	-838.910	8.076.000
	Subtotaal programma	49.838.361	-13.565.188	36.273.173
	Algemene dekkingsmiddelen	1.120.044	-33.518.925	-32.398.881
	Onvoorziene uitgaven			
	Gerealiseerd totaal resultaat van baten en lasten	50.958.405	-47.084.113	3.874.292
02	Mutaties reserves programma		-171.596	-171.596
03	Mutaties reserves programma		-565.879	-565.879
04	Mutaties reserves programma		-40.000	-40.000
05	Mutaties reserves programma		-35.500	-35.500
06	Mutaties reserves programma		-721.687	-721.687
07	Mutaties reserves programma		-86.752	-86.752
08	Mutaties reserves programma		-37.015	-37.015
09	Mutaties reserves programma		-47.000	-47.000
10	Mutaties reserves programma		-1.283.523	-1.283.523
11	Mutaties reserves programma		-29.000	-29.000
	Subtotaal mutaties reserves		-3.017.952	-3.017.952
	Gerealiseerd resultaat	50.958.405	-50.102.065	856.340

Baten en lasten programmabegroting 2020				
	Programma	Lasten	Baten	Saldo
01	Veiligheid	1.641.427	-45.500	1.595.927
02	Openbare ruimte	3.432.871	-372.000	3.060.871
03	Economische structuur, toerisme en recreatie	1.208.589	-1.608.000	-399.411
04	Onderwijs en kinderopvang	3.056.586	-152.500	2.904.086
05	Cultuur en sport	2.029.384	-52.425	1.976.959
06	Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	23.204.778	-3.817.397	19.387.381
07	Duurzaamheid	3.997.324	-4.001.770	-4.446
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	3.491.677	-2.509.400	982.277
09	Dienstverlening	357.451	-174.530	182.921
10	Bestuur en organisatie	7.997.813	-872.078	7.125.735
	Subtotaal programma	50.417.900	-13.605.600	36.812.300
	Algemene dekkingsmiddelen	1.003.244	-35.058.840	-34.055.596
	Onvoorziene uitgaven			
	Gerealiseerd totaal resultaat van baten en lasten	51.421.144	-48.664.440	2.756.704
02	Mutaties reserves programma		-125.000	-125.000
03	Mutaties reserves programma		-335.000	-335.000
04	Mutaties reserves programma		-1.666.000	-1.666.000
05	Mutaties reserves programma			
06	Mutaties reserves programma		-250.000	-250.000
07	Mutaties reserves programma		-50.000	-50.000
08	Mutaties reserves programma		-250.000	-250.000
09	Mutaties reserves programma			
10	Mutaties reserves programma	1.007.000	-1.119.500	-112.500
11	Mutaties reserves programma			
	Subtotaal mutaties reserves	1.007.000	-3.795.500	-2.788.500
	Gerealiseerd resultaat	52.428.144	-52.459.940	-31.796

Baten en lasten programmabegroting 2021			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
01 Veiligheid	1.650.881	-45.500	1.605.381
02 Openbare ruimte	3.546.241	-372.000	3.174.241
03 Economische structuur, toerisme en recreatie	1.070.751	-1.650.750	-579.999
04 Onderwijs en kinderopvang	1.386.136	-152.500	1.233.636
05 Cultuur en sport	2.029.869	-52.425	1.977.444
06 Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	22.976.881	-3.817.397	19.159.484
07 Duurzaamheid	3.995.340	-4.011.692	-16.352
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2.034.620	-1.013.900	1.020.720
09 Dienstverlening	395.521	-187.280	208.241
10 Bestuur en organisatie	8.142.412	-872.078	7.270.334
Subtotaal programma	47.228.652	-12.175.522	35.053.130
Algemene dekkingsmiddelen	1.079.906	-35.293.852	-34.213.946
Onvoorzien uitgaven			
Gerealiseerd totaal resultaat van baten en lasten	48.308.558	-47.469.374	839.184
02 Mutaties reserves programma		-75.000	-75.000
03 Mutaties reserves programma		-250.000	-250.000
04 Mutaties reserves programma			
05 Mutaties reserves programma			
06 Mutaties reserves programma			
07 Mutaties reserves programma		-50.000	-50.000
08 Mutaties reserves programma		-250.000	-250.000
09 Mutaties reserves programma			
10 Mutaties reserves programma		-148.000	-148.000
11 Mutaties reserves programma			
Subtotaal mutaties reserves		-773.000	-773.000
Gerealiseerd resultaat	48.058.467	-48.242.374	66.184

Baten en lasten programmabegroting 2022			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
01 Veiligheid	1.651.946	-45.500	1.606.446
02 Openbare ruimte	3.522.019	-372.000	3.150.019
03 Economische structuur, toerisme en recreatie	820.751	-1.720.750	-899.999
04 Onderwijs en kinderopvang	1.671.361	-152.500	1.518.861
05 Cultuur en sport	2.031.004	-42.425	1.988.579
06 Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	22.986.017	-3.967.397	19.018.620
07 Duurzaamheid	4.029.363	-4.056.771	-27.408
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.750.919	-912.100	838.819
09 Dienstverlening	385.521	-155.280	230.241
10 Bestuur en organisatie	8.155.780	-852.078	7.303.702
Subtotaal programma	47.004.681	-12.276.801	34.727.880
Algemene dekkingsmiddelen	1.053.786	-35.515.305	-34.461.519
Onvoorzien uitgaven			
Gerealiseerd totaal resultaat van baten en lasten	48.058.467	-47.792.106	266.361
02 Mutaties reserves programma			
03 Mutaties reserves programma			
04 Mutaties reserves programma			
05 Mutaties reserves programma			
06 Mutaties reserves programma			
07 Mutaties reserves programma		-50.000	-50.000
08 Mutaties reserves programma		-50.000	-50.000
09 Mutaties reserves programma			
10 Mutaties reserves programma		-200.500	-200.500
11 Mutaties reserves programma			
Subtotaal mutaties reserves		-300.500	-300.500
Gerealiseerd resultaat	48.058.467	-48.092.606	-34.139

Baten en lasten programmabegroting 2023			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
01 Veiligheid	1.659.013	-45.500	1.613.513
02 Openbare ruimte	3.526.076	-372.000	3.154.076
03 Economische structuur, toerisme en recreatie	820.751	-1.720.750	-899.999
04 Onderwijs en kinderopvang	1.637.256	-152.500	1.484.756
05 Cultuur en sport	2.030.468	-41.947	1.988.521
06 Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	23.025.248	-4.117.397	18.907.851
07 Duurzaamheid	4.022.374	-4.108.926	-86.552
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.381.646	-588.600	793.046
09 Dienstverlening	415.821	-149.280	266.541
10 Bestuur en organisatie	8.194.274	-852.078	7.342.196
Subtotaal programma	46.712.927	-12.148.978	34.563.949
Algemene dekkingsmiddelen	966.811	-35.512.930	-34.546.119
Onvoorzijene uitgaven			
Gerealiseerd totaal resultaat van baten en lasten	47.679.738	-47.661.908	17.830
02 Mutaties reserves programma			
03 Mutaties reserves programma			
04 Mutaties reserves programma			
05 Mutaties reserves programma			
06 Mutaties reserves programma			
07 Mutaties reserves programma			
08 Mutaties reserves programma			
09 Mutaties reserves programma			
10 Mutaties reserves programma		-251.750	-251.750
11 Mutaties reserves programma			
Subtotaal mutaties reserves		-251.750	-251.750
Gerealiseerd resultaat	47.679.738	-47.913.658	-233.920

In de begroting is jaarlijks € 25.000 beschikbaar voor onvoorzien.

Voor te betalen vennootschapsbelasting is niets opgenomen. Indien dit aan de orde is dan heeft het betrekking op de grondexploitaties en dekken we de kosten uit de algemene reserve grondexploitaties.

De kosten van de overhead zijn onderdeel van programma 10 Bestuur en organisatie. Voor de specificatie van de kosten van de overhead verwijzen wij u naar de paragraaf Bedrijfsvoering onderdeel kosten organisatie.

Incidentele lasten inclusief toevoegingen reserves					
Pr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
P2	Verkeersmaatregelen en onderzoeken	€ 125.000	€ 75.000		
P3	Budget de Brem	€ 50.000			
P3	Economische beleid	€ 65.000	€ 10.000		
P3	Werkbudget uitvoering routeboek	€ 250.000	€ 250.000		
P3	Aanleg natuurspeeltuinen	€ 25.000			
P4	Afboeking boekwaarde en sloop schoolgebouwen Picardie	€ 1.626.000			
P4	Exploitatielasten leegkomend gebouw Mikado	€ 40.000			
P6	Salariskosten inwoners transformatie sociaal domein	€ 100.000			
P7	Optimalisatie begraafplaats	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
P8	Invoering nieuw vergunningensysteem	€ 150.000			
P8	Budget implementatie Omgevingswet	€ 100.000	€ 250.000	€ 50.000	
P10	Communicatie invoering nieuwe huisstijl	€ 25.000			
P10	Beheer basisregistratie	€ 31.500			
P10	Toevoeging bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	€ 1.007.000			
Totaal incidentele lasten		€ 3.644.500	€ 635.000	€ 100.000	

Incidentele baten inclusief onttrekkingen reserves					
Pr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
P2	Onttrekking AVR verkeersmaatregelen	€ 125.000	€ 75.000		
P3	Onttrekking AVR Grondexploitaties kosten De Brem	€ 60.000			
P3	Onttrekking AVR uitvoering routeboek	€ 250.000	€ 250.000		
P3	Onttrekking AVR aanleg natuurspeeltuinen	€ 25.000			
P4	Onttrekking AVR afboeking boekwaarde en sloop scholen	€ 1.626.000			
P4	Onttrekking AVR kosten leegkomend gebouw Mikado	€ 40.000			
P6	Onttrekking bestemmingsreserve sociaal domein innovatiebudget	€ 100.000			
P6	Onttrekking AVR bijdrage SW voorziening	€ 150.000			
P7	Onttrekking AVR optimaliseren begraafplaats	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
P8	Onttrekking AVR implementatie omgevingswet	€ 100.000	€ 250.000	€ 50.000	
P8	Onttrekking AVR nieuw vergunningensysteem	€ 150.000			
P10	Onttrekking AVR nieuwe huisstijl	€ 25.000			
P10	Onttrekking AVR vorming bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	€ 1.007.000			
Totaal incidentele baten		€ 3.708.000	€ 625.000	€ 100.000	

Voor de beoordeling van een structureel en reëel evenwicht van de begroting worden de incidentele lasten en baten en structurele toepassingen van reserves geëlimineerd.

Structurele onttrekking aan reserves

Pr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
P10	Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	€ 87.500	€ 148.000	€ 200.500	€ 251.750
	Totaal	€ 87.500	€ 148.000	€ 200.500	€ 251.750

Structureel en reëel evenwicht begroting

	2020	2021	2022	2023
Totaal lasten	€ 52.428.000	€ 48.308.000	€ 48.059.000	€ 47.680.000
Incidentele lasten	- € 3.644.500	- € 635.000	- € 100.000	0
Structurele toevoegingen aan reserves				
Structurele lasten	€ 48.783.500	€ 47.673.000	€ 47.959.000	€ 47.680.000
Totaal baten	€ 52.460.000	€ 48.242.000	€ 48.093.000	€ 47.914.000
Incidentele baten	- € 3.708.000	- € 625.000	- € 100.000	0
Structurele onttrekkingen aan reserves				
Structurele baten	€ 48.752.000	€ 47.617.000	€ 47.993.000	€ 47.914.000
Structureel en reëel saldo	- € 31.500	- € 56.000	€ 34.000	€ 234.000

Ook na eliminatie van voornoemde posten zijn onze structurele baten hoger dan de structurele lasten waardoor er een structureel en reëel evenwicht in onze begroting zit.

FINANCIËLE BEGROTING

INVESTERINGEN EN BALANSONTWIKKELINGEN

Meerjarig investeringsprogramma

In de begroting 2020-2023 is het onderstaande investeringsvolume opgenomen:

• Vervanging zoutstrooiers	€ 75.000
• Bijdrage rotondes N271	€ 350.000
• Verkeersmaatregelen	€ 985.000
• Verbetering wijken	€ 500.000
• Aanleg openbare ruimte rondom KEC	€ 1.170.000
• Uitbreiding en aanpassingen schoolgebouwen	€ 1.150.000
• Nieuwbouw KEC	€ 9.790.000
• Gemeenschapsvoorzieningen	€ 1.800.000
• Vervangingen ICT	€ 730.000
• Vervangingen riolering	€ 4.680.000

Een specificatie van de investeringen is opgenomen in bijlage 1 Meerjarig investeringsprogramma.

Balansontwikkelingen

Activa

De activa van de gemeente bestaan voornamelijk uit gebouwen, rioleringen en verstrekte geldleningen.

De gebouwen zijn weer onder te verdelen in:

- Huisvesting ambtelijke organisatie
- Schoolgebouwen
- Gemeenschapsaccommodaties en sportaccommodaties.

De boekwaarde van de activa is per 1-1-2020 € 36 miljoen. De jaarlijkse afschrijvingen en aflossingen bedragen gemiddeld € 2 miljoen. Het investeringsniveau ligt de komende jaren hoger dan de jaarlijkse afschrijvingen waardoor de boekwaarde van de activa toeneemt naar € 56 miljoen eind 2022.

De boekwaarde van de grondexploitaties neemt af door verkoop van kavels. Eind 2022 verwachten nog één eigen grondexploitatie te hebben.

Vaste geldleningen

De activa worden deels gefinancierd door vaste geldleningen. Het saldo van de vaste geldleningen per 1 januari 2020 is € 15,8 miljoen. De jaarlijkse aflossingen bedragen € 1,9 miljoen. Door de voorgenomen investeringen verwachten we in 2021 een nieuwe leningen af te moeten sluiten waarbij we vooralsnog uitgaan van € 20 miljoen. Het resterende tekort aan financiering wordt ingevuld met kasgeldleningen.

Reserves

Op basis van het BBV moeten alle investeringen geactiveerd worden. De Algemene Vrije Reserve wordt niet meer ingezet voor dekking van investeringen, wel voor dekking van incidentele lasten. De omvang van onze grondexploitaties is beperkt waarmee de hoogte van de algemene reserve grondexploitaties weinig fluctueert. Voor de jaren 2021-2023 is hierdoor sprake van een stabilisatie van onze reserves.

Financiering

Onze investeringen worden gefinancierd met leningen die wij hebben afgesloten en door de inzet van het eigen vermogen, reserves en voorzieningen. Het totaal aan leningen, eigen vermogen en reserves en voorzieningen is in 2020 nog hoger dan de boekwaarde van de activa. Dit zien wij ook terug in onze liquiditeitspositie, we hebben een overschot aan liquide middelen.

Vervroegd aflossen van vaste geldleningen is niet mogelijk. De overtollige liquide middelen moeten wij verplicht onderbrengen in de rijksschatkist en door de lage rentestand is het rendement in feite nihil. Door het hoge investeringsvolume in de jaren 2020-2023 moeten we in 2021 weer geld lenen. Rekening is gehouden met een vaste geldleningen van in totaliteit € 20 miljoen. Voor kortlopende financieringen is geen rentelast opgenomen.

Geprognostiseerde balans

Bovengenoemde ontwikkelingen zijn verwerkt in onderstaande geprognosticeerde balans voor de jaren 2020-2023.

Geprognosticeerde balans <i>Bedragen x € 1.000</i>					
Omschrijving	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Materiële vaste activa	36.183	44.315	56.220	55.996	54.482
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	132	132	132	132	132
Leningen aan deelnemingen	0	0	0	0	0
Uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.	450	450	450	450	450
Voorraden	2.023	1.967	1.863	1.899	773
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.375				
Liquide middelen	250	250	250	250	250
Overlopende activa	5.000	5.000	3.000	3.000	3.000
Totaal activa	45.413	52.114	61.915	61.727	59.087
Eigen vermogen	15.851	13.617	13.117	13.067	13.067
Voorzieningen	6.571	5.972	5.768	4.880	4.827
Vaste schulden	15.991	24.056	31.621	28.686	25.751
Kasgeld leningen		1.469	6.409	10.094	10.442
Netto vlottende schulden	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Overlopende passiva	6.000	6.000	4.000	4.000	4.000
Totaal passiva	45.413	52.114	61.915	61.727	59.087

BIJLAGEN

BIJLAGE

MEERJARIG INVESTERINGSPROGRAMMA

Investeringsprogramma 2020-2023											
Omschrijving investering	Jaar van investering					Afschr. termijn	Afschr. bedrag	Kapitaallasten 2,00%			
	2020	2021	2022	2023	2024			2021	2022	2023	2024
Programma 2 Openbare ruimte											
Bijdrage rotondes N271	350.000					25	14.000	21.000	20.720	20.440	20.160
Vervanging strooiers		75.000				10	7.500		9.000	8.850	8.700
Stedebouwkundige kwaliteit 'oude' wijken	500.000					25	20.000	30.000	29.600	29.200	28.800
Zwarteweg 60 km maatregelen	185.000					25	7.400	11.100	10.952	10.804	10.656
Zwarteweg binnen de bebouwde kom	800.000					25	32.000	48.000	47.360	46.720	46.080
Aanleg openbare ruimte KEC		670.000				20	33.500		46.900	46.230	45.560
Aanleg openbare ruimte KEC, grond		500.000				0	0		10.000	10.000	10.000
Programma 4 Onderwijs en Kinderopvang											
Uitbreiding Elzendaalcollege	650.000					40	16.250	29.250	28.925	28.600	28.275
Aanpassing gebouw Mikado	500.000					20	25.000	35.000	34.500	34.000	33.500
Kindcentrum Picardie uitvoering		6.500.000				40	162.500		292.500	289.250	286.000
Kindcentrum Picardie uitvoering aanvulling		3.287.000				40	82.175		147.915	146.272	144.628
Programma 6 Sociaal domein											
Gemeenschapsvoorz. kernen gemeente Gennep	600.000					25	24.000	36.000	35.520	35.040	34.560
Gemeenschapsvoorz. kernen gemeente Gennep		600.000				25	24.000		36.000	35.520	35.040
Gemeenschapsvoorz. kernen gemeente Gennep			600.000			25	24.000			36.000	35.520
Gemeenschapsvoorz. kernen gemeente Gennep						25	0				0
Programma 7 Milieu											
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed											
Programma 10 Bestuur en Organisatie											
Audioapparatuur raadzaal				30.000		5	6.000				6.600
Netwerkinfrastructuur	175.000					4	43.750	47.250	46.375	45.500	44.625
Netwerkinfrastructuur		210.000				4	52.500		56.700	55.650	54.600
Werkplekomgeving			150.000			4	37.500			40.500	39.750
Netwerkinfrastructuur					175.000	4	43.750				
Plaatsonafhankelijk werken	20.000					4	5.000	5.400	5.300	5.200	5.100
Vervanging iPads en laptops	46.750					4	11.688	12.623	12.389	12.155	11.922
Vervanging mobile thin clients			55.250			4	13.813			14.918	14.642
Vervanging iPads en laptops				46.750		4	11.688				12.623
Totaal exclusief riolering	3.826.750	11.842.000	805.250	76.750	175.000		698.014	275.623	870.656	950.849	957.340
Programma 7 Milieu en Volksgezondheid											
Investerings riolering jaarschijf 2020	1.458.000					60	24.300	53.460	52.974	52.488	52.002
Investerings riolering overig 2020	283.100					15	18.873	24.535	24.158	23.780	23.403
Investerings riolering jaarschijf 2021		700.000				60	11.667		25.667	25.434	25.200
Investerings riolering overig 2021		366.700				15	24.447		31.781	31.292	30.803
Investerings riolering jaarschijf 2022			1.010.000			60	16.833			37.033	36.696
Investerings riolering overig 2022			176.600			15	11.773			15.305	15.070
Investerings riolering jaarschijf 2023				500.000		60	8.333				18.333
Investerings riolering overig 2023				184.000		15	12.267				15.947
subtotaal riolering	1.741.100	1.066.700	1.186.600	684.000	0		128.493	77.995	134.580	185.332	217.454
Totaal algemeen	5.567.850	12.908.700	1.991.850	760.750	175.000		826.507	353.618	1.005.236	1.136.181	1.174.794

BIJLAGE

VASTE ACTIVA

Staat van vaste activa Begroting 2020						
Activa module	Omschrijving Activum	Boekwaarde per 31-12-2019	Afschrijving/aflossing 2020	Rente lasten 2020	Kapitaal lasten 2020	Boekwaarde per 31-12-2020
360	Grond Ven-Zelderheide	205.000	0	4.100	4.100	205.000
A121	Totaal gronden en terreinen met economisch nut	205.000	0	4.100	4.100	205.000
14	Bouw sporthal Picardie	688.623	49.187	13.772	62.960	639.435
15	Renovatie c.q. groot onderhoud micro-sporthal	0	0	0	0	0
16	Nieuwbouw Sociaal Cultureel Centrum, voorbereidingskrediet	97.500	3.750	1.950	5.700	93.750
17	Nieuwbouw Sociaal Cultureel Centrum Pica Mare	1.044.334	37.322	20.887	58.209	1.007.011
18	Nieuwbouw Sociaal kunstzinnig onderwijs	192.048	6.907	3.841	10.748	185.141
23	Bouw kleedaccommodatie korfbalvereniging VIOS	3.298	3.297	66	3.363	0
26	Nieuwbouw kleuterschool Elckerlyc 1984	34.092	6.819	682	7.500	27.274
27	Bouwrijpmaken grond O.L.S. Elckerlyc	3.676	919	74	993	2.757
28	Nieuwbouw O.L.S. Elckerlyc 1984	39.066	9.766	781	10.548	29.299
29	Bouw 2 lokalen O.B.S. Elckerlyc 1986	29.424	4.904	588	5.493	24.520
30	Kleuterschool Picardie	12.190	6.095	244	6.338	6.095
31	Integratie verbouw Maria Goretti/Picardie	54.462	9.077	1.089	10.166	45.385
32	Ingrijpend onderhoud Basisschool Maria Goretti	135.510	9.034	2.710	11.744	126.476
34	Nieuwbouw kleuterschool Gennep-Zuid 1983	28.417	9.472	568	10.041	18.945
37	Vervanging gevelconstructie "De Ratel"	33.349	2.779	667	3.446	30.570
38	Bouw 4e lokaal de Goede Herder	19.444	1.620	389	2.009	17.824
40	Verbouw basisschool de Goede Herder 1984	0	0	0	0	0
43	Verbouw basisschool de Heggerank	44.174	4.417	883	5.301	39.756
46	Renovatie basisschool Milsbeek	143.910	11.992	2.878	14.871	131.918
47	Uitbreiding bijzondere basisschool de Brink	126.129	8.409	2.523	10.931	117.720
48	Aanv.uitbreiding de Brink+uitbr.1e inr. 8e+9e groep	9.396	587	188	775	8.808
49	De Brink, Tijdelijke uitbreiding huisvesting 13e groep	57.810	8.259	1.156	9.415	49.551
50	Nieuwbouw kleuterschool Ven-Zelderheide	6.324	2.108	126	2.234	4.216
51	Nieuwbouw lagere school Ven-Zelderheide	13.801	6.901	276	7.177	6.900
52	Ratel: verbouwing	23.823	1.134	476	1.611	22.689
54	Uitbreiding SO-MLK Dr. Van Gilsschool	46.024	3.835	920	4.756	42.189
55	Huisvestingsvoorz.Augustinusschool	7.027	586	141	726	6.442
56	Bouw gymzaal Gennep-Zuid	0	0	0	0	0
58	Wijkaccommodatie Gennep-Zuid	10.006	1.668	200	1.868	8.338
59	Plankosten gemeenschapsacc. Gennep-Zuid	11.889	930	238	1.167	10.959
60	Bouw gemeenschapsaccommodatie Gennep-Zuid	66.703	7.255	1.334	8.589	59.448
61	Nieuwbouw wijkgebouw Gennep-Oost	33.814	5.636	676	6.312	28.178
62	Uitbr. "De Uitkomst"(incl.peutersp.zl.) Ven-Zelderheide	28.137	1.481	563	2.044	26.656
63	Verbouw BS de Heggerank tot gem.schapshuis	270.583	18.248	5.412	23.660	252.334
66	Nieuwbouw peuterspeelzaal Milsbeek	37.560	2.209	751	2.961	35.350
68	Aanpassing Markt 1	61.564	3.009	1.231	4.240	58.555
72	Nieuwbouw ZMLK school Augustinusschool	633.796	33.362	12.676	46.038	600.434
73	Renovatie en aanpassing voorm.Dr.van Gilsschool	264.942	14.977	5.299	20.276	249.965
74	Uitbreiding 9e groep Elckerlyc (zie wijz. 37/2000)	75.264	4.181	1.505	5.687	71.083
75	Elckerlyc: uitbr. 2 lokalen (zie ook wijz. 37/2000)	139.698	6.987	2.794	9.780	132.712

Staat van vaste activa Begroting 2020						
Activa module	Omschrijving Activum	Boekwaarde per 31-12-2019	Afschrijving/aflossing 2020	Rente lasten 2020	Kapitaal lasten 2020	Boekwaarde per 31-12-2020
76	Ratel uitbreiding 9e groep	148.666	7.079	2.973	10.053	141.587
77	Algehele aanpassing basisschool Maria Goretti	43.582	2.561	872	3.433	41.021
79	Bouw bibliotheek Ellen Hoffmannplein	554.038	27.609	11.081	38.690	526.429
80	Bibliotheek Speel-O theek	4.828	241	97	338	4.586
81	Aankoop pand Ellen Hoffmannplein 1	1.765.127	126.181	35.303	161.483	1.638.946
82	Nieuwbouw Gemeentewerf	1.562.171	57.987	31.243	89.231	1.504.183
85	Hezelandcollege, aanpassingen vaklokalen c.a.	290.403	12.626	5.808	18.434	277.777
86	Hezelandcollege, vernieuwing huisvesting	455.000	17.500	9.100	26.600	437.500
87	Hezelandcollege, bouwkundige aanpassingen	97.500	3.750	1.950	5.700	93.750
88	Uitbreiding gebouw De Brink huisvesting 10e groep	109.588	4.765	2.192	6.956	104.823
89	De Brink, Huisvesting 11e en 12e groep	122.582	5.108	2.452	7.559	117.474
90	De Heggerank, uitbreiding met 1 lokaal, 8e groep	88.310	3.271	1.766	5.037	85.040
91	Onderwijskundige vernieuwingen Openbaar Onderwijs	34.000	11.333	680	12.013	22.667
92	Onderwijskundige vernieuwingen Bijzonder Basis Onderwijs	60.564	60.062	1.211	61.273	502
93	Aanpassing scholen i.v.m. gebruiksvergunning	20.000	6.667	400	7.067	13.333
94	Onderwijskundige vernieuwingen Bijzonder Speciaal Onderwijs	110.101	23.600	2.202	25.802	86.501
95	Hezelandcollege, uitbreiding en renovatie	807.175	30.950	16.143	47.093	776.225
101	Uitbreiding De Piramide	166.600	5.950	3.332	9.282	160.650
102	Uitbreiding Mikado 4 groepen	629.325	20.893	12.587	33.479	608.432
103	Uitbreiding Mikado 1e inrichting 14e groep	0	0	0	0	0
217	Nieuwbouw jongeren accommodatie	454.914	16.282	9.098	25.380	438.633
241	Aanpassingen gemeentewerf Paesplasweg	34.141	1.264	683	1.947	32.876
243	Sociaal Cultureel Centrum Europaplein	437.471	13.439	8.749	22.188	424.032
261	Pand Kleefseweg 27	235.924	0	4.718	4.718	235.924
262	Infrastructuur Mikado	68.444	2.281	1.369	3.650	66.163
263	Gymzaal Mikado	1.034.838	31.938	20.697	52.635	1.002.899
316	Vernieuwde publieksruimte ivm KCC	222.273	14.776	4.445	19.221	207.497
328	Renovatie Elzendaal College 2015 (742001)	309.000	18.750	6.180	24.930	290.250
341	Voorbereidingskrediet IKC (742000)	497.438	12.500	9.949	22.449	484.938
358	Verbouwing gemeentekantoor (704200)	1.899.612	95.000	37.992	132.992	1.804.612
368	Gemeenschapsvoorzieningen kernenjaarschijf 2019 (761500)	200.000	8.000	4.000	12.000	192.000
373	Verduurzaming gemeentekantoor buitenschil (774000)	300.000	15.000	6.000	21.000	285.000
374	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed (774001)	350.000	17.500	7.000	24.500	332.500
A123	Totaal bedrijfsgebouwen met economisch nut	17.641.420	983.983	352.828	1.336.811	16.657.437
118	Bijdrage rioleringswerken Gennep-Zuid GRP	21.441	794	429	1.223	20.647
119	Reconstr.riolering kruising Spoorstr./Brabantweg	22.749	875	455	1.330	21.874
120	Activering voorziening rioleringswerken	410.726	15.797	8.215	24.012	394.929
121	Inventarisatie van niet op riolering aangesl.panden	8.894	556	178	734	8.338
122	Bijdr.herstelwrkz. Niersw./Zuid-Oostw.hoogwater	908	908	18	926	0
123	Optimalisering riolering 1997	174.706	6.988	3.494	10.482	167.717
125	Vervanging riolering Kerkstraat/ged. Oude Baan	170.776	5.889	3.416	9.304	164.887
127	Reconstructie riolering Burg.Woltersstr./Voorhoev.	314.034	11.631	6.281	17.912	302.403
128	Reconstructie riolering Nieuwstr./Oliestr./Molenstraat	59.342	2.198	1.187	3.385	57.144
129	Optimaliseringsmaatregelen riolering 1998	427.228	15.258	8.545	23.803	411.970

Staat van vaste activa Begroting 2020						
Activa module	Omschrijving Activum	Boekwaarde per 31-12-2019	Afschrijving/aflossing 2020	Rente lasten 2020	Kapitaal lasten 2020	Boekwaarde per 31-12-2020
130	Reconstructie riolering Middelweg/Steendalerstraat	242.607	8.664	4.852	13.516	233.943
131	Prinses Irenestr. Riolering	129.185	4.306	2.584	6.890	124.878
133	Afvoerriool Goorsegweg-Niers	8.140	509	163	672	7.631
134	Rioolherstel hoek Achterbroek/Ovenberg	17.927	1.055	359	1.413	16.872
135	Aanleg riolering in Nieuwstraat	24.279	1.428	486	1.914	22.851
136	Rioleringswerken St.Janstr./Niers Gnp Nrd.II+III	64.317	3.573	1.286	4.860	60.744
137	Koeweldestraat riolering	75.494	2.516	1.510	4.026	72.977
139	Touwslagersgroes: Spoelinstallatie bezinkbassin	26.068	1.185	521	1.706	24.883
140	Wilhelminastraat riolering	281.396	9.086	5.628	14.714	272.309
141	Niersdijk: riolering	114.125	3.639	2.283	5.921	110.486
142	Heidestraat: riolering	80.357	2.568	1.607	4.175	77.789
143	Optimaliseringsmaatregelen riolering 1999	242.064	8.049	4.841	12.891	234.015
144	Riolering buitengebied	691.182	31.727	13.824	45.551	659.455
145	Plaatsing IBA's i.v.m. lozing buitengebied	405.615	11.216	8.112	19.328	394.399
146	Moutstraat vervanging riolering	81.683	2.402	1.634	4.036	79.280
147	Burgemeester Janssenstraat: riolering	22.893	686	458	1.144	22.207
148	Rioolvervanging/renovatie van de Gaest	34.480	958	690	1.647	33.522
149	Reconstructie riolering "Kom Ottersum"	49.743	1.309	995	2.304	48.434
150	Vervanging riolering 2006 div. locaties	101.861	2.753	2.037	4.790	99.108
151	Randvoorzieningen rioleringen	360.536	9.122	7.211	16.333	351.414
152	Vervanging riolering Heijenseweg	868.722	22.205	17.374	39.580	846.517
153	Vervanging riolering Langstraat	638.083	16.346	12.762	29.108	621.737
154	Vervanging riolering 2007 div. locaties	1.173.517	29.829	23.470	53.299	1.143.688
156	Infiltratieriool Willem Boyeweg	131.292	3.300	2.626	5.926	127.991
215	Milieustation Heijen, grond	141.780	0	2.836	2.836	141.780
216	Milieustation Heijen	216.560	16.659	4.331	20.990	199.902
242	GRP 2009-2013 2009 vrijverval riolering	27.250	545	545	1.090	26.705
245	GRP 2009-2013 2009 verbeteringsmaatregelen	672	13	13	27	658
252	GRP 2009-2013 2011 vrijverval riolering	148.384	2.805	2.968	5.773	145.579
256	GRP 2009-2013 2011 verbeteringsmaatregelen	251.620	4.771	5.032	9.803	246.849
264	Riolering Hoofdstraat	120.069	2.401	2.401	4.803	117.668
267	Riolering Dionisiusstraat	191.529	4.645	3.831	8.475	186.884
285	Emmastraat/Wilhelminaplein riolering	267.454	5.234	5.349	10.583	262.220
287	Gennep Centraal GRP Fase 1	373.703	7.323	7.474	14.797	366.379
288	Gennep Centraal GRP Fase 3	44.805	862	896	1.758	43.943
289	Gennep Centraal GRP Fase 5	24.750	450	495	945	24.300
305	Rioolvervanging Oudebaan Milsbeek	552.237	10.411	11.045	21.456	541.826
306	Rioolvervanging Vensestraat Ven-Zelderheide	658.674	12.194	13.173	25.368	646.479
308	Rioolvervanging Beukenlaan/Boslaan	224.962	4.199	4.499	8.698	220.763
310	Rioolvervanging Bolwerk	98.402	1.811	1.968	3.779	96.591
313	Rioolvervanging Kanonskamp Milsbeek	253.511	4.695	5.070	9.765	248.816
314	Optimalisering riool Condorstraat Gennep	155.017	2.871	3.100	5.971	152.147
315	Bergbezinkbassin Milsbeek overstortvoorziening	71.271	1.251	1.425	2.677	70.019
319	Rioolvervanging Europaplein	182.000	3.250	3.640	6.890	178.750
320	Riolering Jan Lindersplein en groene gracht (772004)	169.284	2.997	3.386	6.383	166.287
321	Riolering Zuid- & ZO wal en Zand- en Brugstraat	495.434	8.997	9.909	18.906	486.437

Staat van vaste activa Begroting 2020						
Activa module	Omschrijving Activum	Boekwaarde per 31-12-2019	Afschrijving/aflossing 2020	Rente lasten 2020	Kapitaal lasten 2020	Boekwaarde per 31-12-2020
323	Riolering Brugstraat	1.075.937	19.204	21.519	40.723	1.056.733
325	Riolering relining werkzaamheden 2014	138.227	2.500	2.765	5.265	135.727
326	Herinrichting gebied Martinustoren	138.374	2.516	2.767	5.283	135.859
333	Riolering centrumplan Heijen	108.626	1.906	2.173	4.078	106.720
334	Kunstgrasveld sportpark Heijkuul	140.600	2.467	2.812	5.279	138.133
335	Investerings riolering jaarschijf 2015, Julianalaan (772000)	395.361	6.812	7.907	14.719	388.549
343	Investerings riolering jaarschijf 2016, BBB Milsbeek (772001)	605.201	10.108	12.104	22.212	595.094
344	Investerings riolering jaarschijf 2016, Haspel en Gennepershuisweg (772002)	112.684	1.943	2.254	4.197	110.742
345	Investerings riolering jaarschijf 2016, relining (772003)	345.373	5.903	6.907	12.811	339.470
346	Investerings riolering jaarschijf 2017, Nieuwwijkstraat (772006)	217.817	3.740	4.356	8.097	214.077
347	Investerings riolering jaarschijf 2017, Margrietstraat/Roggestraat (772007)	884.278	14.750	17.686	32.436	869.528
348	Investerings riolering jaarschijf 2017, relining (772008)	68.833	1.167	1.377	2.543	67.667
349	Investerings riolering jaarschijf 2017, Kasteelstraat (772009)	569.397	9.642	11.388	21.030	559.755
352	Rioloaansluitingen woonboten haven Heijen (772010)	73.766	1.250	1.475	2.725	72.516
362	Wateroverlast sportvelden Ottersum (772012)	141.699	2.393	2.834	5.226	139.306
A124	Totaal grond- weg- en waterbouwkundige werken met economisch nut	17.161.906	424.010	343.238	767.248	16.737.896
337	Verkeersmaatregelen, 60 km/uur zone buitengebied (721000)	66.854	2.800	1.337	4.137	64.054
338	Herinrichting Bloemenstraat (721001)	373.279	15.223	7.466	22.689	358.056
339	Reconstructie Margrietstraat/Roggestraat (721002)	75.000	3.000	1.500	4.500	72.000
340	Fietspad achter de Weverflat (721003)	474.175	19.120	9.483	28.603	455.055
342	Gebiedsontwikkeling Gennepershuisweg (757000)	477.613	20.788	9.552	30.341	456.825
353	Fietspad Hoofstraat Heijen (721005)	285.905	11.520	5.718	17.238	274.385
354	Voorbereidingskrediet fietstunnel 'Weverrotonde' (721004)	1.067.495	26.750	21.350	48.100	1.040.745
363	Herinrichting Schuttersplein Milsbeek (721006)	350.000	14.000	7.000	21.000	336.000
364	Herinrichting Pottenhoek (721007)	500.000	20.000	10.000	30.000	480.000
365	Verkeersmaatregelen, 60 km/uur zone Brem (721500)	130.000	5.200	2.600	7.800	124.800
366	Verkeersmaatregelen, Schaafsebosweg (721501)	310.000	12.400	6.200	18.600	297.600
376	Parkeerplaatsen Elzendaal College (722000)	60.000	2.400	1.200	3.600	57.600
A124	Totaal grond- weg- en waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut	4.170.321	153.201	83.406	236.608	4.017.119
237	Ford Transit connect (3x, waarvan 1x verkocht)	0	0	0	0	0
A125	Totaal vervoermiddelen met economisch nut	0	0	0	0	0
179	Aanpassing invalidelift Markt 1 (86/14)	12.852	1.888	257	2.145	10.964
357	Vervanging telefooncentrale (704006)	98.334	10.000	1.967	11.967	88.334
361	Audioapparatuur raadzaal (701001)	77.759	7.800	1.555	9.355	69.959
375	Zonnepanelen gemeentewerf (774002)	82.000	8.200	1.640	9.840	73.800
A126	Totaal machines, apparaten en installaties met economisch nut	270.945	27.888	5.419	33.307	243.057

Staat van vaste activa Begroting 2020						
Activa module	Omschrijving Activum	Boekwaarde per 31-12-2019	Afschrijving/aflossing 2020	Rente lasten 2020	Kapitaal lasten 2020	Boekwaarde per 31-12-2020
115	Aanleg veld korfbalvereniging VIOS Ottersum	0	0	0	0	0
185	Uitbreiding algemene begraafplaats Gennep-Zuid	0	0	0	0	0
186	Aanleg Urrentuin	7.079	545	142	686	6.534
188	Uitbreiding urnenmuur op de gem.begraafplaats	3.163	527	63	590	2.636
189	Aanleg urnenmuur	15.509	971	310	1.281	14.538
238	Sneeuwpløeg (3x)	1.402	1.402	28	1.430	0
279	ICT inrichtingsplan BGM glasvezelinfrastructuur	10.004	8.666	200	8.867	1.338
281	Vervanging armaturen openbare verlichting	118.480	9.019	2.370	11.388	109.462
293	Mikado, inrichting gymzaal	14.233	4.745	285	5.029	9.489
297	ICT investeringen 2012, klantvolgsysteem	0	0	0	0	0
298	ICT investeringen 2012, BGT	0	0	0	0	0
300	ICT investeringen 2012, DMS (704004)	0	0	0	0	0
303	ICT investeringen 2012, upgrade Cognos	0	0	0	0	0
304	ICT investeringen 2012, algemeen	0	0	0	0	0
309	Papierloos vergaderen	0	0	0	0	0
324	Implementatie 3D's binnen informatie en ict	0	0	0	0	0
327	Vervanging openbare verlichting 2015	141.663	8.466	2.833	11.299	133.197
329	Modernisering GBA (704003)	21.816	7.626	436	8.063	14.190
331	Vervanging werkplekapparatuur (704002)	37.414	18.707	748	19.455	18.707
332	Vervanging netwerkinfrastructuur	35.519	35.519	710	36.229	0
336	Vervanging netwerkinfrastructuur (704001)	91.720	41.204	1.834	43.038	50.516
350	Voorfinanciering haalbaarheidsonderzoek GSI (730000)	223.039	0	4.461	4.461	223.039
351	Herinrichting raadzaal (701000)	42.499	4.500	850	5.350	37.999
356	Vervanging MS-Office (704005)	85.000	21.250	1.700	22.950	63.750
367	Openbare verlichting vervanging LED (721200)	240.000	12.000	4.800	16.800	228.000
369	Inventaris en apparatuur verbouwing gemeentekantoor (704202)	350.000	35.000	7.000	42.000	315.000
370	Vervanging SAN03 en SAN04 (data opslag) (704008)	30.000	7.500	600	8.100	22.500
371	Migratie Oracle 11-12 (704009)	65.000	16.250	1.300	17.550	48.750
372	Plaatsonafhankelijk werken (704010)	170.000	42.500	3.400	45.900	127.500
A129	Totaal overige materiële vaste activa met economisch nut	1.703.540	276.396	34.071	310.467	1.427.144
221	Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	26.325		527	527	26.325
222	Aandeel Waterleidingsmaatschappij Limburg (WML)	27.227		545	545	27.227
224	Deelname in samenwerking AVL nazorg BV	186		4	4	186
268	Deelneming Enexis Holding N.V.	55.242		1.105	1.105	55.242
273	Deelneming vordering op Enexis B.V.	36		1	1	36
274	Deelneming Verkoop Vennootschap B.V.	36		1	1	36
276	Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie	23.166		463	463	23.166
277	Deelneming CBL Vennootschap B.V.	36		1	1	36
278	Deelneming Claim Staat Vennootschap B.V.	36		1	1	36
A1311	Totaal kapitaalverstrekking aan deelnemingen	132.290	0	2.646	2.646	132.290
230	Leningen startersfonds woningmarkt	450.000		9.000	9.000	450.000
260	Lening GennepNews	13.500	4.500		4.500	9.000
A1323	Totaal leningen aan overige verbonden partijen	463.500	4.500	9.000	13.500	459.000
	Totaal generaal	41.748.922	1.869.978	834.708	2.704.687	39.878.944

BIJLAGE

RESERVES EN VOORZIENINGEN

Staat van reserves en voorzieningen												
	2018			2019			2020			2021		
Omschrijving	Saldo 31-12	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Toevoeging	
Reserves												
Algemene vrije reserve	5.689.050	799.653	-1.156.000	5.332.703	0	-3.648.000	1.684.703	0	-625.000	1.059.703	0	
Algemene reserve (weerstandsvemogen)	5.000.000	0	0	5.000.000	0	0	5.000.000	0	0	5.000.000	0	
Resultaat dienstjaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Subtotaal algemene reserves	10.689.050	799.653	-1.156.000	10.332.703	0	-3.648.000	6.684.703	0	-625.000	6.059.703	0	
Bestemmingsreserves												
Bestemmingsreserve budgetoverheveling	1.565.541	0	-1.565.541	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bestemmingsreserve verkoop gem. gronden	47.500	0	-47.500	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bestemmingsreserve 'sociaal domein'	1.000.000	0	-50.000	950.000	0	0	950.000	0	0	950.000	0	
Bestemmingsreserve gemeentekantoor	213.911	0	-163.911	50.000	0	0	50.000	0	0	50.000	0	
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	0	0	0	0	1.007.000	-87.500	919.500	0	-148.000	771.500	0	
Algemene reserve bouwgrondexploitatie	4.593.257	105.000	-224.200	4.474.057	0	-60.000	4.414.057	0	0	4.414.057	0	
Fonds Bovenwijkse voorzieningen	149.237	0	0	149.237	0	0	149.237	0	0	149.237	0	
Subtotaal bestemmingsreserves	7.569.446	105.000	-2.051.152	5.623.294	1.007.000	-147.500	6.482.794	0	-148.000	6.334.794	0	
Voorzieningen												
Planmatig onderhoud wegen	588.015	255.000	-420.000	423.015	305.000	-330.000	398.015	355.000	-330.000	423.015	0	
Groot onderhoud gebouwen	813.156	1.300.000	-1.888.293	224.863	500.000	-381.066	343.797	500.000	-319.047	524.750	0	
Groot onderhoud schoolgebouwen	239.827	0	0	239.827	0	-239.827	0	0	0	0	0	
Voorziening rioolrecht	709.639	0	-251.956	457.683	70.481	0	528.164	14.133	0	542.297	0	
Voorziening afvalstoffenheffing	435.140	0	-250.140	185.000	0	-185.000	0	0	0	0	0	
Voorziening pensioenen wethouders	2.442.498	110.000	-27.500	2.524.998	110.000	-71.500	2.563.498	110.000	-85.500	2.587.998	0	
Voorziening wachtgeldverplichting	226.000	0	-91.700	134.300	0	-87.000	47.300	0	-47.300	0	0	
Voorziening personeel	143.000	0	-52.300	90.700	0	-41.276	49.424	0	-29.976	19.448	0	
Voorziening waardering grondexploitaties	961.180	100.000	-75.000	986.180	0	-624.000	362.180	0	0	362.180	0	
Voorziening herplantplicht	21.598	0	-21.598	0	0	0	0	0	0	0	0	
Voorziening parkeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Privatisering en onderhoud sportclubs	69.567	75.000	-47.000	97.567	75.000	-56.093	116.474	75.000	-47.696	143.779	0	
Kwaliteitsverbetering buitengebied	399.798	20.000	-145.000	274.798	20.000	-100.000	194.798	20.000	-75.000	139.798	0	
Kwaliteitsverbetering kernen	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000	0	
Voorziening LOB van Gennep	391.460	300.000	-300.000	391.460	300.000	-300.000	391.460	300.000	-300.000	391.460	0	
Kunst- en cultuurfonds	25.000	25.000	0	50.000	0	0	50.000	0	0	50.000	0	
Subtotaal voorzieningen balans	7.470.877	2.185.000	-3.570.487	6.085.390	1.380.481	-2.415.762	5.050.109	1.374.133	-1.234.519	5.189.723	0	
Dubieuze debiteuren	1.349.000	20.000	-20.000	1.349.000	20.000	-20.000	1.349.000	20.000	-20.000	1.349.000	0	
Subtotaal voorzieningen	8.819.877	2.205.000	-3.590.487	7.434.390	1.400.481	-2.435.762	6.399.109	1.394.133	-1.254.519	6.538.723	0	
Totaal reserves en voorzieningen	27.078.373	3.109.653	-6.797.639	23.390.387	2.407.481	-6.231.262	19.566.606	1.394.133	-2.027.519	18.933.220	0	

Staat van reserves en voorzieningen										
Omschrijving	2022			2023			2024			Saldo 31-12
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	
Reserves										
Algemene vrije reserve	0	-100.000	959.703	0	0	959.703	0	0	959.703	0
Algemene reserve (weerstandsvemogen)	0	0	5.000.000	0	0	5.000.000	0	0	5.000.000	0
Resultaat dienstjaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene reserves	0	-100.000	5.959.703	0	0	5.959.703	0	0	5.959.703	0
Bestemmingsreserves										
Bestemmingsreserve budgetoverheveling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve verkoop gem. gronden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve 'sociaal domein'	0	0	950.000	0	0	950.000	0	0	950.000	0
Bestemmingsreserve gemeentekantoor	0	0	50.000	0	0	50.000	0	0	50.000	0
Bestemmingsreserve dekking kapitaal lasten	0	-200.500	571.000	0	-251.750	319.250	0	-164.250	155.000	0
Algemene reserve bouwgrondexploitatie	0	0	4.414.057	0	0	4.414.057	0	0	4.414.057	0
Fonds Bovenwijkse voorzieningen	0	0	149.237	0	0	149.237	0	0	149.237	0
Subtotaal bestemmingsreserves	0	-200.500	6.134.294	0	-251.750	5.882.544	0	-164.250	5.718.294	0
Voorzieningen										
Planmatig onderhoud wegen	355.000	-330.000	448.015	355.000	-330.000	473.015	355.000	-330.000	498.015	0
Groot onderhoud gebouwen	500.000	-520.754	503.996	500.000	-271.631	732.365	500.000	-892.239	340.126	0
Groot onderhoud schoolgebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening rioolrecht	0	-35.156	507.141	0	-77.389	429.752	0	-97.079	332.673	0
Voorziening afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening pensioenen wethouders	110.000	-86.500	2.611.498	110.000	-108.000	2.613.498	110.000	-119.500	2.603.998	0
Voorziening wachtgeldverplichting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening personeel	0	-6.576	12.872	0	-6.576	6.296	0	-6.296	0	0
Voorziening waardering grondexploitaties	0	0	362.180	0	0	362.180	0	0	362.180	0
Voorziening herplantplicht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening parkeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Privatisering en onderhoud sportclubs	75.000	-90.000	128.779	75.000	-85.000	118.779	75.000	-80.090	113.689	0
Kwaliteitsverbetering buitengebied	20.000	-75.000	84.798	20.000	-50.000	54.798	20.000	-50.000	24.798	0
Kwaliteitsverbetering kernen	0	0	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000	0
Voorziening LOB van Gennep	300.000	-300.000	391.460	0	-130.000	261.460	0	-130.000	131.460	0
Kunst- en cultuurfonds	0	0	50.000	0	0	50.000	0	0	50.000	0
Subtotaal voorzieningen balans	1.360.000	-1.443.986	5.105.737	1.060.000	-1.058.596	5.107.141	1.060.000	-1.705.204	4.461.937	0
Dubieuze debiteuren	20.000	-20.000	1.349.000	20.000	-20.000	1.349.000	20.000	-20.000	1.349.000	0
Subtotaal voorzieningen	1.380.000	-1.463.986	6.454.737	1.080.000	-1.078.596	6.456.141	1.080.000	-1.725.204	5.810.937	0
Totaal reserves en voorzieningen	1.380.000	-1.764.486	18.548.734	1.080.000	-1.330.346	18.298.388	1.080.000	-1.889.454	17.488.934	0

BIJLAGE

LANGLOPENDE LENINGEN

Langlopende geldleningen 2020-2023													
Oorspronkelijk bedrag	Jaar begin	Jaar eind	Verval datum	Rente %	Saldo lening 31-12-2019	Aflossing 2020	Saldo lening 31-12-2020	Aflossing 2021	Saldo lening 31-12-2021	Aflossing 2022	Saldo lening 31-12-2022	Aflossing 2023	Saldo lening 31-12-2023
€ 4.537.802	2001	2026	07-05	5,675	1.270.585	181.512	1.089.072	181.512	907.560	181.512	726.048	181.512	544.536
€ 5.000.000	2002	2027	29-04	5,520	1.600.000	200.000	1.400.000	200.000	1.200.000	200.000	1.000.000	200.000	800.000
€ 7.000.000	2004	2029	10-05	4,730	2.800.000	280.000	2.520.000	280.000	2.240.000	280.000	1.960.000	280.000	1.680.000
€ 5.000.000	2005	2030	21-12	3,705	2.200.000	200.000	2.000.000	200.000	1.800.000	200.000	1.600.000	200.000	1.400.000
€ 6.000.000	2007	2032	06-02	4,610		60.000		60.000		60.000		60.000	
			06-05			60.000		60.000		60.000		60.000	
			06-08			60.000		60.000		60.000		60.000	
			06-11		3.120.000	60.000	2.880.000	60.000	2.640.000	60.000	2.400.000	60.000	2.160.000
€ 12.500.000	2010	2025	22-06	3,290	5.000.000	833.333	4.166.667	833.333	3.333.333	833.333	2.500.000	833.333	1.666.667
€ 10.000.000	2021	2041	01-07	1,000	0	0	0	0	10.000.000	500.000	9.500.000	500.000	9.000.000
€ 10.000.000	2021	2041	01-01	1,000	0	0	0	0	10.000.000	500.000	9.500.000	500.000	9.000.000
€ 60.037.802					15.990.585	1.934.845	14.055.739	1.934.845	32.120.894	2.934.845	29.186.048	2.934.845	26.251.203

BIJLAGE

SUBSIDIES

Overzicht te verstrekken subsidies 2019-2023							
Programma	Taakveld	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
01 - Veiligheid							
	1.2 - Openbare orde en veiligheid						
		612000 - Integrale veiligheid	13.930	13.930	13.930	13.930	13.930
02 - Openbare ruimte							
	2.1 - Verkeer en vervoer						
		621500 - Verkeersmaatregelen	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
		621510 - Verkeersveiligheid	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
		621520 - Verkeers- en vervoersplannen	8.700	8.700	8.700	8.700	8.700
03 - Economische structuur, toerisme en recreatie							
	3.4 - Economische promotie						
		634000 - Evenementen	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
		634010 - Kermissen	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
		634020 - Toeristische promotie	91.750	33.000	33.000	33.000	33.000
04 - Onderwijs en kinderopvang							
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken						
		643000 - Onderwijsbegeleiding	20.210	20.210	20.210	20.210	20.210
		643040 - Lokaal onderwijsbeleid	100.000	151.500	151.500	151.500	151.500
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie						
		643100 - Peuterspeelzalen	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
		661000 - Kinderopvang	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
05 - Cultuur en sport							
	5.1 - Sportbeleid en activering						
		651000 - Stimulering sportbeoefening	109.795	113.304	114.328	115.368	115.368
	5.2 - Sportaccommodaties						
		652020 - Buitensportaccommodaties	97.150	97.150	58.000	58.000	58.000
	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie						
		653000 - Amateuristische cultuur beoefening	70.000	71.000	72.000	73.000	74.000
		653010 - Internationale samenwerking	17.935	18.204	18.477	18.754	18.754
		653020 - Kunst	30.462	25.526	25.591	25.657	25.657
		653030 - Cultuur beoefening (Roepaen)	77.000	77.000	77.000	77.000	77.000
	5.4 - Musea						
		654000 - Musea	25.043	25.219	25.398	25.580	25.580
	5.5 - Cultureel erfgoed						
		655100 - Rijksmonumenten	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
		655300 - Particuliere monumenten	24.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	5.6 - Media						
		656000 - Openbare bibliotheek	351.153	356.576	356.576	356.576	356.576
		656010 - Lokale Omroep	8.973	9.107	9.244	9.382	9.382
06 - Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening							
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie						
		661020 - WMO Bewonersorganisaties leefbaarheid	102.681	103.438	104.206	104.986	104.986
		661030 - WMO Zorg en ondersteuning	28.608	28.692	28.777	28.864	28.864
		661060 - WMO Jeugd en jongerenwerk	24.500	25.000	25.500	26.000	26.500
		661070 - WMO Kernen en wijken	183.647	224.152	224.152	225.184	225.184
		661090 - WMO Mantelzorg	64.000	64.000	64.000	64.000	64.000
		661500 - Gemeenschapsaccommodaties	61.058	61.343	61.343	61.343	61.343
	6.2 - Wijkteams						
		662000 - WMO Dienstverlening en communicatie	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
	7.1 - Volksgezondheid						
		671010 - Rode Kruis	3.926	3.984	4.044	4.105	4.105
07 - Duurzaamheid							
	7.2 - Riolering		34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
		672000 - Riolering algemeen					
TOTAAL			1.714.521	1.746.035	1.710.976	1.716.139	1.717.639

BIJLAGE

AFKORTINGENLIJST

Afkorting	Omschrijving
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
BCF	BTW-Compensatie Fonds
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRP	Basisregistratie Personen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratiekantoor
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
DIV	Documentaire Informatievoorziening
DOP	Dorpsomgevingsplan
DSP	Documentair Structuurplan
DURP	Digitaal Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen
ESF	Europees Sociaal Fonds
GAC	Gemeentelijk Archiefcentrum
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GIDS	Gezond in de stad
GIV	Geografische Informatievoorziening
GOA	Gemeentelijke Onderwijsachterstand
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IKC	Integraal Kindcentrum
OMO	Ontmoeten, Meedoen, Ondersteunen
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikten
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikten gewezen Zelfstandigen
IVVP	Integraal Verkeers- en Vervoersplan
KCC	Klantcontactcentrum
KEC	Kind Expertise Centrum
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg

OZB	Onroerendzaakbelasting
PGB	Persoonsgebonden Budget
POK	Procesontwikkeling Kern
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
PPS	Publiek Private Samenwerking
RMB	Regionaal Milieubedrijf
ROC	Regionaal Overslagcentrum
RVP	Regionaal Volkshuisvestingsplan
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SVB	Sociale Verzekeringsbank
VEBO	Verkeerseducatie Basisonderwijs
VRLN	Veiligheidsregio Limburg Noord
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVV	Vereniging Voor Vreemdelingenverkeer
WI	Wet Inburgering
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WML	Waterleidingmaatschappij Limburg
WRO	Wet op Ruimtelijke Ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWZ	Wonen Welzijn Zorg